

NOKIA 7710

CE 168

IZJAVA O USKLADENOSTI PROIZVODA

Mi, NOKIA CORPORATION izjavljujemo na svoju isključivu odgovornost da je proizvod RM-12 usklađen sa odredbama sledeće Direktive Saveta: 1999/5/EC. Kopija Direktive Saveta se može naći na http://www.nokia.com/phones/declaration_of_conformity/

Copyright © 2005 Nokia. Sva prava zadržana.

Bez prethodne pismene dozvole društva Nokia zabranjena je reprodukcija, transfer, distribucija ili memorisanje nekog dela ili čitavih sadržaja u ovom dokumentu.

Nokia, Nokia Connecting People, Pop-Port, i Visual Radio su žigovi ili zaštićeni žigovi firme Nokia Corporation. Ostali nazivi proizvoda i firmi koji se pominju u ovom tekstu mogu biti žigovi ili robne marke njihovih vlasnika.

Nokia tune je audio žig Nokia Corporation.

This product includes software licensed from Symbian Software Ltd © 1998-2004. Symbian and Symbian OS are trademarks of Symbian Ltd.

Java™ and all Java-based marks are trademarks or registered trademarks of Sun Microsystems, Inc.

Bluetooth is a registered trademark of Bluetooth SIG, Inc.

RealPlayer, and the RealPlayer logo are trademarks or registered trademarks of RealNetworks, Inc.

Java
POWERED

symbian

This product includes software licensed from Symbian Software Ltd © 1998-2004. Symbian and Symbian OS are trademarks of Symbian Ltd.

ZABRANJENA JE UPOTREBA OVOG PROIZVODA NA SVE NAČINE KOJI SU USKLADENI SA MPEG-4 VIDEO STANDARDOM, OSIM NJEGOVE UPOTREBE DIREKTNO VEZANE ZA: (A) PODATKE ILI INFORMACIJE (i) KREIRANE ILI NABAVLJENE BEZ NADOKNADE OD STRANE KORISNIKA U NEKOMERCIJALNOJ AKTIVNOSTI, I (ii) ISKLJUČIVO ZA LIČNU UPOTREBU, I (B) OSTALE UPOTREBE ZA KOJE POSTOJI POSEBNO I ZASEBNO LICENCNO PRAVO DATO OD STRANE MPEG LA, L.L.C.

Nokia vodi politiku kontinuiranog razvoja. Nokia zadržava pravo na izmene i poboljšanja bez prethodne najave ma kog od proizvoda koji su opisani u ovom dokumentu. Ni u kom slučaju Nokia neće biti odgovorna za ma kakav gubitak podataka ili prihoda ili neku posebnu, slučajnu, posledičnu ili indirektnu štetu ma kako da je prouzrokovana.

Sadržaji ovog dokumenta su dati "kao što jesu". Osim ako to ne zahteva odgovarajući propis, ne daju se nikakve garancije, bilo izričite bilo one koje se podrazumevaju, uključujući, ali ne ograničavajući se na njih, i podrazumevajuće garancije komercijalne pogodnosti i pogodnosti za posebnu svrhu, u odnosu na tačnost, pouzdanost ili sadržaj ovog dokumenta. Nokia zadržava pravo na izmenu ovog dokumenta ili na njegovo povlačenje u svako doba bez prethodne najave.

Respoloživost posebnih proizvoda može da varira u zavisnosti od područja. Molimo proverite to kod Vama najbližeg prodavca Nokia-e.

KONTROLA IZVOZA

Ovaj uređaj može da sadrži robne proizvode, tehnologije ili softver koji podležu zakonima i propisima za izvoz iz SAD i drugih zemalja. Zabranjeno je preusmeravanje suprotno zakonu.

9312107

1. izdanje SR

Sadržaj

Zbog Vaše bezbednosti	9	Pristupni kodovi	24
Za početak	12	Upravljanje memorijom	24
Delovi smartfona	12	Oslobađanje memorije.....	25
Prednja i gornja strana.....	12	Dodirni ekran i blokada tastature.....	25
Donja i desna strana	13	Kontrola jačine zvuka.....	25
Zadnja strana	13	Zvučnik	26
Instalacija SIM kartice i baterije	13	Slušalice	26
Vađenje i ubacivanje memorijske kartice	15	Instaliranje aplikacija i softvera.....	26
Punjenje baterije.....	16	Instaliranje softvera	27
Uključivanje smartfona.....	16	Instaliranje Java™ aplikacija.....	27
Prvo startovanje.....	17	Prenos podataka	28
Kopiranje iz SIM kartice u memoriju		Data veze	29
smartfona	18	GSM data pozivi.....	29
Elementi ekrana	18	Data pozivi velike brzine	
Kretanje po stavkama i biranje stavki.....	19	(HSCSD, High Speed Circuit Switched Data	
Osnovno korišćenje Vašeg smartfona	20	- prenos podataka velikim brzinama sa	
Radnje zajedničke za aplikacije	21	komutacijom linije)	29
Indikator statusa.....	22	Paketni prenos podataka (GPRS, General	
Nivo (napunjenosti) baterije	23	Packet Radio Service - opšti paketni prenos	
Jačina signala.....	23	podataka radio vezom).....	29
Indikator data veze	23	Pristupne tačke	30
Opšte informacije.....	24	Desk	31
Nalepnice na komercijalnom paketu	24	Rad sa grupama.....	32

Pisanje teksta.....33

Prepoznavanje rukopisa	33
Ekrsna tastatura.....	35
Podešavanja unosa olovkom.....	35

Telephone (Telefon).....37

Pozivanje	37
Odgovaranje na poziv.....	38
Glasovno biranje.....	39
Podešavanja telefona.....	39
Preusmeravanje poziva (mrežni servis)	39
Preusmeravanje data i faks poziva (mrežni servis)	40
Zabrana poziva (mrežni servis).....	40
Podešavanja govorne pošte.....	41
Ostala podešavanja.....	41
Slanje DTMF tonova.....	42
Saveti za efikasnu upotrebu telefona.....	43

Profiles (Načini rada)44

Izmene načina rada	45
--------------------------	----

Messaging (Poruke)46

Inbox (Prijemno sanduče)	46
Statusi otpremnog sandučeta	47
Folderi.....	47

E-mail poruke..... 48

Postavljanje udaljenog poštanskog sandučeta	48
Napredna podešavanja e-maila	49
Preuzimanje e-mail poruke iz poštanskog sandučeta.....	50
Čitanje i odgovaranje na e-mail poruke	51
Slanje e-maila	51
Stil e-mail poruka	52
Zakazivanje	53
E-mail prilozima	53
Potpisi.....	54

Textualne poruke..... 54

Slanje tekstualnih poruka	54
Primanje tekstualnih poruka	55
Podešavanja tekstualnih poruka	55
O servisima tekstualnih poruka.....	56
Multimedija poruke	56
Kreiranje multimedija poruka	57
Primanje multimedija poruka.....	59
Podešavanja multimedija poruka.....	59

Smart messages (Smart poruke).....60

Servisne poruke.....	60
----------------------	----

Contacts (Kontakti).....61

Prikazivanje i pretraživanje kontakata	61
Kreiranje i menjanje kontakata.....	61
Polja kontakt kartice	62

Prebacivanje kontakata.....	63	Podešavanja kamere.....	76
Glasovne komande	63	Strana General (Opšte).....	76
Kontakt grupe.....	64	Strana Image (Slika).....	76
Calendar (Kalendar).....	65	Strana Video (Video).....	77
Dnevni prikaz.....	65	Saveti za dobre fotografije.....	77
Rad sa unosima.....	65	Kvalitet slike.....	77
Sedmični prikaz.....	66	Pozadina.....	77
Ikonice.....	67	Dubina.....	77
To-Do (Obaveze).....	68	Osvetljenje.....	77
Grupisanje napomena o obavezama.....	68	Images (Slike).....	79
Ikonice.....	69	Gledanje slika.....	79
Web (Veb).....	70	Rad sa slikama i folderima.....	79
"Plug and play" (samokonfigurirajući) mobilni		Podešavanja slike.....	81
servisi.....	70	Specijalne funkcije nekih formata slika.....	81
Korišćenje veb pretraživača.....	71	Izmene slika.....	81
Kretanje.....	72	Alati za crtanje.....	82
Adrese (bukmark oznake).....	72	Transformacije.....	82
Gledanje stranica, keš, dopunski moduli,		RealPlayer.....	83
istorija i detalji preuzimanja.....	73	Reprodukovanje video sadržaja.....	83
Podešavanja pretraživača.....	74	Rad sa video sadržajima.....	84
Camera (Kamera).....	75	Music player (Muzički centar).....	86
Režim fotoaparata.....	75	Komande u Muzičkom centru.....	86
Fotografisanje.....	75	Preslušavanje numera.....	87
Režim kamera (kemporder).....	76	Rad sa numerama.....	87
		Liste numera.....	88

Voice recorder (Diktafon)	89	Calculator (Kalkulator)	102
Snimanje i preslušavanje	89	Korišćenje memorije kalkulatora	102
Rad sa zvučnim snimcima	89	Funkcija konstante.....	103
Podešavanja diktafona	90	Control panel (Kontrolni panel)	104
Visual Radio.....	91	Application manager (Menadžer aplikacija).....	104
Slušanje radija.....	91	Bluetooth.....	105
Gledanje sadržaja	92	Certificate manager (Menadžer sertifikata).....	105
Prethodno podešene radio stanice.....	92	Provera autentičnosti sertifikata	106
Podešavanja Visual Radio	93	Zabrana data poziva.....	107
Documents (Dokumenti)	94	Datum i vreme	107
Rad sa dokumentima	94	Ekran.....	107
Izmena stilova pasusa.....	95	Proširenja.....	108
Sheet (List).....	96	Podešavanje Interneta	108
Radne sveske	96	Postavljanje Internet pristupne tačke	109
Rad sa radnim listovima.....	96	Napredna podešavanja Interneta.....	110
Formatiranje radnih listova.....	97	Podešavanja Internet veze.....	112
Grafikoni.....	97	Rad sa VPN-om.....	113
Presentations (Prezentacije)	99	Memorija	113
Clock (Sat).....	100	Podešavanja unosa olovkom	113
Alarmi (upozorenja).....	100	Podešavanja praćenja pozicije.....	113
Gradovi i države.....	101	Priority (Prioritet)	113
		Details (Detalji)	114
		Podešavanja privatnosti	114
		General (Opšte)	114
		Individual (Individualno)	114

Podešavanja RealPlayer-a	115	Rad sa serverima VPN polisa	123
Network (Mreža)	115	Povezivanje na servere VPN polisa	123
Proxy (Proksi)	115	Instaliranje podešavanja pomoću	
Regional settings (Regionalna podešavanja)	115	SIS datoteka	123
Time (Vreme)	115	Dodavanje servera VPN polisa	124
Date (Datum)	116	Izmena servera VPN polisa	125
Numbers (Brojevi)	116	Sinhronizovanje servera VPN polisa	126
Currency (Valuta)	116	Prijavljivanje VPN sertifikata	126
Security (Bezbednost)	116	Pregled VPN dnevnika	126
Blokiranje (zaključavanje)	116	Lozinke spremišta ključa	127
PIN kodovi	117	Kreiranje ili promena neke lozinke	
Zabrana poziva	117	spremišta ključa	127
Kalibracija ekrana	117	Unošenje lozinke spremišta ključa	127
Teme	117	Korišćenje VPN-a aplikacijama	127
Jezik uređaja	118	Autentikacija VPN mrežnom prolazu	128
Service commands (Servisne komande)	118	Rešavanje problema	128
Virtuelno privatno umrežavanje	119	File manager (Menadžer datoteka)	131
Rad sa virtuelnim privatnim umrežavanjem	119	Rad sa datotekama	131
Rad sa VPN polisama	120	Rad sa folderima	132
Instaliranje VPN polise sa servera		Rad sa memorijskim karticama	132
VPN polisa	120	Log (Dnevnik)	133
Instaliranje VPN polisa pomoću		Prethodni pozivi	133
SIS datoteka	121	Trajanje poziva i brojač GPRS podataka	134
Prikaz VPN polisa	121		
Ažuriranje VPN polisa	122		
Brisanje VPN polisa	123		

Čelijski info	135	Daljinsko konfigurisanje (mrežni servis).....	141
Čitanje i organizovanje poruka	135	Kreiranje novog profila konfiguracionog servera	141
Rad sa temama.....	135	Data transfer	142
Podešavanja čelijskog info servisa	136	Sinhronizacija.....	142
Komunikacije.....	137	Kreiranje novog skupa sinhronizacije.....	143
Bluetooth veza.....	137	Rešavanje problema.....	144
Prvo aktiviranje Bluetooth aplikacije.....	137	Rešavanje problema	144
Slanje podataka preko Bluetooth	138	Informacije o bateriji	147
Prijem podataka preko Bluetooth.....	138	Punjenje i pražnjenje.....	147
Upareni uređaji	138	ČUVANJE I ODRŽAVANJE	148
Povezivanje Vašeg smartfona sa kompatibilnim računarom	139	DODATNE INFORMACIJE U VEZI BEZBEDNOSTI	149
Korišćenje CDROM-a.....	140	Indeks.....	153
Korišćenje smartfona kao modema.....	140		
Nokia PC Suite	140		
Kopiranje podataka sa kompatibilnih uređaja	140		

Zbog Vaše bezbednosti

Pročitajte ove jednostavne smernice. Njihovo nepoštovanje može da bude opasno ili protivno zakonu. Za više informacija, pročitajte kompletno uputstvo za korisnika.

UKLJUČUJTE KADA JE BEZBEDNO Ne uključujte aparat ako je zabranjena upotreba bežičnih telefona ili ako njihova upotreba može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

BEZBEDNOST SAOBRAĆAJA JE NA PRVOM MESTU Pridržavajte se svih lokalnih zakona. U toku vožnje neka Vam ruke budu slobodne za upravljanje motornim vozilom. Vaša prvenstvena briga dok upravljate motornim vozilom treba da je bezbednost saobraćaja.

SMETNJE Svi bežični aparati mogu da budu podložni smetnjama koje utiču na radne karakteristike.

ISKLUČITE U BOLNICAMA Pridržavajte se svih ograničenja. Isključite aparat u blizini medicinske opreme.

ISKLUČITE U AVIONU Pridržavajte se svih ograničenja. Bežični aparati mogu da prouzrokuju smetnje u avionu.

ISKLUČITE PRI TOČENJU GORIVA Ne koristite aparat na mestima za točenje goriva. Ne koristite ga u blizini goriva ili hemikalija.

ISKLUČITE U BLIZINI MESTA MINIRANJA Pridržavajte se svih ograničenja. Ne koristite aparat na mestima gde se odvija miniranje.

UPOTREBLJAVAJTE RAZUMNO Aparat koristite samo u normalnom položaju onako kako je objašnjeno u dokumentaciji proizvoda. Ne dodirujte nepotrebno antenu.

KVALIFIKOVANI SERVIS Ovaj proizvod smeju da instaliraju ili da popravljaju samo kvalifikovane osobe.

PROŠIRENJA I BATERIJE Upotrebljavajte samo odobrena proširenja i baterije. Ne priključujte nekompatibilne proizvode.

OTPORNOST NA VODU Vaš aparat nije vodootporan. Održavajte ga suvim.

REZERVNE KOPIJE Pravite rezervne kopije ili imajte na papiru sve važne podatke.

PRIKLJUČIVANJE NA DRUGE APARATE Kod priključivanja na ma koji drugi aparat, pročitajte bezbednosne instrukcije u uputstvu

za korisnika datog aparata. Ne priključujte nekompatibilne proizvode.

HITNI POZIVI Proverite da je uređaj uključen i da je na mreži. Pritisnite i držite da na ekranu prikazete numeričku tastaturu telefona. Unesite broj službe pomoći, zatim pritisnite . Dajte svoju lokaciju. Ne prekidajte vezu sve dok Vam se to ne dopusti.

O Vašem uređaju

Bežični uređaj u ovom uputstvu odobrena je za upotrebu u EGSM 900, GSM 1800, i GSM 1900 mrežama. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije o ovim mrežama.

Pri korišćenju funkcija ovog aparata, pridržavajte se svih zakona i poštujujte privatnost i legitimna prava drugih osoba.

! **UPOZORENJE:** Da bi mogla da se koristi bilo koja funkcija ovog aparata, osim već postavljenih alarma, aparat mora da bude uključen. Ne uključujte ovaj uređaj kada upotreba bežičnog telefona može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

Mrežni servisi

Da biste koristili ovaj telefon neophodna je usluga provajdera bežične telefonije. Rad mnogih funkcije ovog

aparata zavisi od funkcija bežične komunikacione mreže. Ove mrežne servise ne nude sve mreže ili je za njihovo korišćenje neophodan poseban dogovor sa provajderom servisa. Od provajdera servisa ćete dobiti dodatna uputstva za njihovo korišćenje kao i način tarifiranja. Neke komunikacione mreže mogu da imaju ograničenja koja utiču na korišćenje mrežnih servisa. Na primer, neke mreže možda ne podržavaju sve karaktere karakteristične za jezik i usluge.

Provajder servisa može da zahteva da se neke funkcije ovog aparata onemoguće ili da se ne aktiviraju. U tom slučaju, one se neće pojavljivati u meniju aparata. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije.

Ovaj aparat podržava WAP 2.0 protokole (HTTP i SSL) preko TCP/IP protokola. Za neke funkcije ovog aparata, kao što su one koje se koriste uz MMS i veb pretraživač neophodno je da komunikaciona mreža podržava te tehnologije.

Zajednička memorija

Naredne funkcije ovog aparata mogu da dele memoriju: kontakti, tekstualne poruke, multimedija poruke, slike, tonovi zvona, audio datoteke, video snimci, kalendar i napomene o obavezama, i preuzete aplikacije. Korišćenje jedne ili više ovih funkcija smanjuje količinu memorije koja preostaje ostalim funkcijama koje dele memoriju. Na primer, memorisanje velikog broja slika može da zauzme kompletnu raspoloživu memoriju. Aparat će Vas obavestiti da je memorija ispunjena kada budete pokušali da koristite

funkciju koja koristi zajedničku memoriju. U tom slučaju, pre nastavka rada, obrišite neke sadržaje ili podatke u funkcijama koje koriste zajedničku memoriju.

Proširenja, baterije i punjači

Proverite broj modela svakog punjača pre njegove upotrebe sa ovim uređajem. Ovom uređaju su namenjeni ACP-12 and AC-1 punjači.

! **UPOZORENJE:** Koristite isključivo baterije, punjače i proširenja koja je Nokia odobrila za ovaj dati model. Upotreba bilo kojih drugih tipova može poništiti odobrenje ili garanciju, a može biti i opasna.

Pre vađenja baterije uvek isključite aparat i iskopčajte punjač.

Mogućnost nabavke odobrenih proširenja proverite kod svog distributera. Kada isključujete kabl za napajanje bilo kog proširenja, uhvatite i vucite utikač, a ne kabl.

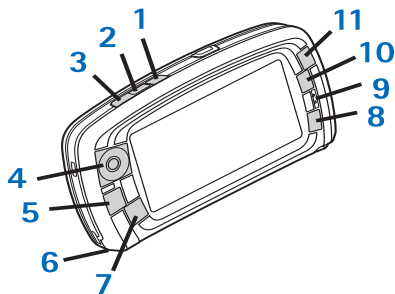
Vaš aparat i njegova proširenja sadrže sitne delove. Držite ih van dohvata dece.

Za početak

Nokia 7710 multimedijски smartfon sadrži brojne medijske aplikacije kao što su kemkorder, muzički centar, Visual Radio™, RealPlayer i veb pretraživač. Pored toga, smartfon sadrži i razne korisne funkcije, kao što su tekst procesor, sat, kalkulator i kalendar.

Delovi smartfona

Prednja i gornja strana

Sl. 1 Prednja i gornja strana

- 1 Glasovni taster. Pritisnite za prelazak sa upotrebe zvučnika na upotrebu slušalice (zvučnice) u toku govorne veze. Pritisnite da započnete ili da

završite snimanje glasa. Pritisnite i zadržite da aktivirate biranje glasom.

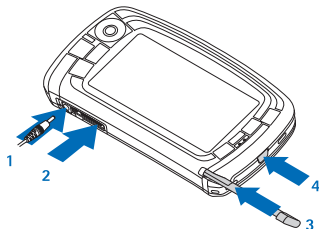
- 2 Pritisnite da prekinete ili da odbijete neki poziv. Pritisnite da otvorite prikaz Dialler (Brojčanik) aplikacije Telephone (Telefon).
- 3 Pritisnite da odgovorite na poziv. U prikazu Dialler aplikacije Telephone na Desk-u, pritisnite da vidite prethodno birane brojeve.
- 4 Taster za pretragu. Pritisnite ga gore , dole , levo ili desno da pomerate kursor po ekranu i da odaberete neku stavku. Pritisnite ga u sredinu da aktivirate izabrano. Pritisnite da pozovete birani broj, odabrani broj za brzo biranje ili odabrani kontakt. Pritisnite ga desno ili levo da podesite jačinu zvuka u zvučnici, slušalicama ili u zvučniku.
- 5 Taster meni. Pritisnite ga da otvorite meni. Pritiskajte za kretanje po dijalog stranama.
- 6 Mikrofon
- 7 Taster Desk. Pritisnite ga da otvorite aplikaciju Desk (Radni sto), koja je glavni prikaz smartfona. Za dalje informacije, vidite deo "Desk" na stranici 31. Dužim pritiskom na ovaj taster otvaraju se prethodno korišćene aplikacije na koje možete da pređete.
- 8 ESC taster. Zatvara dijaloge i vraća Vas u prethodni prikaz. On takođe služi i da opozovete neku radnju u dijalogu koji sam ne sadrži dugme **Cancel**.
- 9 Zvučnica

10 Taster prebacač omogućava kretanje po prikazima neke aplikacije.

11 Taster zum. Kada je na raspolaganju, služi za zumiranje.

Funkcije tastera i zavise od date aplikacije i trenutnog prikaza. U toku poziva, pritisnite da otvorite audio podešavanja, pa pritisnite ili da pojačate, odnosno da utištate zvuk. Ova dva dugmeta se koriste i za igranje igara.

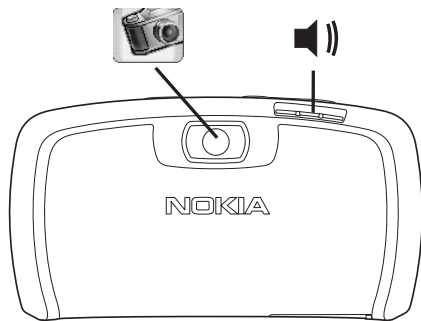
Donja i desna strana

Sl. 2 Donja i desna strana

- 1 Konektor punjača
- 2 Pop-Port™ konektor za slušalice, data kabl i adapter za slušni aparat.
- 3 Držač olovke.
- 4 Glavni prekidač. Pritisnite i zadržite ga da smartfon uključite ili isključite. Kratko ga pritisnite da promenite način rada.

Zadnja strana

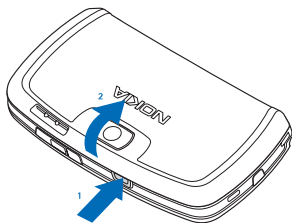

Sl. 3 Objektiv kamere i zvučnik

Instalacija SIM kartice i baterije

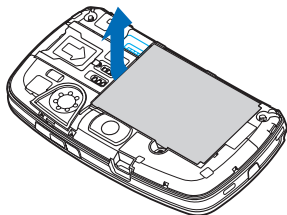
- Držite sve SIM kartice van dohvata dece. Za raspoloživost i informacije o načinu korišćenja servisa SIM kartice, obratite se prodavcu svoje SIM kartice. To može biti provajder servisa, operator telekomunikacione mreže ili neki drugi subjekat.
- SIM kartica i njeni kontakti se mogu lako oštetiti grebanjem ili savijanjem, pa zato budite pažljivi pri manipulaciji karticom, pri njenom ubacivanju i vađenju.
- Pre skidanja zadnje maske, uvek isključite napajanje i iskopčajte punjač ili neko drugo proširenje. Smartfon

- uvek odložite i upotrebljavajte sa postavljenom zadnjom maskom.
- 1 Da skinete zadnju masku, sa zadnjom stranom smartfona prema sebi, pritisnite taster za oslobađanje zadnje maske (vidite sl. 4).

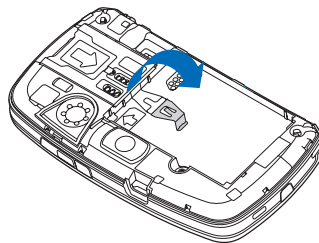
Sl. 4 Skidanje zadnje maske

- 2 Ako se u smartfonu nalazi baterija, izvadite je iz njega. (Vidite sl. 5).
Pre vađenja baterije uvek isključite aparat i iskopčajte punjač.

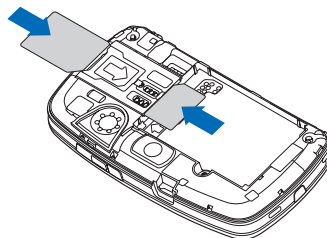

Sl. 5 Vađenje baterije

- 3 Otvorite vratanaca ležišta baterije (vidite sl. 6) i bočno uvucite SIM karticu u ležište (vidite sl. 7). Proverite da je zasečeni kraj SIM kartice okrenut ka unutrašnjosti uređaja i da su zlatne kontakt površine kartice okrenute nadole.

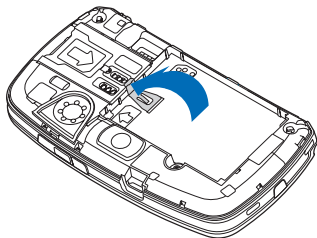

Sl. 6 Otvaranje vratanaca ležišta SIM kartice

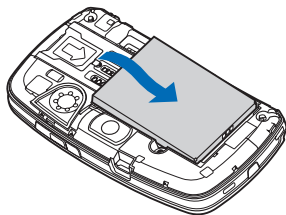
Sl. 7 Ubacivanje SIM kartice i memorijske kartice

- 4 Zatvorite vratanca ležišta SIM kartice (vidite sl. 8).

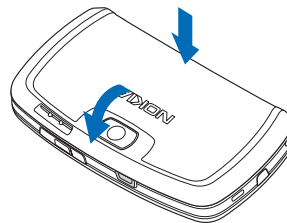
Sl. 8 Zatvaranje vratanaca ležišta SIM kartice

- 5 Da ubacite bateriju, postavite zlatne kontakte baterije naspram odgovarajućih kontakata ležišta baterije. Pritisnite suprotni kraj baterije da baterija upadne u svoje ležište (vidite sl. 9).

Sl. 9 Ubacivanje baterije

- 6 Pritisnite masku da ulegne u svoje ležište. (Vidite sl. 10).

Sl. 10 Vraćanje zadnje maske

Vađenje i ubacivanje memorijske kartice

Vaš multimedijski smartfon se isporučuje sa memorijskom karticom (MMC) spremnom za korišćenje. Na kartici se mogu nalaziti neke prethodno instalirane datoteke ili aplikacije. Ovu memorijsku karticu možete da koristite da organizujete svoje datoteke, aplikacije, rezervne kopije itd., na isti način kao što to činite u samom smartfonu.

▼ **Važno:** Ne vadite karticu dok se odvija neka operacija. Vađenje kartice u toku neke operacije može da ošteti samu memorijsku karticu kao i uređaj, a podaci koji su memorisani na kartici mogu da se oštete.

Držite sve memorijske kartice van dohvata dece.

↳ **Da izvadite memorijsku karticu,** skinite zadnju masku; sa zadnjom stranom smartfona prema sebi,

pritisnite taster za oslobađanje zadnje maske i odignite masku (vidite sl. 4). Izvadite memorijsku karticu tako što ćete je pažljivo izvući iz ležišta. Pazite da ne ogrebete zlatne kontakt površine kartice.

↳ **Da postavite, instalirate, memorijsku karticu,** skinite zadnju masku; sa zadnjom stranom smartfona prema sebi, pritisnite taster za oslobađanje zadnje maske i podignite masku (vidite sl. 4). Pažljivo pritisnite memorijsku karticu u njeno ležište (vidite sl. 7). Obratite pažnju da zlatne kontakt površine budu okrenute nadole.

▼ **Napomena:** Sa ovim uređajem, koristite samo kompatibilne MultiMedia kartice (MMC). Druge memorijske kartice, kao što su Secure Digital (SD), ne odgovaraju ležištu za MMC kartice i nisu kompatibilne sa ovim aparatom. Upotreba nekompatibilne memorijske kartice može da ošteti memorijsku karticu i aparat, a podaci upisani na nekompatibilnu karticu mogu da budu oštećeni.

Punjenje baterije

U toku punjenja, ne koristite aplikacije kao što su Web browser (Veb pretraživač) ili RealOne player koje troše dosta energije. Veliki broj aktivnosti koje troše dosta energije mogu da spreče pravilno punjenje baterije.

- 1 Utaknite konektor punjača u dno smartfona (vidite sl.2 na stranici 13).

- 2 Utaknite punjač u zidnu utičnicu naizmeničnog napona. U status traci počinju da se pomeraju stubići indikatora stanja baterije. Smartfon se može koristiti u toku punjenja. Ako je baterija potpuno prazna, indikator punjenja će se pojaviti tek posle par minuta.
- 3 Kada se baterija potpuno napuni, stubići indikatora punjenja prestaju da se pokreću. Iskopčajte punjač iz smartfona, pa zatim i iz zidne utičnice.

Vidite i "Informacije o bateriji" na stranici 147, kao i "Proširenja, baterije i punjači" na stranici 11.

Uključivanje smartfona

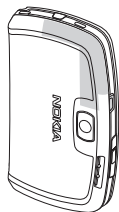
! **UPOZORENJE:** Da bi mogla da se koristi bilo koja funkcija ovog aparata osim već postavljenih alarma, aparat mora da bude uključen. Ne uključujte ovaj uređaj kada upotreba bežičnog telefona može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

↳ **Da smartfon uključite ili isključite,** pritisnite i držite glavni prekidač . Ovaj smartfon se može koristiti bez telefonskih funkcija kada je izabran Flight (Let) način rada. Za dalje informacije, vidite deo "Profiles (Načini rada)" na stranici 44.

↳ **Ako smartfon zatraži PIN kod,** unesite ga (prikazuje se kao ****), pa kucnite **OK**. PIN kod štiti Vašu SIM karticu od neovlašćenog korišćenja i obično se isporučuje uz SIM karticu. Posle tri uzastopna unosa pogrešnog PIN koda, PIN kod se blokira i, da biste ponovo mogli da koristite SIM karticu, potrebno ga je

odblokirati pomoću PUK koda. Ako ovi kodovi nisu isporučeni zajedno sa SIM karticom, kontaktirajte operatera čija se SIM kartica nalazi u Vašem multimedijskom smartfonu.

↳ **Ako smartfon zatraži šifru blokade**, unesite je (prikazuje se kao ****), pa kucnite **OK**. Šifra blokade štiti Vaš smartfon od neovlašćenog korišćenja. Fabrički postavljena šifra blokade je 12345. Promenite je i čuvajte u tajnosti i na bezbednom mestu, odvojeno od smartfona. Šifra blokade može da sadrži 5 do 10 cifara.

▼ **Napomena:** Vaš smartfon poseduje internu antenu. Kao i kod svakog drugog radio predajnika, ne dodirujte nepotrebno antenu kada je smartfon uključen. Dodirivanje antene utiče na kvalitet veze i može da dovede do rada smartfona na višem energetskom nivou nego što bi inače bilo potrebno. Izbegavanjem dodirivanja zone antene u toku rada smartfona poboljšava se efikasnost antene i trajanje baterije.

Na slici je prikazano kako bi trebalo da držite svoj uređaj kada je koristite kao telefon. Zona antene je prikazana sivom bojom.

Prvo startovanje

Kada prvi put startujete svoj smartfon traži se da kalibrišete dodirni ekran i da definišete određena podešavanja.

Sva ova podešavanja se kasnije mogu izmeniti u Control Panel (Kontrolni panel) ili u samoj aplikaciji.

- 1 Nakon startovanja, smartfon sprovodi samotestiranje. Po završenom samotestiranju, traži se da kalibrišete dodirni ekran. Pratite uputstva na ekranu.
- 2 Ako smartfon zatraži PIN kod, unesite ga (prikazuje se kao ****), pa kucnite **OK**. Pojavljuje se ekran sa dobrodošlicom, pozdravom.
- 3 Da se tačno vreme i datum postave automatski, odaberite kućicu **Auto-update**. Kucnite **Finish**. Ako odabarete opciju **Auto-update** i ovaj mrežni servis je na raspolaganju, smartfon je neophodno restartovati. Ako je automatsko ažuriranje postavljeno za podrazumevano, i ovaj servis je na raspolaganju, prikazuje se dijalog **Settings** (vidite korak 6 dalje u tekstu). Imajte na umu da neki operatori komunikacione mreže možda ne podržavaju funkciju **Auto-update**.
- 4 Ako je **Auto-update** (automatsko ažuriranje) aktivirano i dostupno, definišite matični grad za smartfon.
- 5 Ako **Auto-update** (automatsko ažuriranje) nije aktivirano, postavite vreme i datum. Ako ne želite da nastavite sa konfigurisanje, kucnite **Finish**.

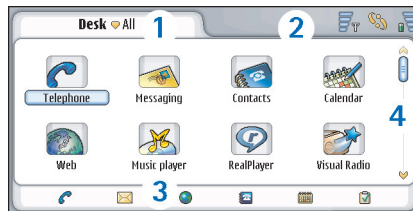
- 6 Možete da vršite izmene brojnih opcionih podešavanja, parametara, kao što su podešavanja e-mail naloga (elektronske pošte) ili svojih ličnih podataka. U listi odaberite podešavanje koje želite da izmenite, pa kucnite **Open**. Ako ne želite da sada vršite izmene podešavanja, kucnite **Finish** da završite konfigurisanje.

Kopiranje iz SIM kartice u memoriju smartfona

Ako ste memorisali imena i telefonske brojeve u SIM karticu, možete ih kopirati u memoriju smartfona.

- ↳ **Da prebacite sve kontakte**, otvorite aplikaciju Contacts (Kontakti), pritisnite i odaberite **Tools** > **Copy SIM directory to Contacts...** Kucnite **Copy**. **Da prebacite pojedine kontakte**, otvorite aplikaciju Contacts (Kontakti), pritisnite i odaberite **Tools** > **SIM directory**. Odaberite željeni kontakt, pa kucnite **Copy to Contacts**.

Elementi ekrana

Sl. 11 Desk

- 1 Naslovna linija. Prikazuje ime aplikacije i ime grupe ili druge detalje o statusu date aplikacije. Kucnite da pristupite meniju ili pritisnite .
- 2 Status traka. U vezi indikatora, ikonica statusa, vidite "Indikator statusa" na stranici 22.
- 3 Paleta alata. U njoj se nalaze ili prečice do najčešće korišćenih aplikacija ili, u nekoj aplikaciji, prečice do korisnih alatki. Da sakrijete paletu alata, pritisnite i odaberite **Display**. Demarkirajte opciju **Toolbar**.
- 4 Traka za kretanje. Kucnite ili prevlačite po njoj da prelistavate sadržaj ekrana.

Vaš smartfon poseduje i skrin sejver, zaštitu ekrana. Ako se određeni vremenski period ništa ne dešava na ekranu, pojavljuje se skrin sejver. Da deaktivirate skrin sejver, kucnite ekran ili pritisnite bilo koji taster. Imajte na umu da izgled ovog skrin sejvera ne možete da menjate. Za dalje informacije, vidite deo "Ekran" na stranici 107.

Kretanje po stavkama i biranje stavki

U najvećem broju slučajeva, postoje dva načina upravljanja smartfonom: pritiskom tastera za pretraživanje i drugih tastera koji se nalaze na smartfonu, ili tako što ćete olovkom, koja se dobija uz aparat, da kucnete na ekran. Ove dve metode možete i da kombinujete da pronađete onu koja Vam najviše odgovara. Da vidite gde se olovka nalazi, vidite sl. 2 na stranici 13.

▼ **Važno:** Koristite samo olovku koju je Nokia odobrila za upotrebu sa ovim smartfonom. Upotreba svake druge olovke može da poništi garancije date za aparat kao i da ošteti dodirni ekran. Pazite da ne grebete ekran. Nikada ne koristite običnu olovku, niti drugi oštar predmet, za pisanje po ekranu.

↳ **Da otvorite aplikaciju,** kucnite dva puta na ikonicu aplikacije u prikazu Desk, ili dođite do željene aplikacije, pa zatim pritisnite taster za pretragu u sredinu. **Da otvorite folder, datoteku ili prilog,** kucnite dva puta na željenu stavku, ili dođite do nje, pa zatim pritisnite taster za pretragu u sredinu.

Izraz "kucnite dva puta" u ovom tekstu znači da prvo kucnete olovkom na neku stavku da je odaberete, pa zatim na nju kucnete još jedanput da je otvorite.

💡 **Savet:** Ako Vam dodirni ekran ne reaguje na odgovarajući način, potrebno ga je kalibrirati. Pomoću tastera za pretraživanje otvorite aplikaciju Control

Panel (Kontrolna tabla), odaberite [Screen calibration](#) (Kalibracija ekrana) i pratite uputstva.

↳ **Da izađete iz aplikacije i da se vratite u Desk,** pritisnite na levoj strani ekrana, ili kucnite u status traci. Da vidite njen tačan položaj na ekranu, vidite sl. 11 na stranici 18. Desk je Vaša radna površina na kojoj pristupate svim aplikacijama i na kojoj kreirate prečice do različitih stavki kao što su dokumenta, slike ili kontakt kartice. Za dalje informacije, vidite deo "Desk" na stranici 31.

↳ **Da odaberete komandu menija u aplikaciji,** pritisnite , dođite do odgovarajuće komande, i pritisnite taster za pretragu u sredinu da tu komandu odaberete. Ili, kucnite naslovnu traku (vidite "Elementi ekrana" na stranici 18) datog prozora da otvorite meni, kucnite meni, pa zatim kucnite željenu komandu.

U većini aplikacija, neke od najkorisnijih komandi se nalaze i na komandnim dugmadima na desnoj strani ekrana.

💡 **Savet:** Komande menija i komandna dugmad se menjaju zavisno od toga šta je izabrano na ekranu. Dođite do neke stavke ili je kucnite, zatim izaberite odgovarajuću komandu menija ili komandno dugme.

↳ **Da odaberete pojedinačnu stavku liste ili datoteku,** kucnite je, pritisnite i odaberite *Edit > Mark/Unmark > Mark*. Sada možete da kuckanjem markirate i ostale stavke. Pored odabrane stavke se prikazuje oznaka da je štiklirana. **Da odaberete sve stavke u**

nekoj listi, pritisnite i odaberite *Edit > Mark/Unmark > Mark all*. Da odaberete uzastopne stavke, prevucite olovkom preko datoteka.

- ↳ Da prikazete ili da sakrijete komandnu dugmad ili paletu alata, pritisnite i odaberite *Display > Command bar* odnosno *Toolbar*. Kada je neko komandno dugme prigušeno, ta komanda se ne može koristiti.

Komandna dugmad na desnoj strani, paleta alata na dnu i indikatori statusa u gornjem desnom uglu ekrana se menjaju zavisno od date aplikacije i trenutne situacije.

- ↳ Da aktivirate deo nekog dijaloga, kucnite ga. Možete da kucnete delove, polja, dijaloga kao što su tekst kućice, okna prozora i drugi delovi ekrana.

 Savet: Ako pišete neki telefonski broj, e-mail adresu ili veb adresu u tekst kućici ili u nekom dokumentu, to se može koristiti i kao hiperveza. Kucnite broj ili adresu, ili u njih pomerite kursor pomoću tastera za pretragu, i oni će postati hiperveza označena ikonicom. Kucnite ikonicu da pozovete taj telefonski broj, da otvorite e-mail editor ili da pristupite odgovarajućem veb sajtu ako je aktivna veza sa Internetom.

- ↳ Da prevučete neku stavku, kucnite je i zadržite olovku na ekranu oko jedne sekunde, i stavku premestite na novo mesto. Ovo možete raditi sa Desk aplikacijama.

Osnovno korišćenje Vašeg smartfona

- ↳ Da uputite neki poziv, pritisnite taster na gornjem delu smartfona da otvorite prikaz Dialler. Dialler možete da otvorite i tako što ćete dva puta kucnuti aplikaciju Telephone na Desk-u, ili tako što ćete kucnuti ikonicu telefon u paleti alata, ako je ona na raspolaganju. Unesite broj telefona koristeći ekransku tastaturu u prikazu Dialler, pa kucnite **Call**. Ako napravite grešku u unosu brojeva, kucnite da obrišete brojeve. Mikrofon i zvučnica se nalaze na prednjoj strani uređaja (vidite sl.1 na stranici 12). Da završite poziv, kucnite **End** ili pritisnite .

- ↳ Da odgovorite na poziv, kucnite **Answer** ili pritisnite na gornjoj strani uređaja. Da vidite gde se nalaze mikrofon i zvučnica, vidite sl.1 na stranici 12. Da odbijete poziv, kucnite **Reject** ili pritisnite . Za dalje informacije, vidite deo "Telephone (Telefon)" na stranici 37.

- ↳ Da isključite tonske odzive uređaja, odaberite način rada Silent. Da odaberete ovaj način rada, ili otvorite aplikaciju Profiles ili pritisnite glavni prekidač pa iz liste odaberite *Silent*.

- ↳ Da pišete tekst, kucnite tekst polje ili kućicu u koju želite da unesete tekst. Otvora se prozor ekranske tastature ili prepoznavanja rukopisa. Započnite pisanje kuckanjem odgovarajućih karaktera na tastaturi ili

pisanjem slova u polju za unos teksta. Za dalje informacije, vidite deo "Pisanje teksta" na stranici 33.

↳ **Da napravite fotografiju ili da snimate video**, otvorite aplikaciju Camera. Objektiv kamere se nalazi na zadnjoj strani kamere, iznad zadnje maske (vidite sl. 2 na stranici 13). **Da pređete iz režima fotoaparata u režim kamere (kemkordera) i obratno**, kucnite odgovarajuću sličicu na levoj strani ekrana. Kadrirajte objekat koristeći ekran kao tražilo, i pritisnite taster za pretragu u sredinu ili kucnite **Capture** da napravite snimak. Da snimate video zapis, pritisnite **Record**. Slika ili video zapis se memorišu u folder koji je prikazan u naslovnoj traci. Ako ne želite da sačuvate sliku, kucnite **Delete**. Za dalje informacije, vidite deo "Images (Slike)" na stranici 79.

↳ **Da slušate radio**, priključite kompatibilne slušalice na smartfon. Provodnik slušalica služi kao antena radio prijemnika, zato ga ostavite da slobodno visi. Otvorite aplikaciju Visual Radio, pritisnite , pa odaberite **Tools > Speaker in use > Headset**. Pritisnite da započnete slušanje radija. Aplikaciju Visual Radio možete da koristite za slušanje standardnog FM radio programa kao i posebnog FM radio programa sa istovremenim vizuelnim sadržajem, ako je na raspolaganju. Za dalje informacije, vidite deo "Visual Radio" na stranici 91.

↳ **Da u svim aplikacijama i datotekama u uređaju potražite određeni deo teksta ili neki tip datoteke**, otvorite aplikaciju Find (Nađi) ili kucnite **Find**. Napišite

tekst u polju za pretragu i kucnite **Find**. **Da pretragu učinite preciznijom**, kucnite **Advanced search**, napišite tekst u polju za pretragu, definišite lokaciju i datumski interval za pretragu, pa kucnite **OK**. Kucnite pronađenu stavku da je otvorite.

💡 **Savet:** Delove teksta možete da tražite i iz samih aplikacija, ako je ta funkcija na raspolaganju kao komanda menija. Pritisnite pa odaberite **Edit > Find...**

↳ **Da kreirate folder**, otvorite aplikaciju File manager (Menadžer datoteka). Pritisnite pa odaberite **File > New folder...** Novom folderu odredite ime i izaberite lokaciju. U nekim aplikacijama možete da kreirate novi folder tako što prvo odaberete komandu menija **Change folder** u tom meniju.

Radnje zajedničke za aplikacije

Naredne radnje, funkcije, čete naći u više aplikacija:

↳ **Da dodate prečicu za neku stavku**, odaberite neku stavku iz aplikacije File manager ili iz neke druge aplikacije koja služi za rad sa datotekama, pritisnite i odaberite komandu menija **Add to Desk...**, ako je na raspolaganju. U aplikaciji Images, na primer, odaberite **Tools > Add to Desk...** Odaberite Desk group (Grupa na radnom stolu) u koju želite da dodate prečicu i kucnite **OK**.

↪ **Da stavku pošaljete**, izaberite je, pritisnite , pa izaberite komandu *File* > *Send*, ako je na raspolaganju. Odaberite odgovarajući način slanja.

↪ **Da neku stavku isečete i umetnete (preместite)**, odaberite neku stavku, pritisnite i odaberite *Edit* > *Cut*. Dodite do mesta gde želite da dodate tu stavku, pritisnite i odaberite *Edit* > *Paste*.

↪ **Da neku stavku kopirate i umetnete (duplirate)**, odaberite neku stavku, pritisnite i odaberite *Edit* > *Copy*. Dodite do mesta gde želite da dodate tu stavku, pritisnite i odaberite *Edit* > *Paste*.

💡 **Savet:** Neki dijalozi imaju ikonicu strelica u gornjem levom uglu. Kucnite tu ikonicu, strelicu, da isečete ili kopirate odabrani tekst, ili da tekst umetnete u odabrano polje.

↪ **Da neku stavku obrišete**, odaberite je, pritisnite i odaberite *File* > *Delete*.

↪ **Da uvećate ili umanjite prikaz na ekranu (zumirate)**, pritisnite i odaberite *Display* > *Zoom in* odnosno *Zoom out*.

Indikatori statusa

Aplikacije i dijaloge možete da otvarate i tako što ćete kucnuti neku od ikonica statusa. Na primer, kucnite da otvorite Inbox (Prijem) u kojem možete da pročitate poruku koju ste primili. Evo kako izgledaju neke ikonice statusa kada je izabrana podrazumevana tema:

 Imate jednu ili više nepročitanih poruka u Inbox.

 Primili ste jednu ili više govornih poruka. Kucnite tu ikonicu da pozovete svoju govornu poštu. Ako imate dve telefonske linije, broj označava telefonsku liniju.

 U toku je govorna veza (poziv). Kucnite da otvorite prikaz za rad sa pozivima.

 Mikrofon je u režimu "isključen".

 Kontrola jačine zvuka. Kucnite u toku poziva da otvorite prozor za podešavanje jačine zvuka.

 Dodirni ekran i tasteri smartfona su blokirani. Vidite "Dodirni ekran i blokada tastature" na stranici 25.

 Trenutno koristite način rada Silent. Telefon neće zvoniti da Vas obavesti o dolaznom pozivu ili o poruci. Kucnite da otvorite dijalog za izbor načina rada.

 Aktiviran je sat sa alarmom.

 Svi dolazni pozivi su preusmereni na drugi broj. Ako imate dve telefonske linije, broj koji se prikazuje označava na koji broj je poziv preusmeren. označava da su svi dolazni pozivi preusmereni na govornu poštu. Kucnite ovu ikonicu da izmenite podešavanja preusmeravanja poziva.

 Ako imate dve telefonske linije, broj označava onu koja je odabrana. Kucnite ovu ikonicu za prelazak sa jedne linije na drugu.

 ili Na smartfon su priključene slušalice ili adapter za slušni aparat.

 Vaš smartfon je povezana sa PC računarom preko kabla.

Nivo (napunjenosti) baterije

 Baterija je skoro prazna. Dopunite je.

 Baterija je napunjena. Kada stubići prestanu da se kreću i prikažu se sva četiri stubića, znači da je baterija potpuno napunjena.

Jačina signala

 Smartfon je povezan na bežičnu mrežu. Kada su prikazana sva četiri stubića, znači da je prijem signal bežične mreže dobar. Ako je signal slab, možete probati da poboljšate prijem tako što ćete malo pomeriti smartfon ili gakoristiti u hendsfri režimu (bez upotrebe ruku).

 Smartfon je uključen ali je izvan zone pokrivanja mreže.

 Telefonske funkcije smartfona su isključene. Ne možete da upućujete ni da primete telefonske pozive, niti da primete poruke preko telekomunikacionih aplikacija (SMS, data ili e-mail).

Indikatori data veze

 Bluetooth veza. Kucnite da otvorite dijalog u kojem možete da isključite Bluetooth vezu. Za dalje informacije o Bluetooth tehnologiji, vidite "Bluetooth veza" na stranici 137.

 U toku je data poziv. Kucnite da otvorite prikaz za rad sa pozivima.

 U toku je HSCSD data poziv. Kucnite da otvorite prikaz za rad sa pozivima.

 Aktivna je GPRS veza. GPRS simbol se prikazuje kada je GPRS veza privremeno obustavljena (na čekanju), na primer, ako ste primili ili uputili govorni poziv u toku GPRS veze. Kucnite ovu ikonicu da otvorite dijalog [Connection manager](#) (Menadžer veza).

Opšte informacije

Nalepnice na komercijalnom paketu

Nalepnice koje su u sklopu komercijalnog paketa sadrže važne informacije za podršku kupca i servis. Komercijalni paket takođe sadrži uputstva o korišćenju ovih nalepnica.

Pristupni kodovi

Objašnjenja za razne bezbednosne kodove koji Vam mogu biti potrebni:

- **Lock code** (Zaštitna šifra) (5 do 10 cifara): Zaštitna šifra štiti Vaš smartfon od neovlašćenog korišćenja i isporučuje se zajedno sa uređajem. Trenutna šifra je 12345. Promenite je i čuvajte u tajnosti i na bezbednom mestu, odvojeno od smartfona.
- **PIN i PIN2 kodovi** (4 do 8 cifara): PIN (Personal Identification Number - lični identifikacioni broj) kod štiti Vašu SIM karticu od neovlašćenog korišćenja. PIN kod se obično nudi uz SIM karticu. Posle tri uzastopna i netačna unosa PIN koda, PIN kod se blokira i morate ga odblokirati pre nego što budete u mogućnosti da ponovo koristite SIM karticu. PIN2 kod se dobija sa nekim SIM karticama i potreban je za pristup određenim funkcijama kao što je npr. fiksno biranje.

- **PUK i PUK2 kodovi** (8 cifara): PUK (Personal Unblocking Key - lični ključ za deblokiranje) kod je potreban za promenu blokiranog PIN koda. PUK2 kod je potreban za promenu blokiranog PIN2 koda. Ako ovi kodovi nisu isporučeni zajedno sa SIM karticom, kontaktirajte operatera čija se SIM kartica nalazi u Vašem smartfonu.
- **Barring password** (Šifra zabrane poziva) (4 digits): Šifra zabrane (poziva) je potrebna prilikom korišćenja usluge Call barring (Ograničavanje poziva). Ovu šifru možete dobiti od svog dobavljača usluga. Internet aplikacije ovog smartfona koriste lozinke i korisnička imena radi zaštite od neovlašćenog korišćenja Interneta i njegovih usluga. Ove lozinke se menjaju u podešavanjima Internet aplikacija.

Upravljanje memorijom

Mnoge funkcije ovog smartfona zauzimaju memoriju prilikom memorisanja podataka. U ove funkcije spadaju video, muzičke datoteke, igre, kontakti, poruke, slike i melodije zvona, kalendar i obaveze, dokumenti i preuzete aplikacije. Veličina slobodne memorije zavisi od toga koliko je podataka već smešteno u memoriju smartfona.

Kao dodatni prostor za smeštanje podataka možete koristiti memorijsku karticu. Ako je memorija smartfona pri

kraju, podatke možete prebaciti na memorijsku karticu. Memorijske kartice su prepisive, tako da možete po potrebi više puta upisivati podatke na nju, i brisati ih kad je to potrebno.

▼ **Napomena:** Neke kartice se mogu samo čitati. One sadrže već upisane podatke koji se ne mogu obrisati sa kartice niti prepisati novim.

↳ **Za pregled zauzetosti memorije,** idite u Control Panel (Kontrolna tabla) i otvorite *Memory* (Memorija). Možete videti koje vrste podataka imate u memoriji smartfona i na memorijskoj kartici, kao i to koliko memorije zauzimaju pojedine grupe podataka.

Oslobađanje memorije

Instaliranjem velikog broja igara ili memorisanjem velikog broj slika, muzičkih datoteka ili video snimaka može se zauzeti veliki deo dostupne memorije. Smartfon će Vas obavestiti o tome da se raspoloživa memorija smanjuje. U tom slučaju, dodatni podaci se ne mogu sačuvati sve dok ne obrišete neke od igara, slika ili drugih sadržaja i na taj način oslobodite memoriju. Da bi se sprečilo popunjavanje memorije, treba redovno da brišete podatke ili da ih prebacujete na memorijsku karticu.

Možete obrisati informacije o kontaktima, kalendarske beleške, igre, poruke, e-mail poruke ili bilo koje druge podatke. Otvorite odgovarajuću aplikaciju i obrišete podatke.

Dodirni ekran i blokada tastature

Dodirni ekran i tastere možete zaključati da biste sprečili slučajno pritiskanje.

↳ **Da zaključate dodirni ekran i tastere,** pritisnite a zatim . Kada su dodirni ekran i tasteri zaključani, se pojavljuje u status traci. Drugi način aktiviranja blokade tastera je moguć pritiskom na glavni prekidač i biranjem *Lock touch screen and keys*. Da otključate, pritisnite a zatim .

↳ **Da odgovorite na poziv dok je tastatura zaključana,** pritisnite . Tokom poziva, telefonom se normalno rukuje. Kada završite ili odbijete poziv, dodirni ekran i tasteri će se automatski ponovo zaključati.

↳ **Da uključite automatsko zaključavanje tastera,** idite u aplikaciju Control panel i otvorite *Display*. Štiklirajte *Screen saver locks display & keys*: kućicu i kucnite **OK**. Dodirni ekran i tasteri se automatski blokiraju po aktiviranju skrin sejvera.

Kontrola jačine zvuka

↳ **Da podesite nivo jačine zvuka** u toku poziva, pritisnite da otvorite audio podešavanja. Pritisnite i , ili pritisnite i na tasteru za pretragu da utišate, odnosno da pojačate zvuk. Možete odabrati da koristite zvučnik ili da isključite zvuk.

↳ **Da podesite jačinu zvuka kada koristite slušalice ili zvučnik**, pritisnite i na tasteru za pretraživanje.

❗ **UPOZORENJE:** Muziku slušajte umereno glasno. Produženo izlaganje glasnoj muzici može da Vam ošteti sluh.

Zvučnik

Vaš smartfon ima ugrađen zvučnik za hendsfri korišćenje (Pogledajte sliku 3 na stranici 13). Zvučnik Vam omogućava da pričate i slušate na kratkom rastojanju od uređaja, bez potrebe da smartfon držite na uhu, na primer, možete je držati na obližnjem stolu. Zvučnik možete koristiti tokom poziva, pri korišćenju audio aplikacija i kod gledanja multimedija poruka.

↳ **Da pređete na korišćenje zvučnika u toku poziva**, pritisnite . Zvučnik se mora posebno aktivirati pri svakom pozivu, ali u audio aplikacijama kao što je Music player (Muzički centar) korišćenje zvučnika se podrazumeva kao primarno. **Da isključite zvučnik** i da se vratite na korišćenje slušalice, pritisnite .

❗ **UPOZORENJE:** Ne držite aparat uz uho kada je aktiviran zvučnik pošto zvuk može biti preglasan.

Slušalice

Pomoću HS-3 slušalice, koje se isporučuju uz uređaj, možete slušati radio i muzički centar svog uređaja.

↳ **Da slušalice priključite na uređaj**, utaknite kabl u Pop-Port™ konektor na dnu uređaja. (Pogledajte sliku 2 na stranici 13) Provodnik slušalice služi kao antena radio prijemnika, zato ga ostavite da slobodno visi.

↳ **Da odgovorite na poziv dok koristite slušalice**, pritisnite taster daljinskog upravljača na mikrofONU slušalice. Da poziv završite, pritisnite ponovo isti taster.

❗ **UPOZORENJE:** Korišćenje stereo slušalice može da utiče na sposobnost praćenja zvukova u okruženju. Ne koristite stereo slušalice kada to može da ugrozi vašu bezbednost.

Instaliranje aplikacija i softvera

U svoj smartfon možete instalirati dve vrste aplikacija i softvera:

- Aplikacije i softver specijalno namenjen za Nokia 7710 ili pogodni za Symbian operativni sistem. Ove instalacione datoteke imaju nastavak .SIS. Vidite "Instaliranje softvera" na stranici 27.
- J2Micro Edition™ Java aplikacije pogodne za Symbian operativni sistem. Ove datoteke imaju nastavak .JAD ili .JAR. Ne preuzimajte PersonalJava™ aplikacije u svoj smartfon jer se one ne mogu instalirati. Vidite "Instaliranje Java™ aplikacija" na stranici 27.

Instalacione datoteke se mogu prebaciti u Vaš smartfon iz kompatibilnog računara, mogu se preuzeti tokom pretraživanja, ili primiti kao multimedija poruke, kao e-mail prilog ili preko Bluetooth veze.

▼ **Važno:** Instalirajte aplikacije samo iz onih izvora koji nude adekvatnu zaštitu od štetnog softvera.

Tokom instalacije, uređaj proverava integritet, celovitost, paketa koji se instalira. Smartfon prikazuje informacije o proveru koja se obavlja, i daju Vam se opcije dali da nastavite sa instalacijom ili ne.

Za informacije o digitalnom potpisu i sertifikatima, pogledajte "Certificate manager (Menadžer sertifikata)" na stranici 105.

Instaliranje softvera

Ako instalirate datoteku koja ažurira ili popravlja postojeću aplikaciju, originalnu aplikaciju možete povratiti samo pod uslovom da imate originalnu instalacionu datoteku ili punu rezervnu kopiju uklonjenog softvera. Da povratite originalnu aplikaciju, prvo uklonite aplikaciju pa je ponovo instalirajte pomoću originalne instalacione datoteke ili pomoću rezervne kopije.

↳ **Da instalirate softver**, potražite u memorijskoj kartici instalacionu datoteku, a zatim dva puta kucnite datoteku da pokrenete instalaciju. Na primer, ako instalacionu datoteku primite kao prilog u e-mail poruci, idite do poštanskog sandučeta, otvorite e-mail poruku i dva puta kucnite na datoteku da pokrenete instalaciju.

↳ **Da uklonite softver**, pogledajte "Application manager (Menadžer aplikacija)" na stranici 104.

☞ **Savet:** Za više informacija o instaliranju softvera, pogledajte "Application manager (Menadžer aplikacija)" na stranici 104.

Instaliranje Java™ aplikacija

- 1 Potražite instalacionu datoteku u memoriji smartfona ili na memorijskoj kartici, odaberite datoteku i dva puta kucnite na nju da pokrenete instalaciju. Na primer, ako instalacionu datoteku primite kao prilog u e-mail poruci, idite do poštanskog sandučeta, otvorite e-mail poruku i dva puta kucnite na datoteku da pokrenete instalaciju.
- 2 Potvrdite instalaciju. Za instalaciju je potrebna .JAR datoteka. Ako je nema, uređaj će tražiti da je preuzmete. Ako nije određena pristupna tačka, od Vas će se tražiti da odaberete neku. Kada budete preuzimali .JAR datoteku, postoji mogućnost da će se od Vas tražiti da unesete korisničko ime i lozinku za pristup serveru. Ove podatke možete dobiti od dobavljača ili od proizvođača aplikacije. Smartfon će Vas obavestiti kada instalacija bude gotova.

☞ **Savet:** U toku pretraživanja veba, možete preuzeti instalacionu datoteku i odmah je instalirati. Imajte na umu da je veza otvorena, aktivna, dok se obavlja instalacija.

Prenos podataka

Ovaj aparat koristi mogućnosti prenosa podataka putem GSM mreže za slanje multimedija poruka, kratkih poruka i e-maila, kao i za uspostavljanje veze sa udaljenim računarima.

Bežični prenos podataka se može obaviti sa većine lokacija na kojima Vaš smartfon funkcioniše. Međutim, preporučuje se da premestite aparat na lokaciju gde se može ostvariti prijem najjačeg signala bežične komunikacione mreže. Kada je signal jak, prenos podataka je efikasan. Uopšteno govoreći, ne treba očekivati isti učinak od bežičnih komunikacija kao od zemaljskih komunikacija s obzirom na osobenosti bežičnog prenosa.

Sledeći faktori mogu da ometaju bežične veze u vidu šuma, slabog ili izgubljenog signala, neispravnog rada aparata ili poremećenog prikaza:

Šum – Radio-smetnje iz elektronskih uređaja i opreme, kao i iz drugih telefona utiču na kvalitet bežičnog prenosa podataka.

Roming – Kada korisnik smartfona prelazi iz jedne mrežne ćelije u drugu, jačina signala konkretnog kanala opada i bežična telefonska centrala korisnika prebacuje na drugu ćeliju i frekvenciju, gde je signal jači. Prebacivanje između ćelija se takođe može desiti i kada korisnik miruje, usled promenljivosti opterećenja mrežnog saobraćaja. Takva prebacivanja mogu izazvati neznatna kašnjenja prenosa.

Elektrostaticko pražnjenje – Pražnjenje statičkog elektriciteta iz prsta ili provodnika može izazvati neispravan rad električnih uređaja. Pražnjenje može dovesti do poremećenog prikaza i nestabilnog rada softvera. Bežične veze mogu postati nepouzdana, podaci oštećeni, a prenos prekinut. U tom slučaju morate da završite postojeći poziv (ako postoji), isključite uređaj (ako je uključen) i izvadite bateriju. Zatim, vratite bateriju i uspostavite novu bežičnu vezu.

Mrtve zone i ispadanja – Mrtve zone su zone u kojima nema prijema radio-signal. Ispadanja se javljaju kada korisnici smartfona prolaze kroz zone u kome je radio-signal blokiran ili oslabljen usled konfiguracije terena ili velikih zgrada.

Narušenost signala – Rastojanja i prepreke mogu izazvati ispadanje signala iz faze. Takođe, mogu dovesti i do refleksije signala. Obe ove situacije dovode do slabljenja signala.

Slab signal – Usled rastojanja ili postojanja prepreka, radio-signal iz središta ćelije može biti nedovoljno jak ili stabilan da bi omogućio pouzdanu vezu za prenos podataka. Zbog toga, da biste osigurali najbolju moguću vezu, imajte na umu sledeće:

- Data veza najbolje funkcioniše kada aparat miruje. Ne preporučuje se uspostavljanje bežične data veze u vozilu koje se kreće.
- Nemojte stavljati aparat na metalnu površinu.
- Proverite da li je jačina signala na displeju smartfona dovoljno velika. Pomeranje smartfona u prostoriji,

pogotovo prema prozoru, može pojačati signal. Ako signal nije dovoljno jak za govorni poziv, ne treba pokušavati sa uspostavljanjem data veze sve dok ne pronađete mesto na kome je prijem signala bolji.

Data veze

GSM data pozivi

GSM data poziv omogućava prenos podataka brzinama do 14,4 kb/s. Za dostupnost i pretplatu na usluge prenosa podataka, kontaktirajte svog operatora mreže ili provajdera servisa.

Data pozivi velike brzine (HSCSD, High Speed Circuit Switched Data – prenos podataka velikim brzinama sa komutacijom linije)

HSCSD omogućava prenos podataka brzinama do 43,2 kb/s, što je četiri puta brže od standardne brzine prenosa podataka u GSM mreži. HSCSD se može uporediti sa brzinom većine računarskih modema koji komuniciraju putem mreže fiksne telefonije.

Za dostupnost i pretplatu na usluge prenosa podataka velikim brzinama, kontaktirajte svog operatora mreže ili provajdera servisa.

▼ **Napomena:** Slanje podataka u HSCSD modu može isprazniti bateriju aparata brže nego normalni govorni ili data pozivi zato što aparat češće šalje podatke na mrežu.

Paketni prenos podataka (GPRS, General Packet Radio Service – opšti paketni prenos podataka radio vezom)

GPRS omogućava bežični pristup mobilnih telefona data mrežama (mrežni servis). GPRS koristi tehnologiju paketnog prenosa podataka kojom se informacije šalju u kratkim mlazevima podataka putem mreže mobilne telefonije. Korist od slanja podataka u paketima je u tome što se mreža opterećuje samo u toku slanja i prijema podataka. Pošto GPRS efikasno koristi mrežu, on omogućava brzo uspostavljanje data veze i brz prenos podataka.

Na GPRS servis, usluge, se morate pretplatiti. Za dostupnost i pretplatu na GPRS servis, kontaktirajte svog operatora mreže ili provajdera servisa.

(E)GPRS (Enhanced GPRS, poboljšani GPRS) je sličan GPRS-u, ali omogućava bržu vezu. Za više detalja u vezi dostupnosti (E)GPRS-a i brzine prenosa podataka kontaktirajte svog operatora mreže ili provajdera servisa. Ako ste kao nosač podataka odabrali GPRS, smartfon umesto GPRS koristi (E)GPRS, ako je na raspolaganju.

Način naplate GPRS-a i aplikacija

Svaki prenos podataka preko GPRS-a i (E)GPRS primenjuje odgovarajući cenovnik operatora za prenos podataka. Za više informacija u vezi cena, kontaktirajte svog operatora mreže ili provajdera servisa.

Pristupne tačke

Data veza povezuje Vaš smartfon sa Internetom preko pristupne tačke. Vaš smartfon podržava tri vrste data veza:

- GSM data poziv (📞)
- GSM data pozivi velikih brzina, tj. HSCSD (📞)
- paketni prenos podataka, (GPRS) (📶)

Ako želite npr. da šaljete i primete multimedija poruke ili e-mail poruke, pretražujete veb, preuzimate Java™ aplikacije ili da koristite svoj smartfon kao modem, treba da podesite parametre pristupne tačke.

Proverite kod svog provajdera servisa koja je vrsta pristupne tačke potrebna za usluge kojima želite da pristupite. Za dostupnost i pretplatu na GSM data pozive, GSM data pozive velikih brzina i usluge GPRS veza, kontaktirajte svog operatora mreže ili provajdera servisa.

Desk

Pritisnite , ili kucnite u status traci da otvorite aplikaciju Desk (Radni sto).

 Savet: Dužim pritiskom na ovaj taster otvaraju se prethodno korišćene aplikacije na koje možete da pređete.

Desk je Vaša radna površina na kojoj pristupate svim aplikacijama i na kojoj kreirate prečice do različitih stavki kao što su dokumenta, slike ili kontakt kartice.

Kada napustite neku aplikaciju pritiskom na i prebacite se na drugu aplikaciju, smartfon podrazumevano memoriše unete podatke.

Sl. 12: Desk

↳ **Da otvorite neku aplikaciju**, dva puta kucnite na ikonicu. Kucnite i prevlačite po traci za pretragu koja se nalazi na desnoj strani da se krećete nagore i nadole po ekranu.

↳ **Da uklonite neku aplikaciju**, idite u **Control panel** > **App. manager**, izaberite softverski paket koji želite da uklonite, pa kucnite **Remove**. Pojavljuje se dijalog u kojem se traži Vaša potvrda. Pritisnite **Remove**.

↳ **Da nekom objektu dodate prečicu**, idite u aplikaciju čiji objekat želite da dodate u Desk i odaberite ga. Pritisnite i potražite komandu menija **Add to Desk...** U aplikaciji Images (Slike), na primer, odaberite **Tools** > **Add to Desk...** Odaberite grupu aplikacije Desk u koju želite da dodate prečicu i kucnite **OK**.

↳ **Da obrišete prečicu ili ikonicu aplikacije**, odaberite ikonicu, pritisnite , i odaberite **Edit** > **Delete**. Imajte na umu da se prečice aplikacija ne mogu uklanjati iz grupe **All**.

↳ **Da promenite raspored ikonica**, kucnite na ikonicu i držite olovku na njoj na sekund i prevucite ikonicu na novu lokaciju na ekranu.

↳ **Da uvećate ili umanjite veličinu ikonice**, pritisnite ili pritisnite , i odaberite **Display** > **Zoom in** ili **Zoom out**.

↳ **Da dodate pozadinsku sliku**, pritisnite , i odaberite *Display > Set background image...* Odaberite sliku. Kucnite **Preview** ako želite da pogledate sliku. U suprotnom, kucnite **OK**. **Za detaljnija podešavanja ekrana**, pogledajte "Teme" na stranici 117.

Rad sa grupama

Aplikacije i prečice možete podeliti po grupama koje će se prikazivati u aplikaciji Desk. Postojanje više grupa Vam omogućava lakše korišćenje brojnih aplikacija i prečica. Možete imati istu aplikaciju ili prečicu u više grupa.

↳ **Da kreirate novu grupu**, pritisnite , odaberite *Group > New...*, i imenujte nove grupe.

↳ **Za prelazak između različitih grupa**, pritisnite , odaberite *View group*, i odaberite grupu.

↳ **Da odabranu aplikaciju ili prečicu dodate grupi**, pritisnite , odaberite *Group > Add to group...*, zatim odaberite grupu kojoj želite da je dodate.

↳ **Da dodate ili uklonite objekat iz grupe**, pritisnite , i odaberite *Group > Edit...* Imajte na umu da ova opcija nije na raspolaganju za grupu *All*. Odaberite aplikaciju ili prečicu iz liste sa leve strane i dodajte je grupi. Kucnite **Add**. Da uklonite aplikaciju ili prečicu, odaberite je iz liste sa desne strane i kucnite **Remove**.

↳ **Da preimenujete grupu**, pritisnite , odaberite *Group > Manage groups...* Odaberite grupu koju želite da preimenujete i kucnite **Rename**.

↳ **Da obrišete neku grupu**, pritisnite , odaberite *Group > Manage groups...* Odaberite grupu koju želite da obrišete i kucnite **Delete**. Ne možete preimenovati niti obrisati grupu *All*.

Pisanje teksta

Imate dva načina unosa slova, brojeva i specijalnih karaktera. **Handwriting recognition** daje Vam mogućnost da direktno upisujete karaktere na ekran pomoću olovke. Takođe možete koristiti **ekransku tastaturu** da kuckate karaktere koje želite da unesete.

Provajderi aplikacija mogu da nude i druge načine unosa teksta. Uređaj može da koristi te druge načine unosa teksta jedino ako je odgovarajuća aplikacija instalirana u memoriji uređaja. Ako se aplikacija instalira na memorijsku karticu, uređaj neće moći da korsiti takvu aplikaciju.

↳ **Za unos teksta**, kucnite na deo ekrana na kojem želite da pišete. Otvara se ili prozor "prepoznavanje rukopisa" ili prozor "ekranska tastatura". **Za prelazak sa prepoznavanja rukopisa na ekransku tastaturu**, kucnite . Za prelazak na prepoznavanje rukopisa, kucnite . Počnite sa pisanjem.

▼ **Važno:** Koristite samo olovku koju je Nokia odobrila za upotrebu sa ovim aparatom. Upotreba svake druge olovke može da poništi garancije date za aparat kao i da ošteti dodirni ekran. Pazite da ne grebete ekran. Nikada ne koristite običnu olovku, niti drugi oštar predmet, za pisanje po ekranu.

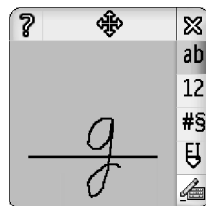
↳ **Da pomerite prozor za unos**, kucnite i prevucite .

↳ **Da sakrijete prozor za unos**, kucnite .

↳ **Da promenite jezik unosa**, kucnite i odaberite željeni jezik iz liste.

Prepoznavanje rukopisa

💡 **Savet:** Kucnite u prozoru prepoznavanje rukopisa da otvorite funkciju pomoći. Ova funkcija Vam nudi detaljne informacije o unosu karaktera i sadrži druge korisne savete.

Sl. 13 Prozor prepoznavanja rukopisa

↳ **Za korišćenje prepoznavanja rukopisa**, jedan po jedan karakter crtajte olovkom u prozoru za prepoznavanje rukopisa.

💡 **Savet:** Imajte na umu da na prepoznavanje rukopisa ima uticaja deo prozora na kome pišete. Koristite tanku osnovnu liniju (na ekranu) da održavate pravac pisanja.

↳ Za prelazak sa automatskog počinjanja reči velikim slovom, na slobodnu upotrebu malih ili velikih slova i obratno, kucnite **ab**. Na početku pisanja neke reči možete izabrati da li će reč početi velikim slovom ili malim slovom. U sredini reči možete birati između velikih i malih slova. Sve rečenice iza karaktera **! ? ž Ā** automatski počinju velikim slovom, osim ako niste promenili ovu opciju u Pen Input podešavanjima u Control Panel.

Imajte na umu da velika ili mala slova zavise od registra koji ste odabrali (velika ili mala slova) a ne od toga kako napišete slovo na ekranu. Možete pisati velikim slovima da dobijete mala slova ako sistem za prepoznavanje rukopisa njih prepoznaje bolje od malih slova. Imajte na umu da ne možete da odaberete AB režim na početku reči sa automatskim velikim slovom.

💡 **Savet:** Pogledajte "Podešavanja unosa olovkom" na stranici 35 za više podešavanja o automatskom korišćenju velikih slova.

↳ Za pisanje brojeva, specijalnih karaktera ili "rukopisnih pokreta", kucnite **12** za brojeve a **#9** za specijalne karaktere. Vidite na slici 14 kako se unosi razmak, briše karakter, itd.

Sl. 14 Rukopisni pokreti: 1 - rastavnica, 2- povratnica, 3- taster "enter", 4 - tabulator

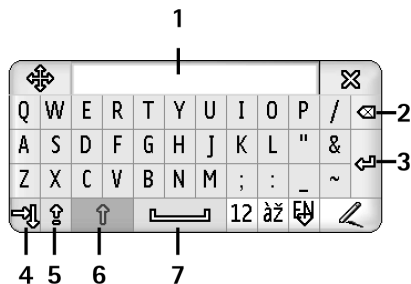
↳ **Da tekst obrišete**, odaberite tekst prevlačenjem olovke preko teksta. Nacrtajte "rukopisni pokret" za povratnicu. Vidite sl. 14.

↳ **Da uvežbate, "naučite", sistem da prepozna Vaš individualni stil pisanja**, odaberite aplikaciju Control panel pa **Pen Input Settings**, zatim kucnite **Training**. Dva puta kucnite na skup karaktera (mala ili velika slova, brojevi ili specijalni karakteri) i odaberite određeni karakter kojem želite da "naučite" sistem za prepoznavanje rukopisa. Kucnite **Train**. Nacrtajte karakter onako kako ga Vi pišete i kucnite **OK**. **Da promenite stil pisanja koji je sistem naučio**, otvorite ponovo dijalog **Draw character** i kucnite **Clear** da uklonite postojeći stil. Nacrtajte novi karakter i kucnite **OK**.

Uvežbavajte samo one karaktere sa kojima sistem ima problema u prepoznavanju. Ako pokušate da naučite sistem da prepozna sve karaktere, Vaš uređaj može ostati bez memorije.

Ekranska tastatura

↳ **Da koristite ekransku tastaturu**, olovkom kuckajte po tasterima na tastaturi.

Sl. 15 Ekranska tastatura

- 1 Input display (Prikaz unosa). Prikazuje karaktere koje trenutno pišete.
- 2 Backspace (Povratnica). Briše karaktere koji su levo od kursora.
- 3 Enter (taster "enter"). Započinje novi red ili dodaje nove redove.
- 4 Tab key (Tabulator). Služi za dodavanje tabulatorskog razmaka ili za pomeranje kursora u naredno polje.
- 5 Caps lock (Sva velika slova). Prebacuje na velika slova.
- 6 Shift (Registar). Omogućava Vam da unesete veliko slovo u režimu unosa malih slova.
- 7 Space (Rastavnica). Ubacuje razmak.

↳ **Za prelazak sa malih na velika slova i obratno**, kucnite . Da uključite caps lock, kucnite . Sve rečenice iza karaktera ! ? ž Ā automatski počinju velikim slovom, osim ako niste promenili ovu opciju u Pen Input podešavanjima u Control Panel.

↳ **Da biste pisali brojeve ili specijalne karaktere**, kucnite . Kucnite da pogledate još specijalnih karaktera.

💡 **Savet:** Da biste pisali akcentovana slova, ako tastatura ima tastere sa samo akcentima, prvo kucnite akcenta pa zatim slovo. Da biste odabrali akcentovano slovo, takođe možete kucnuti , ako je dostupno.

↳ **Da tekst obrišete**, odaberite tekst prevlačenjem olovke preko teksta. Kucnite na ikonicu povratnice (backspace).

Podešavanja unosa olovkom

↳ **Da konfigurirate podešavanja unosa teksta**, odaberite **Control panel > Pen Input Settings**. Definišite sledeće:

Input language: - Ovo podešavanje određuje koji se karakteri specifični za Vaš jezik (dijakritici) prepoznaju napisani Vašim rukopisom, kao i kakav će biti raspored slova na Vašoj ekranskoj tastaturi.

Capitalise: - Da se velikim slovom pišu reči posle karaktera ! ? ž Ā iza kojih je unet razmak, izaberite *After '!', '?' or*

'! with space. Da se počinje velikim slovom i kada iza njih nije unet razmak, izaberite *After '!', '? or '!*. Da isključite korišćenje velikih slova, odaberite *No*.

Character recognition speed: - Podešava se brzina prepoznavanja rukopisa.

Line width: - Menja se debljina linije olovke.

Keyboard size: (Veličina tastature:) - Odabira se veličina virtuelne tastature.

Input method: - Podrazumevano, Vaš uređaj nudi dva načina unosa teksta: preko ekranske tastature i preko prepoznavanja rukopisa. Ovo podešavanje Vam nije potrebno osim ako dodatni metodi unosa nisu instalirani u Vaš uređaj.

💡 **Savet**: Koristite opciju *After '!', '? or '!* u tekstualnim porukama da bi stalo više teksta.

Telephone (Telefon)

Idite u [Desk](#) > [Telephone](#).

Mikrofon i zvučnica se nalaze na prednjoj strani uređaja (vidite sl.1 na stranici 12).

Pozivanje

↳ **Da neki broj pozovete pomoću numeričke tastature**, otvorite aplikaciju Telephone (Telefon), unesite broj kuckajući po tastaturi, i kucnite **Call**. **Da obrišete ukucane brojeve**, kucnite . Za međunarodne pozive, dodajte međunarodni prefiks + (dva puta kucnite * dugme i odaberite + iz liste) a zatim unesite pozivni broj zemlje, pozivni broj područja i telefonski broj pretplatnika.

Ako je SIM kartica uklonjena ili oštećena, moćićete samo da pozovete broj za hitne pozive. U nekim komunikacionim mrežama je potrebno da je važeća SIM kartica pravilno postavljena u aparatu da biste mogli da uputite bilo kakav poziv.

Ako upućivanje hitnog poziva na uobičajeni način nije moguće, broj za hitne slučajeve koji je programiran u uređaju možete eventualno uneti u polje za unos (zaštite) šifre, pa zatim kucnuti **Call**.

↳ **Da pozovete broj koji je u memoriji**, kucnite **Contacts** u Dialler (Birač) prozoru, odaberite kontakt i kucnite

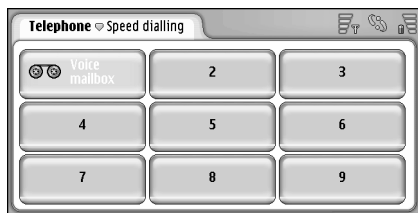
Call. Ako kontakt ima više brojeva, otvara se lista svih brojeva kontakta. Izaberite broj iz liste i kucnite **OK**.

💡 **Savet:** Telefonski broj u tekst kućici ili dokumentu možete koristiti kao hipervezu. Kucnite broj, ili u njega dovedite kursor pomoću tastera za pretragu, i on će postati hiperveza označena ikonicom. Kucnite na ikonicu da pozovete taj broj telefona.

↳ **Da broj koji je prikazan u polju za brojeve dodate u Contacts**, kucnite **Add to Contacts**, odaberite kontakt ili kreirajte novi kontakt i popunite informacije o kontaktu. Za dalje informacije, vidite deo "Contacts (Kontakti)" na stranici 61.

↳ **Da pozovete broj iz liste prethodnih poziva**, kucnite **Recent calls** u Dialler prozoru. Odaberite jedan od brojeva iz liste i kucnite **Call**. **Da broj dodate u Contacts**, odaberite broj i kucnite **Add to contacts**.

↳ **Da upotrebite opciju brzo biranje**, pritisnite , odaberite **View** > **Speed dialling** i kucnite broj ili ime koje želite da pozovete. Brzo biranje je metod brzog pozivanja brojeva koje često zovete.

Sl. 16: Brzo biranje

- ↳ **Da dodate brojeve za brzo biranje**, otvorite prikaz brzog biranja (pritisnite , odaberite *View > Speed dialling*). Kucnite na neki prazan, slobodan, broj brzog biranja, zatim kucnite **Assign** u dijalogu koji se otvara. Odaberite kontakt koji želite da dodelite tasteru za brzo biranje, i kucnite **Select**. Ako kontakt ima nekoliko brojeva, odaberite jedan, i kucnite **OK**.
- ↳ **Za prelazak iz prikaza Dialler u prikaz Speed dialling i obrnuto**, pritisnite .
- ↳ **Da pozovete svoju govornu poštu**, obratite se svom operatoru mreže za broj govorne pošte (mrežni servis). U prikazu Speed dial, broj 1 je rezervisan za pozivanje Vaše govorne pošte. Za dalje informacije, vidite deo "Podešavanja govorne pošte" na stranici 41.
- ↳ **Da podesite nivo jačine zvuka tokom razgovora**, kucnite **Audio settings**. Pomerite klizač da podesite jačinu zvuka. Odaberite *Loudspeaker*: da biste koristili hendsfri i mikrofoni ili *Mute*: da isključite mikrofoni.

💡 **Savet:** U toku poziva, pritisnite da otvorite audio podešavanja. Pritisnite i , ili pritisnite i na tasteru za pretragu da utišate, odnosno da pojačate zvuk.

↳ **Da u toku poziva uputite drugi poziv**, kucnite **New call**. Za prelazak sa jednog poziva na drugi, kucnite **Unhold** ili **Hold**. **Da povežete dva sagovornika a sebe isključite iz poziva**, pritisnite , odaberite *Options > Transfer*. **Da razgovarate sa oba sagovornika istovremeno**, kucnite **Conference**. Konferencijska veza može imati do 5 sagovornika. Kada ste u konferencijskoj vezi, kucnite **Conf. options** da isključite sagovornike ili da razgovarate sa njima privatno. Konferencijska veza i transfer poziva su mrežni servisi.

💡 **Savet:** Za informacije o praćenju propuštenih, primljenih i upućenih poziva kao i o praćenju trajanja poziva, pogledajte "Log (Dnevnik)" na stranici 133.

Odgovaranje na poziv

↳ **Da na poziv odgovorite**, kucnite **Answer** ili pritisnite . **Da odbijete poziv**, kucnite **Reject** ili pritisnite . **Da završite poziv** pritisnite . **Da isključite ton zvana**, kucnite **Silence**. Da isključite ton i odgovorite sa podrazumevanom porukom, pogledajte "Ostala podešavanja" na stranici 41.

Glasovno biranje

Broj možete pozvati izgovaranjem glasovne komande koju ste dodelili kontakt kartici. Svaka izgovorena reč(i) može biti glasovna komanda.

Pre upotrebe glasovnih komandi imajte na umu:

- Glasovne komande ne zavise od jezika. One zavise od glasovnih karakteristika govornika.
- Ime morate izgovoriti upravo onako kako ste to uradili pri snimanju.
- Pri snimanju i izgovaranju glasovnih komandi, budite jasni i glasni. Ako izgovorite tiho ili nejasno, sistem neće prepoznati glasovnu komandu.
- Glasovne komande su osetljive na ambijentalnu buku. Glasovne komande snimajte i koristite u okruženju bez buke.
- Veoma kratka imena nisu pogodna. Koristite duža imena i izbegavajte upotrebu sličnih za različite brojeve telefona.

▼ **Napomena:** Korišćenje glasovnih komandi može da bude teško u bučnim sredinama ili u hitnim slučajevima, zato se nemojte oslanjati isključivo na biranje glasom u svim situacijama.

↳ **Za dodavanje glasovnih komandi,** pogledajte "Glasovne komande" na stranici 63.

↳ **Da biste koristili biranje glasom,** pritisnite i držite ili dugme na slušalicama sve dok ne čujete ton za početak ili vidite napomenu na ekranu. Kažite glasovnu komandu broja koji želite da okrenete. Da pokušate

ponovo, u slučaju da glasovna komanda nije prepoznata, pritisnite i držite dugme nekoliko sekundi. Za povratak na normalno biranje, na kratko pritisnite taster ili dugme na slušalicama, i pritisnite ESC taster.

Podešavanja telefona

Preusmeravanje poziva (mrežni servis)

Preusmeravanje poziva Vam omogućava da usmerite pozive upućene Vama na neki drugi broj telefona. Ovo se naziva i prosleđivanje poziva.

- 1 Pritisnite , i odaberite *Tools > Settings > Call divert...* Otvara se dijalog.
- 2 Idite na stranu *Voice calls*.
- 3 Definišite sledeće:

Divert all calls: — Kada je aktivirano, svi dolazni pozivi su preusmereni.

Divert if busy: — Kada je aktivirano, dolazni pozivi se preusmeravaju kada Vam je drugi poziv u toku.

Divert if not answered: — Kada je aktivirano, dolazni pozivi se preusmeravaju ako na njih ne odgovorite u određenom vremenskom periodu.

Divert if out of reach: — Kada je aktivirano, dolazni pozivi se preusmeravaju ako je Vaš uređaj isključen ili izvan zone mrežne pokrivenosti.

Divert if not available: — Ova opcija u isto vreme aktivira *Divert if busy*, *Divert if out of reach*, i *Divert if not answered*:

Na raspolaganju su naredne opcije:

Activate – Otvara dijalog za unos broja na koji želite da preusmerite pozive i, ako je na raspolaganju, da odredite vremenski period posle kojeg se poziv preusmerava, ako se na njega ne odgovori. Kucnite da odaberete broj svoje govorne pošte ili druge podrazumevane brojeve, ako ih ima. Kucnite **Select contact** da potražite neki broj u aplikaciji Contacts.

Cancel – Isključuje preusmeravanje.

Check status – Proverava da li je preusmeravanje aktivirano ili ne.

↳ **Da poništite sva preusmeravanja**, kucnite **Cancel all diverts**.

Preusmeravanje data i faks poziva (mrežni servis)

- 1 Pritisnite , i odaberite **Tools > Settings > Call divert...**
- 2 Idite na stranu Data & Fax calls (Data i faks pozivi) i odaberite jednu od sledećih opcija da preusmerite sve data pozive ili sve faks pozive:

Activate – Otvara dijalog u koji unosite broj na koji želite da preusmerite pozive i u kome birate vremenski period nakon koga se poziv preusmerava ako se na njega ne odgovori. Možete kucnuti na okvir da odaberete prethodno dodate brojeve, ako postoje.

Cancel (Odustani) – Isključuje preusmeravanje.

Check status (Proveri stanje) – Proverava da li je preusmeravanje aktivno ili ne.

Zabrana poziva (mrežni servis)

Zabrana poziva Vam omogućava da ograničite pozivanje i primanje poziva preko smartfona. Za ovu opciju Vam je potrebna šifra zabrane koju dobijate od svog provajdera servisa.

- 1 Pritisnite , i odaberite **Tools > Settings > Call barring...** Otvara se dijalog.

- 2 Definišite sledeće:

All incoming calls: – Kada je ovo aktivirano, pozivi se ne mogu primati.

Incoming calls when abroad: – Kada je ovo aktivirano, pozivi se ne mogu primati kada ste izvan svoje matične države.

All outgoing calls: – Kada je ovo aktivirano, pozivi se ne mogu upućivati.

International calls: – Kada je ovo aktivirano, pozivi se ne mogu upućivati u druge države ili regije.

Int. calls except to home country: – Ako ste aktivirali međunarodni roming kod svog operatora komunikacione mreže, u inostranstvu ne možete upućivati međunarodne pozive osim u svoju matičnu zemlju.

Na raspolaganju su naredne opcije:

Activate – Zabrana se uključuje.

Cancel – Zabrana se isključuje.

Check status – Provera da li je zabrana poziva uključena ili ne.

- 3 Ukucajte šifru zabrane (poziva) i kucnite **OK** da biste aktivirali ovaj servis.

Ako Vaša SIM kartica podržava dopunsku liniju, ograničenje govornih poziva se odnosi na odabranu liniju.

↳ Da poništite sve zabrane poziva, kucnite **Cancel all barrings**.

Za informacije o zabrani poziva, pogledajte "Zabrana data poziva" na stranici 107.

Ograničenje poziva i preusmerenje poziva ne mogu biti aktivni istovremeno. I kada su pozivi zabranjeni, pozivanje određenog zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u uređaju može biti moguće.

Podešavanja govorne pošte

Za informacije o pozivanju govorne pošte (mrežni servis), pogledajte "Pozivanje" na stranici 37.

- 1 Pritisnite , i odaberite **Tools > Settings > Voice mailbox...**
- 2 Definišite broj govorne pošte, i ako želite, DTMF tonove (lozinka govorne pošte):
Number: – Upišite broj govorne pošte koji ste dobili od svog provajdera servisa.
DTMF: – Definišite DTMF sekvence za govornu poštu. Za dalje informacije o DTMF tonovima, vidite "Slanje DTMF tonova" na stranici 42.

Ako Vaša SIM kartica podržava dodatnu liniju, možete definisati podešavanja govorne pošte za obe linije.

Ostala podešavanja

Pritisnite , i odaberite **Tools > Settings > Other settings...** Definišite sledeće:

Strana Call (Poziv)

Call waiting: (mrežni servis)— Ako ste aktivirali opciju poziv na čekanju, mreža će Vas obavješavati o novom dolaznom pozivu dok je drugi poziv u toku. Opcija **Check status** proverava da li je opcije poziva na čekanju aktivirana ili ne.

Send my caller ID: (mrežni servis) – Određuje da li se Vaš broj prikazuje ili ne osobi koju pozivate. Ovu opciju može da definiše i operator komunikacione mreže ili provajder servisa kod pretplate (**Set by network**).

Summary after call: – Ako ovu opciju podesite na **On**, posle svakog poziva će Vam se prikazati približno trajanje poziva.

Automatic redial: – Ako ovu opciju podesite na **On** i pozovete broj koji je zauzet ili se ne javlja, uređaj će automatski pokušati da ponovi biranje. Maksimalan broj pokušaja je 10.

Reject with message: – Ako postavite opciju **On**, otvara se tekst kućica, u kojoj možete da napišete poruku koju želite da pošaljete pozivaocu kao odgovor, uvek kada isključite ton nekog dolaznog poziva. Da poruku kasnije izmenite, odaberite opciju **Edit message**.

Line in use: (mrežni servis)— Ako Vaša SIM kartica podržava dodatnu liniju, odaberite onu koju želite da koristite.

Block line change: (mrežni servis) — Ako Vaša SIM kartica podržava dodatnu liniju, i odaberete ovu opciju, nećete moći da promenite liniju u upotrebi. Ako želite da promenite ovo podešavanje, morate ukucati PIN2 kod.

Strana Network (Mreža)

Operator selection: — Omogućava Vam da promenite način izbora komunikacione mreže kao i da se prijavite na drugu mrežu. U režimu automatskog biranja mreže, uređaj bira najadekvatniju mrežu. U režimu ručnog izbora mreže, uređaj pretražuje sve dostupne mreže i prikazuje ih u listi. Tada možete odabrati mrežu koju želite da koristite. Imajte na umu da mogućnost promene mreže zavisi od Vašeg operatora mreže.

Cell info display: - Odaberite **On** da naznačite da se uređaj koristi u Micro Cellular Network (mikro celularna mreža). U polju za telefonske brojeve se prikazuje indikator MCN. Indikator se ne prikazuje za vreme trajanja poziva.

Strana Security (Bezbednost)

I kada se koriste zaštitne funkcije koje ograničavaju pozive (kao što su ograničavanje poziva, zatvorena grupa korisnika i fiksno biranje), pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u aparatu može biti moguće.

Closed user group: —Odredite grupu ljudi koje možete pozivati i koji mogu pozivati Vas. Odaberite **Default** (Podrazumevana) da aktivirate grupu u dogovoru sa svojim mrežnim operatorom. Odaberite **On** (Uključeno) da

aktivirate ovaj mrežni servis. Morate uneti broj grupe koji ste dobili sa mreže.

Fixed dialling: — Ako Vaša SIM kartica podržava ovu opciju, možete ograničiti svoje pozive na listu određenih brojeva upisanih u Vašoj SIM kartici. Kada je servis fixed dialling (fiksno biranje) aktiviran, SIM imenik prikazuje samo brojeve koji su na listi. I dalje imate pristup imeniku Contacts (Kontakti), ali ne možete pozivati te brojeve.

Ako želite da promenite podešavanja ili pregledate fiksne brojeve, biće potrebno da unesete svoj PIN2 kod. Odaberite **Contacts** (Kontakti) da dodate, izmenite ili obrišete brojeve.

Potrebno je da unesete imena i brojeve u listu za fiksno biranje.

▼ **Napomena:** Fiksno biranje takođe utiče i na servisne zahteve (tzv. SS i USSD komande), kao što su komande za aktiviranje mrežnih usluga.

Slanje DTMF tonova

DTMF (dvofrekventni ton) tonovi su oni tonovi koje čujete kada kuckate po numeričkim tasterima na numeričkoj tastaturi u aplikaciji Telephone (Telefon). Na primer, DTMF tonovi Vam omogućavaju da komunicirate sa govornim sandučićima i kompjuterizovanim telefonskim sistemima.

Možete slati DTMF tonove na mrežu npr. da biste pristupili automatskim telefonskim uslugama, govornim sandučićima ili bankarskim sistemima.

DTMF tonove možete slati automatski ako ste dodali DTMF ton u *DTMF* polje na kartici za kontakt u Contacts aplikaciji. DTMF tonove možete slati i ručno u prikazu Dialler (Birač) aplikacije Telephone (Telefon). Ručni metod prenosa DTMF tonova se preporučuje kada je DTMF niz kratak.

↳ **Za slanje DTMF nizova automatski tokom poziva**, pritisnite , i odaberite *Options* > *Send DTMF...* Ako u Contacts (Kontakti) postoji DTMF niz za trenutno aktivan poziv, otvara se dijalog *Send DTMF* (Šalji DTMF). Kucnite na *Send* (Šalji) da biste automatski poslali DTMF ton ili *Enter manually* (Ručni unos) da biste otvorili prikaz Dialler. Dialler prikaz se automatski otvara ako nema DTMF nizova za poziv u aplikaciji Contacts.

↳ **Da DTMF tonove unesete ručno tokom poziva**, kucnite *New call* ili pritisnite > *View* > *Dialler* da otvorite Dialler prikaz. Unesite DTMF niz.

💡 **Savet:** Postoje dva karaktera koja možete uneti dvostrukim kuckanjem * na tastaturi:

- p (pauza) – Pravi pauzu od tri sekunde između cifara u DTMF nizu. Sve cifre koje slede iza pauze se tretiraju kao DTMF tonovi.
- w (čekanje) – Puzira slanje DTMF cifara dok ne kucnete na *Send* (Šalji). Ostatak niza se šalje na mrežu. Sve cifre koje slede iza čekanja se tretiraju kao DTMF tonovi.

Možete dodati DTMF tonove u polje *DTMF* na kartici za kontakt.

Saveti za efikasnu upotrebu telefona

- Indikator nečujnosti se prikazuje u statusnom području kada ste podesili profil Silent na aktivan. Kada kucnete na ovaj indikator otvoriće se dijalog u kome možete izmeniti način rada. Indikator se uklanja iz statusnog područja kada aktivirate neki drugi način rada osim "Silent".
- U prikazu upravljanja pozivom, pritisnite za vreme poziva da biste stavili trenutni poziv na čekanje ili da aktivirate poziv koji je na čekanju. Ako poziv nije u toku, pritisnite da prikažete listu poslednjih odlaznih poziva.
- U prikazu brzog biranja možete prevlačiti dodeljene dugmiče za brzo biranje pomoću olovke da biste ih reorganizovali. Fiksno dugme za govornu poštu se ne može pomerati.

Profiles (Načini rada)

Idite u **Desk > Profiles**.

Načini rada određuju tonove zvona i nivoe jačine zvuka u zavisnosti od radnog okruženja, događaja i grupe pozivača.

↳ **Da promenite način rada**, odaberite način rada iz liste i kucnite **Activate**.

↳ **Da obrišete način rada**, odaberite način rada iz liste, pritisnite , i odaberite **Profile > Delete**. Imajte na umu da se podrazumevani načini rada ne mogu obrisati.

💡 **Savet:** Načine rada možete menjati i kratkim pritiskom na glavni prekidač.

↳ **Da kreirate novi način rada**, pritisnite i odaberite **Profile > New...** Za dalje informacije o ovim podešavanjima, vidite "Izmene načina rada" na stranici 45.

↳ **Da odredite vreme kada će odabrani način rada isteći**, kucnite **Set time**. Kucnite , a onda pomoću strelica promenite vreme. Kada vreme istekne, prethodni način rada se ponovo aktivira. Imajte na umu da se iz bezbednosnih razloga način rada Flight (Let) ne može vremenski ograničiti.

↳ **Da dodate neku grupu pozivača odabranom načinu rada**, kucnite **Personalise** i **Alert for**. Odaberite jednu

ili više grupa, i kucnite **OK**. Uređaj se oglašava odabranim tonom zvona samo kada Vas pozove ili Vam pošalje poruku neki član grupe, (pod uslovom da se telefonski broj člana šalje i da ga Vaš smartfon prepozna). Za druge pozivače će se koristiti Silent način rada (Bez zvona).

↳ **Za korišćenje smartfona bez veze sa bežičnom GSM mrežom**, odaberite Flight način rada i kucnite **Activate**. Smartfon ne šalje niti prima GSM i FM radio signale kao ni Bluetooth signale, ali i dalje možete koristiti aplikacije za koje nije potrebno mrežno pokrivanje. Na primer, možete slušati zvučne zapise ili pisati poruku.

⚠ **UPOZORENJE:** U Flight načinu rada ne možete da upućujete (niti da primate) pozive, uključujući i hitne pozive, niti možete da koristite druge funkcije koje zahtevaju mrežno pokrivanje. Da biste uputili poziv, prvo morate da aktivirate funkciju telefona menjanjem način rada. Ako je smartfon zaključan, ukucajte zaštitnu šifru. Ako morate da uputite hitan poziv dok je smartfon zaključan ili u Flight načinu rada, imate mogućnost da ukucate predhodno programirani broj hitnog poziva u Vašem smartfonu u polje za šifru zabrane i da kucnete **Call**. Vaš smartfon će potvrditi da ćete izaći iz Flight načina rada i uputiti hitan poziv.

- ❗ **UPOZORENJE:** Ne uključujte uređaj ako je zabranjena upotreba bežičnih aparata ili ako njihova upotreba može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

Izmene načina rada

- ➔ **Da izmenite neki način rada**, odaberite ga iz liste, i kucnite **Personalise**. Imajte na umu da se ne mogu sva podešavanja menjati u svim načinima rada. Definišite sledeće:

Profile name: – Preimenujte način rada.

Ringtone: – Kucnite da odaberete zvučnu datoteku koju ćete koristiti kao ton zvona za govorne pozive. **Da preslušate odabrani ton zvona**, kucnite **Play tone**. Slično možete odabrati i zvučnu datoteku za ton zvona različitih tipova poruka.

Incoming call alert: – Kada je **Ascending** odabrano, jačina tona zvona počinje od najtišeg i postepeno se pojačava do odabrane jačine.

Ringtone volume: – Podesite jačinu pritiskom na <+> ili <->. Ista jačina zvuka se koristi za upozorenje na poziv, za poruke i za alarme.

Vibrating alert: – Podesite smartfon da vibrira pri upozorenju na poziv, poruku i alarme.

Message alerts: – Odaberite da biste uključili upozorenje na poruku.

Text msg. alert tone: – Kucnite da biste odabrali ton upozorenja za dolaznu tekstualnu poruku. Ako **Message alerts:** nije odabrano, ova opcija nije dostupna.

Multimedia alert tone: – Kucnite da biste odabrali ton upozorenja za dolaznu multimedija poruku. Ako **Message alerts:** nije odabrano, ova opcija nije dostupna.

E-mail alert tone – Kucnite da biste odabrali ton upozorenja za dolaznu e-mail poruku. Ako **Message alerts:** nije odabrano, ova opcija nije dostupna.

Key tones: – Podesite jačinu tonova tastature.

Touch screen tones: – Podesite jačinu tonova kuckanja po ekranu.

Warning tones: – Smartfon Vas tonski upozorava, na primer, kada je baterija je pri kraju.

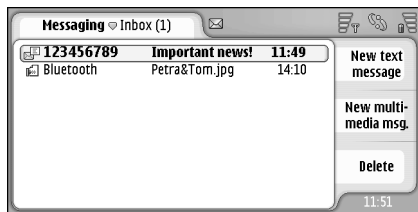
Da zatvorite dijalog i odbacite sve promene koje ste uneli, pritisnite .

Messaging (Poruke)

Idite u **Desk > Messaging**.

U aplikaciji Messaging (Poruke) možete praviti, slati, primati, gledati, menjati i organizovati različite tipove poruka: tekstualne poruke, multimedija poruke, e-mail poruke i "smart" poruke koje su specijalne tekstualne poruke i sadrže određene podatke. Možete primati poruke i podatke preko Bluetooth tehnologije, i primati WAP servisne poruke, poruke sa informacijama o čeliji, kao i slati servisne komande.

Sl. 17: Messaging (Poruke)

▼ **Napomena:** Multimedija poruke mogu da primaju i prikazuju jedino aparati koji nude kompatibilne mogućnosti razmene multimedija ili e-mail poruka.

💡 **Savet:** Da biste mogli da šaljete i primete e-mail i multimedija poruke, potrebno je da konfigurirate

podešavanja Internet pristupnih tačaka. Vidite "Postavljanje Internet pristupne tačke" na stranici 109. Zavisno od tipa SIM kartice koju uređaj, konzola će eventualno moći da automatski doda pravilna podešavanja za pretraživanja Interneta i za MMS servis.

💡 **Savet:** Pisanje poruke možete započeti iz bilo koje aplikacije koja u sebi sadrži opciju **Send** (ili komandu menija **Send**). Odaberite datoteku (sliku, tekst) koju ćete dodati poruci i kucnite **Send**.

💡 **Savet:** Da pošaljete neku poruku iz prikazu uređivanja poruke a validna adresa se nalazi u polju **To:** (Primalac), pritisnite **↵**.

➔ **Da komandnu dugmad prilagodite svojim potrebama u glavnom prozoru,** pritisnite **☰**, odaberite **Display > Command bar buttons...**, odaberite odgovarajuću komandu za svako dugme i kucnite **OK**.

➔ **Da sortirate poruke,** pritisnite **☰**, odaberite **Display > Sort...** Odaberite odgovarajući metod i redosled sortiranja, i kucnite **OK**.

Inbox (Prijemno sanduče)

Ikonice označavaju tip poruke, prioritet i eventualno priloge. Možete videti neke od narednih ikonica:

- Novi e-mail u udaljenom sandučetu
- Nova tekstualna poruka
- Nova multimedija poruka
- Nova kalendarska beleška
- Nepročitani e-mail
- E-mail visokog prioriteta
- E-mail niskog prioriteta u udaljenom sandučetu
- Prilog

Statusi otpremnog sandučeta

E-mail i tekstualne poruke mogu imati sledeće statuse u folderu Outbox (Otpremno sanduče):

Sending (Slanje) – Poruka se trenutno šalje.

On request (Na zahtev) – E-mail ili tekstualna poruka će biti poslata samo ako kucnete na **Send** (Šalji) u prikazu Outbox (Otpremno sanduče).

Waiting (Čekanje) – Tekstualna poruka čeka na red i biće poslata što je pre moguće. Na primer, poruka može čekati na red prilikom uključivanja smartfona, dok se čeka da se signal dovoljno pojača ili dok se čeka na završetak prethodnog telefonskog poziva. U slučaju e-mail poruka, **Waiting** (Čekanje) pokazuje da će poruka biti poslata sledeći put kada se povežete sa svojim udaljenim sandučetom.

Failed – Poruka se nije mogla poslati.

Deferred (Odloženo) – Odložili ste slanje poruke. Možete nastaviti sa slanjem poruke tako što ćete kucnuti na **Send** (Šalji) u prikazu Outbox.

Folderi

Kada otvorite aplikaciju Messaging, možete videti sadržaj poslednjeg otvaranog foldera.

↳ **Da pređete u drugi folder**, pritisnite i odaberite **Folders**. Lista foldera sadrži:

Inbox – Sadrži sve primljene poruke osim čelijskih info poruka.

Outbox – Privremeno mesto za čuvanje poruka koje čekaju da budu poslate. Na primer, poruke se smeštaju u folder Outbox kada je Vaš uređaj izvan dometa mreže. Možete da napravite raspored slanja tako da se e-mail poruke šalju kada se sledeći put povežete na udaljeno poštansko sanduče. Kucnite **Defer sending** da odložite slanje poruka koje su u folderu Outbox.

Drafts – Sadrži nacрте poruka koje nisu poslate.

Sent – ovde se čuvaju poruke koje su poslate. Imajte na umu da poruke ili podaci poslati preko Bluetooth veze neće biti sačuvani u folder Sent.

 Remote mailbox – Kada otvorite ovaj folder možete da se povežete na svoje udaljeno poštansko sanduče i preuzmete nove e-mail poruke ili da pogledate svoje

prethodno preuzete e-mail poruke. Vidite "E-mail poruke" na stranici 48.

↳ **Da dodate novi folder**, pritisnite i odaberite *Tools > Manage folders...* Kucnite **New**, i novom folderu dajte neko ime. Po ovim folderima možete da organizujete svoje poruke.

↳ **Da preimenujete ili obrišete folder**, pritisnite i odaberite *Tools > Manage folders...* Imajte na umu da ne možete brisati primarne, podrazumevane foldere.

E-mail poruke

Da biste bili u mogućnosti da primate i šaljete e-mail poruke, morate podesiti servis udaljenog poštanskog sandučeta. Ovaj servis Vam može ponuditi Vaš Internet provajder, provajder mrežnog servisa, ili kompanija u kojoj radite.

Postavljanje udaljenog poštanskog sandučeta

- 1 Pritisnite u glavnom prikazu aplikacije Messaging i odaberite *Tools > New mailbox*. Kucnite **Next**.
- 2 Definišite naredna podešavanja na stranama čarobnjaka Mailbox setup:
Mailbox name: - Napišite opisni naziv za udaljeno poštansko sanduče.
Mailbox type: - Odaberite e-mail protokol koji preporučuje Vaš provajder servisa. Imajte na umu da se

ovo podešavanje može postaviti samo jednom i ne može se menjati ako ste sačuvali ili napustili podešavanja poštanskog sandučeta. Kucnite **Next**.
Name: - Napišite svoje ime.

User name: - Napišite svoje korisničko ime koje Vam je dao Vaš provajder servisa.

Password: - Napišite svoju šifru. Ako ovo polje ne popunite, tražiće Vam se lozinka kada budete pokušali da se povežete na svoje udaljeno poštansko sanduče.

My e-mail address: - Napišite e-mail adresu koju Vam je dao Vaš provajder servisa. Adresa mora da sadrži karakter "@". Odgovori na Vaše poruke se šalju na ovu adresu. Kucnite **Next**.

Incoming server (POP3): ili *Incoming server (IMAP4)*: - IP adresa ili ime servera koji prima Vaše e-mail poruke.

Outgoing server (SMTP): - IP adresa ili ime servera koji šalje Vaše e-mail poruke. Kucnite **Next**.

- 3 Pošto ste definisali ove opcije, kucnite **Finish** da biste se vratili u aplikaciju Messaging, ili kucnite **Advanced** da definišete opciona napredna podešavanja e-mail poruka. Za dalje informacije, vidite deo "Napredna podešavanja e-maila" na stranici 49.

↳ **Da biste izmenili podešavanja udaljenog poštanskog sandučeta**, pritisnite i odaberite *Tools > Message settings > E-mail...* Odaberite poštansko sanduče koje želite da izmenite, kucnite **Edit** i unesite izmene na prethodno objašnjen način. Imajte na umu da ne možete menjati podešavanja poštanskog sandučeta dok je veza sa udaljenim poštanskim sandučetom otvorena.

↳ Da biste podesili poštansko sandučće kao podrazumevano, pritisnite i odaberite *Tools* > *Message settings* > *E-mail...* Odaberite poštansko sandučće koje želite da postavite kao podrazumevano i kucnite *Set as default*.

Napredna podešavanja e-maila

Nakon što završite sa podešavanjem ili izmenom parametara udaljenog sandučćeta u čarobnjaku Mailbox setup (idite u aplikaciju Messaging, pritisnite , odaberite *Tools* > *Message settings* > *E-mail...*), možete nastaviti sa konfigurisanjem naprednih podešavanja sandučćeta.

Strana Retrieval (Preuzimanje)

Retrieve: (Preuzmi:) - Određuje šta će biti preuzeto iz udaljenog sandučćeta nakon uspostavljanja veze. Opcija *Messages* (Poruke) je dostupna samo ako je sandučće tipa IMAP4.

E-mail size limit: - (Ograničenje veličine e-mail poruke:) Definišite najveću veličinu poruke koja će se preuzimati kada izaberete komandu menija *E-mail* > *Retrieve and send*. Minimalna je 1 KB a maksimalna 1.000 KB. Ako se ovo ograničenje premaši, preuzeće se samo zaglavlje poruke.

No. of e-mails to retrieve: - Definišite broj zaglavlja novih poruka koji želite da se prukazuje u Inbox. Ako preuzmete nova zaglavlja, a ograničenje ukupnog broja zaglavlja u Inbox se premaši, stara zaglavlja će biti obrisana. Ova opcija je dostupna samo ako je sandučće tipa IMAP4.

Password authentication: (Provera autentičnosti lozinki) - Koristi se kod POP3 protokola za šifrovanje procesa slanja lozinki na udaljeni server za poštu.

Retrieve e-mails to inbox: - Izaberite da primete poruke ovog naloga u svoj Inbox. Ako se ne odabere, poruke se smeštaju u zasebne foldere za poštu a ne u Inbox (Prijemno sandučće).

Strana Sending (Slanje)

Default e-mail format: - Tip pošte koju možete da pišete i šaljete svojim uređajem.

Send e-mail: - Kako se pošta šalje iz Vašeg smartfona.

Include original in reply: - Izaberite ovu opciju da se u Vašim odgovorima na primljene poruke citiraju izvorne poruke.

Request read report: (Zahtevaj potvrdu čitanja) - Ako izaberete ovu opciju, primaćete obaveštenja kada primalac otvori Vašu poruku. Obaveštenje ćete primiti samo ako e-mail aplikacija primaoca podržava ovu funkciju.

Strana Outgoing server (SMTP) (Otpremni server)

Authentication required: (Potrebna provera autentičnosti) - Izaberite ovu opciju ako SMTP (Simple Mail Transfer Protocol - jednostavni protokol za prenos pošte) server zahteva proveru autentičnosti. Neki serveri zahtevaju da se identitet korisnika proverava pre slanja e-maila.

User name: (Korisničko ime) - Upišite svoje korisničko ime za SMTP server.

Password: (Lozinka) - Upišite svoju lozinku za SMTP server.

Strana Other (Ostalo)

Security – Definišite sigurnosni, zaštitni, protokol servera.

Incoming e-mail port: - Unesite broj porta servera za dolaznu poštu. Obično ne morate da menjate podrazumevanu vrednost.

Outgoing e-mail port: - Unesite broj porta servera za odlaznu poštu. Obično ne morate da menjate podrazumevanu vrednost.

Access point in use: (Aktivna pristupna tačka) - Izaberite da li želite da se povezujete preko bilo koje od raspoloživih pristupnih tačaka ili želite da je sami birate.

Set as default mailbox: - Ako štiklirate ovu kućicu, ovo poštansko sanduče će biti primarno, podrazumevano sanduče.

Preuzimanje e-mail poruke iz poštanskog sandučeta

 Savet: Redovno brišite ili premeštajte svoje e-mail poruke da biste oslobodili memoriju.

E-mail poslat Vama se ne prima automatski u Vaš smartfon, već se prima u udaljeno poštansko sanduče (e-mail nalog na serveru provajdera). Da biste pročitali svoju e-mail poruku, morate se prvo povezati na svoje

udaljeno poštansko sanduče i zatim izabrati poruku koju želite da preuzmete u svoj uređaj. Povezivanje na Vaše udaljeno poštansko sanduče se uspostavlja preko data veze.

Sve poruke se primaju u foldere udaljenog poštanskog sandučeta, osim ako ne postavite da se poruke primaju u Vaš Inbox.

 Savet: Za informacije o postavljanju opcija preuzimanja e-mail poruka, vidite "Napredna podešavanja e-maila" na stranici 49.

 Da preuzmete e-mail iz udaljenog poštanskog sandučeta, pritisnite i izaberite *E-mail > Retrieve and send*. Izaberite odgovarajuću komandu da biste preuzeli e-mail poruke iz svih poštanskih sandučića ili samo iz odabranih. Imajte na umu da ako imate e-mail poruke u folderu Outbox, ove poruke će istovremeno biti poslate.

 Savet: Ako niste odredili lozinku u sklopu podešavanja udaljenog poštanskog sandučeta, od Vas će se tražiti lozinka kada se prvi put povežete na udaljeno poštansko sanduče. U dijalogu koji se otvara, upišite lozinku i kucnite **OK**.

 Da preuzmete sadržaj odabrane poruke, pritisnite i izaberite *E-mail > Retrieve e-mail contents*.

 Da raskinete vezu sa poštanskim sandučetom, pritisnite i izaberite *E-mail > Disconnect from Internet*. Data veza se raskida.

 Savet: Da biste preuzeli sadržaj neke od odabranih e-mail poruka, kucnite na tu poruku. Sadržaj poruke se preuzima, učitava u Vaš smartfon i, ako u udaljenom sandučetu ima novih poruka, istovremeno se ažurira lista poruka.

Čitanje i odgovaranje na e-mail poruke

↳ **Da otvorite folder Inbox, ili bilo koji drugi folder,** pritisnite i izaberite *Folders > Inbox/Outbox/Drafts/Sent* ili ime nekog udaljenog poštanskog sandučeta, ako je definisano.

↳ **Da otvorite neku poruku,** kucnite na nju dva puta. Ako postoji veb link u poruci, možete ga otvoriti tako što ćete kucnuti na njega.

 Savet: Možete napraviti novu kontakt karticu za pošiljaoca e-mail poruke. Pritisnite i izaberite *Tools > Add to Contacts*.

↳ **Da otvorite prilog u poruci,** kucnite dva puta na prilog. Imajte na umu da prilozi mogu sadržati viruse ili neke druge štetne sadržaje. Ne prihvatajte sadržaje od pošiljalaca u koje nemate poverenje. **Da prilog sačuvate,** izaberite ga, pa kucnite *Save*.

↳ **Da odgovorite na neku poruku** pošto je pročitate, kucnite *Reply*. **Da odgovorite svim primaocima poruke** a ne samo pošiljaocu, pritisnite i izaberite *Message > Reply to all*.

Kada odgovarate na e-mail poruku, HTML poruke se dodaju kao prilozi.

 Savet: Za informacije o postavljanju opcija slanja e-mail poruka, vidite "Napredna podešavanja e-maila" na stranici 49.

↳ **Da prosledite neku e-mail poruku,** pritisnite i izaberite *Message > Forward*.

↳ **Da obrišete neku poruku iz foldera Inbox ili iz udaljenog poštanskog sandučeta,** kucnite *Delete*. Ako je potrebno, naglasite da li želite da poruku obrišete samo iz svog smartfona ili iz smartfona i sa e-mail servera.

Slanje e-maila

- 1 Pritisnite i izaberite redom *Message > Create > E-mail* u glavnom prikazu aplikacije Messaging.
- 2 Napišite e-mail adresu u polje *To*: Dodajte tačku i zarez (;) da razdvojite primaoce. Ako se primalac nalazi u Contacts, kucnite . Izaberite primaoca iz liste i kucnite *Add*. Kucnite *Done* pošto ste izabrali sve primaoce.
- 3 Upišite predmet poruke i napišite poruku. Kucnite *Send*.

 Savet: Neku e-mail adresu u tekst kućici ili u dokumentu možete da upotrebite kao hipervezu. Kucnite broj ili adresu, ili u njih pomerite kursor pomoću tastera za pretragu, i oni će postati hiperveza označena ikonicom. Kucnite ikonicu da otvorite editor e-mail poruka.

Ako ime koje ste uneli odgovara većem broju imena, ili ako ta osoba ima više od jedne e-mail adrese, izaberite odgovarajuće ime ili adresu iz liste i kucnite **OK**.

💡 **Savet:** Možete izabrati više kontakata istovremeno. Vidite "Radnje zajedničke za aplikacije" na stranici 21.

↪ **Da se vidi ili ne Cc: (primaoci kopije poruke) i Bcc: (primaoci kopije poruke koji se ne prikazuju) polja** u editoru e-mail poruka, pritisnite i izaberite *Display > Cc field* ili *Bcc field*. Ako dodate nekog primaoca u **Cc:** polje, kopija poruke se šalje tom primaocu, a ime primaoca vide svi ostali primaoci poruke. Ako dodate nekog primaoca u **Bcc:** polje, kopija poruke se šalje tom primaocu, ali ime tog primaoca ne vide drugi primaoci poruke.

↪ **Da sačuvate, ali da ne pošaljete** e-mail koji ste upravo napisali, kucnite **Close**. Poruka se smešta u folder *Drafts*. Ova sačuvana poruka zamenjuje prethodno sačuvanu verziju iste poruke.

↪ **Da definišete opcije slanja za trenutnu e-mail poruku**, kucnite **Sending options**. Imajte na umu da bilo kakve promene unešene u ovaj dijalog utiču samo na e-mail poruku koju ćete upravo poslati, i utićeće na format poruke kada je primalac bude otvarao. Na primer, format može uticati na čitljivost karaktera. Definišite sledeće:

Priority: - Nivo prioriteta, važnosti poruke.

E-mail format: - Format, stil, poruke. Izaberite *Formatted text (HTML)* da biste mogli da u poruci

koristite napredne opcije formatiranja teksta. Izaberite *Plain text* da biste koristili standardni Internet format, ili *Plain text (no MIME)*, ako znate da sistem za prijem poruka ne može prikazati poruku poslatu u standardnom Internet formatu.

Request read report: - Izaberite ovu opciju ako želite da dobijete obaveštenje kada primalac otvori poruku.

Mailbox in use: - Udaljeno poštansko sandučće koje se koristi za slanje ove poruke.

Send e-mail: - Odredite kada će poruka biti poslata. *Immediately* znači da će poruka biti poslata čim to bude bilo moguće ako ste povezani sa udaljenim poštanskim sandučćem. Ako niste povezani, pokušava se uspostavljanje veze. Opcija *When connection available* znači da će se e-mail poruka poslati kada se naredni put povežete na svoje udaljeno poštansko sandučće. Opcija *On request* znači da će poruka biti sačuvana u folder Outbox kada kucnete **Send**. Poruka se šalje kada izaberete tu poruku u folderu Outbox i kucnete **Send**.

Stil e-mail poruka

Formatiranje teksta i paragrafa je jedino moguće kada je *E-mail format:* opcija slanja za trenutnu e-mail poruku podešena na *Formatted text (HTML)*.

↪ **Da formatirate odabrani tekst**, pritisnite i izaberite *Format > Font...* Paleta alata na dnu ekrana takođe sadrži alate za izmene teksta. Ako paleta alata nije vidljiva, pritisnite i izaberite *Display > Toolbar*.

↳ Da podesite poravnanje odabranih paragrafa, pritisnite i izaberite *Format > Alignment > Left, Right* ili *Centred*.

Zakazivanje

Možete odrediti kada i koliko često Vaš smartfon pokušava da se poveže sa udaljenim sandučetom da bi poslao i primio e-mail poruke.

↳ Da biste definisali zakazivanje e-maila pritisnite , izaberite *E-mail > Auto-retrieve and send...* (Automatski prijem i slanje) i kucnite na **Edit** (Izmena). Definišite početno i krajnje vreme i interval slanja i prijema kako sledi: Kucnite pa zatim i da izmenite vreme. Po potrebi, kucnite na polje am/pm ako koristite 12-časovni prikaz vremena. U polju *Days*: (Dani) označite (istaknite) dane u nedelji kada želite da se veza uspostavlja. Kucnite **OK**.

↳ Da biste omogućili ili onemogućili zakazivanje, pritisnite , izaberite *E-mail > Auto-retrieve and send...* (Automatski prijem i slanje) i selektujte (štiklirajte) ili deselektujte (ponišтите izbor) veze za koje je zakazivanje omogućeno ili onemogućeno.

▼ **Napomena:** Nemojte ostavljati ovu opciju aktivnom ako to nije neophodno. Može se naplaćivati svako povezivanje uređaja.

E-mail prilozii

Većinu dokumenata i poruka koje napravite u raznim aplikacijama svog smartfona možete poslati kao e-mail prilog.

▼ **Važno:** E-mail poruke mogu da sadrže viruse ili da na neki drugi način budu štetne za aparat ili PC računar. Ne otvarajte priloge poruka ako niste sigurni u pouzdanost pošiljaoca.

↳ Da dodate prilog e-mail poruci, pritisnite u e-mail editoru i izaberite *Attachment > Attach file...* Potražite i izaberite datoteku koju želite da priložite e-mail poruci.

💡 **Savet:** Da dodate svoju kontakt karticu kao prilog, pritisnite i izaberite *Attachment > Attach 'My contact card'*.

↳ Da pogledate priloge, otvorite primljenu ili poslatu e-mail poruku koja sadrži priloge i dva puta kucnite na ikonicu priloga u dnu poruke. Ako sistem ne može da prepozna format priloga, pojavice se ikonica u obliku spajalice.

↳ Da sačuvate priloge, otvorite e-mail poruku koja sadrži priloge, izaberite prilog u dnu poruke i kucnite **Save**.

↳ Da obrišete prilog dok kreirate neku e-mail poruku, izaberite prilog u dnu poruke, pritisnite i izaberite *Attachment > Remove*.

Potpisi

↳ Da biste definisali potpis e-mail naloga pritisnite , izaberite *E-mail* > *Signatures* (Potpisi), kucnite na *Edit* (Izmena) i upišite potpis. Izaberite *Attach 'My contact card'*: (Priloži "Moja vizitkarta") da se Vaša vizitkarta dodaje svim e-mail porukama koje šaljete.

↳ Da biste omogućili ili onemogućili potpis e-mail naloga pritisnite , izaberite *E-mail* > *Signatures* (Potpisi) i selektujte ili deselektujte potpise da biste ih omogućili ili onemogućili. Da bi potpis bio omogućen on mora biti definisan.

Tekstualne poruke

The Short Message Service (SMS) (sistem kratkih poruka) omogućava Vam da šaljete i primete tekstualne poruke preko bežične digitalne mreže.

Slanje tekstualnih poruka

- 1 Kucnite **New text message** u glavnom prikazu aplikacije Messaging.
- 2 Napišite broj telefona u polje *To*: Dodajte tačku i zarez (;) da razdvojite primaoca.
Ako se primalac nalazi u Contacts, kucnite . Izaberite primaoca iz liste i kucnite **Add**. Kucnite **Done** pošto ste izabrali sve primaoce.

3 Napišite poruku i kucnite **Send**. Imajte na umu da tekstualne poruke mogu sadržati samo neformatizovani, obični tekst.

💡 **Savet:** Kada šaljete poruku koja sadrži specijalne ili akcentovane karaktere, imajte na umu da postoje telefonski aparati koji ne mogu da prikažu takve karaktere.

Vaš smartfoni podržava slanje tekstualnih poruka koje su duže od uobičajenog ograničenja od 160 karaktera. Ako je poruka duža od 160 karaktera, ona će biti poslata kao niz od dve ili više poruka.

Brojač karaktera, na dnu prozora tekstualne poruke pokazuje broj karaktera koji su ubačeni u poruku. Ako broj karaktera premaši 160 karaktera, onda se prikazuje i broj poruka koji će biti potreban za slanje celokupne poruke.

Ako u poruci ima specijalnih karaktera, indikator možda neće tačno prikazivati dužinu poruke.

Nelatinični karakteri u nekim jezicima i specifični (Unicode) karakteri ka što su ć, č, ž, đ, š zauzimaju više prostora.

Takođe imajte na umu da slanje poruke iz više delova može biti skuplje od slanja samo jedne poruke.

↳ Da definišete opcije slanja trenutne tekstualne poruke, kucnite **Sending options**. Imajte na umu da promene unete u ovaj dijalog utiču na poruku koju u tom trenutku želite da pošaljete. Definišite sledeće:

Strana General (Opšte)

Message centre in use: - Izaberite koji će se centar za slanje poruka koristiti za slanje tekstualnih poruka.

Receive report: (mrežni servis) - Ako izaberete ovu opciju, moći ćete da vidite status poslate poruke iz aplikacije Log. Ako ne štikirate ovu kućicu, samo status **Sent** će biti prikazan u aplikaciji Log.

Send message: - Odredite kada želite da poruka bude poslata. Opcija **On request** znači da će poruka biti sačuvana u folder Outbox kada kucnete **Send**. Poruka se šalje kada izaberete tu poruku u folderu Outbox i kucnete **Send**.

Strana Advanced (Napredno)

Message validity: (mrežni servis) - Ako je primalac poruke nedostupan do isteka naznačenog vremenskog perioda, poruka se uklanja iz centra za razmenu tekstualnih poruka. Imajte na umu da mreža mora da podržava ovu opciju. **Maximum time** je maksimalno vreme koje mreža dopušta da poruka provede u centru za razmenu poruka.

Reply via same centre: (mrežni servis) - Izaberite ovu opciju ako želite da i odgovor na poruku ide preko istog broja centra za razmenu poruka.

Message sent as: - Promenite ovu opciju jedino ako ste sigurni da Vaš centar za razmenu poruka može da prebacuje tekstualne poruke u druge formate. Obratite se svom operatoru komunikacione mreže.

Primanje tekstualnih poruka

Tekstualne poruke se primaju automatski, pod uslovom da je ova usluga moguća i da se Vaš smartfon nalazi u zoni mrežnog pokrivanja.

Kada Vam stigne nova poruka, čujete ton, osim ako smartfon ne koristi "Silent" način rada (bez tonskih odziva), i pojavaće se dijalog na ekranu. Kucnite **Open** da poruku otvorite. Da otvorite neku poruku u folderu Inbox, dva puta kucnite na nju.

 Savet: Da napravite kontakt karticu pošiljaoca poruke, pritisnite i izaberite **Tools > Add to Contacts**.

 Da na tekstualnu poruku odgovorite, otvorite primljenu poruku i pritisnite **Reply**. Napišite svoj odgovor i kucnite **Send**. Originalna poruka se ubacuje u odgovor ako ste štiklirali **Include original in reply**; kućicu u podešavanjima tekstualnih poruka.

 Da poruku premestite, kopirate ili obrišete iz SIM kartice, pritisnite i izaberite **Message > SIM messages...** Izaberite poruku i kucnite na odgovarajuće dugme.

Podešavanja tekstualnih poruka

Svaka promena podešavanja tekstualnih poruka utiče na način prijema i slanja tekstualnih poruka.

Pritisnite u glavnom prikazu aplikacije Messaging i izaberite **Tools > Message settings > Text message...** Definišite sledeće:

Strana General (Opšte)

Message centre in use: - Izaberite koji ćete centar za slanje poruka koristiti za slanje tekstualnih poruka.

Receive report: (mrežni servis) - Ako izaberete ovu opciju, moći ćete da vidite status poslate poruke iz aplikacije Log. Ako ne štiklirate ovu kućicu, samo status **Sent** će biti prikazan u aplikaciji Log.

Send message: - Odredite kada želite da poruka bude poslata. Opcija **On request** znači da će poruka biti sačuvana u folder Outbox kada kucnete **Send** u prikazu editora poruka. Poruka se šalje kada izaberete tu poruku u folderu Outbox i kucnete **Send**.

Strana Advanced (Napredno)

Message validity: - Ako je primalac poruke nedostupan do isteka naznačenog vremenskog perioda, poruka se uklanja iz centra za razmenu tekstualnih poruka. Imajte na umu da mreža mora da podržava ovu opciju. **Maximum time** je maksimalno vreme koje mreža dopušta da poruka provede u centru za razmenu poruka.

Reply via same centre: (mrežni servis) - Izaberite ovu opciju ako želite da i odgovor na poruku ide preko istog broja centra za razmenu poruka.

Include original in reply: - Određuje da li će kopija primljene poruke biti citirana, kopirana u Vaš odgovor.

Preferred connection: - Tekstualne poruke možete da šaljete preko standardne GSM mreže ili preko GPRS veze, ako je mreža podržava.

↳ Da dodate novi centar za razmenu poruka, pritisnite i izaberite **Tools > Message settings > Text message...** Kucnite **Msg. centres**, zatim **New**. Napišite ime i broj novog centra za razmenu tekstualnih poruka. Broj centra ćete dobiti od svog provajdera servisa. Štiklirajte **Set as default centre:** kućicu ako želite da uvek koristite dati centar za razmenu poruka za slanje tekstualnih poruka.

O servisima tekstualnih poruka

Tekstualne poruke se mogu slati ili primati čak i u toku govornih, data i faks poziva. Poruke se mogu čitati na svakom mobilnom telefonu koji ima ovu mogućnost. Ako je telefon koji treba da primi poruku isključen u trenutku slanja, centar za poruke nastavlja sa pokušajima slanja te poruke sve dok ne istekne period važenja koji dopušta mreža.

Ako želite da kao tekstualnu poruku pošaljete tekst koji ste napisali ili izmenili u nekoj drugoj aplikaciji, svi ugrađeni objekti i svo formatiranje će biti izgubljeni. Takođe, kao tekstualne poruke ne možete slati ni priloge.

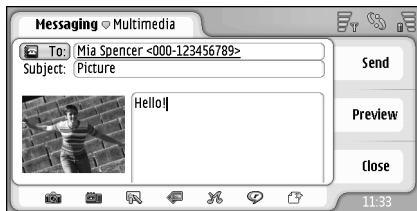
Multimedija poruke

Multimedija poruka može da sadrži tekst, slike, video snimke i/ili audio snimke.

Institut zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosledivanje nekih slika, tonova i melodija zvona i drugog sadržaja.

Kreiranje multimedija poruka

- 1 Pritisnite i izaberite *Message > Create > Multimedia message*.
- 2 Napišite broj telefona primaoca u polje *To*: Dodajte tačku i zarez (;) da razdvojite primaoce. Ako se primalac nalazi u Contacts, kucnite . Izaberite primaoca iz liste i kucnite *Add*. Kucnite *Done* pošto ste izabrali sve primaoce.
- 3 Napišite poruku i dodajte neki medija objekat. Pomoću palete alata, ili komande menija *Insert* svojoj poruci dodajte sliku, ton ili video snimak. Detaljnije informacije ćete naći dalje u tekstu. Ako paleta alata nije vidljiva, pritisnite i izaberite *Display > Toolbar*.
- 4 Kad poruka bude gotova, kucnite *Send*.

Sl. 18: Slanje multimedija poruke

- **Savet:** Multimedija poruke mogu da sadrže nekoliko strana. Da dodate strane, kucnite na ikonicu palete alata , ili pritisnite i izaberite *Insert > Page break*. Ako je kursor u polju *To*; *Cc*: ili *Subject*: kada

dodajete stranu, nova strana će postati prva strana poruke. U suprotnom, nova strana se dodaje iza strane na kojoj se nalazi kursor. Imajte na umu da svaka strana može da sadrži samo jedan video snimak ili samo jedan audio snimak. Možete međutim u poruci imati nekoliko strana koje sadrže po jedan audio ili video snimak. Maksimalna veličina multimedija poruke koju podržava Vaš smartfon je 100 kB. U vezi ograničavanja sadržaja multimedija poruka, vidite MMS podešavanja; "Strana General (Opšte)" na stranici 60.

 Da ubacite neku postojeću sliku, zvuk ili video snimak u svoju poruku, iskoristite paletu alata, ili pritisnite i izaberite *Insert > Image, Track* ili *Media clip*. Potražite željeni objekat i kucnite *Insert* da ga dodate poruci. Imajte na umu da bežična komunikaciona mreža može da ograničava veličinu MMS poruka. Ukoliko ubačena slika prelazi to ograničenje, smartfon će je eventualno smanjiti kako bi mogla biti poslata putem MMS servisa.

 Da napravite novu sliku, crtež ili audio snimak za svoju poruku, iskoristite paletu alata, ili pritisnite i izaberite *Insert > New image/media clip, New sketch* ili *Sound clip*. Otvara se odgovarajuća aplikacija. Za detalje, vidite "Fotografisanje" na stranici 75, "Izmene slika" na stranici 81 ili "Voice recorder (Diktafon)" na stranici 89. Kucnite *Insert* da dodate objekat u poruku.

Imajte na umu da ako neke stavke u okviru *Tools* nisu na raspolaganju, ili ako se prijavi greška kada pokušate da

ubacite neki multimedija objekat, možda su Vaša podešavanja previše restriktivna. Za više detalja, vidite MMS podešavanja; "Strana General (Opšte)" na stranici 60.

↳ **Da promenite poziciju teksta** koji je u vezi sa slikom ili video snimkom, izaberite polje za tekst, pritisnite pa izaberite *Tools > Page layout > Place text on right* ili *Place text on left*. (Nije na raspolaganju u *Restricted mode*.)

↳ **Da formatirate tekst**, izaberite tekst prevlačeći olovku preko teksta, pritisnite i izaberite *Tools > Format text*. Možete takođe prvo odabrati format teksta pa tek onda započeti sa pisanjem. (Nije na raspolaganju u *Restricted mode*.)

↳ **Da promenite boju pozadine poruke**, pritisnite i izaberite *Tools > Set background colour*. Kucnite na obojeni kvadrat i izaberite novu boju. (Nije na raspolaganju u *Restricted mode*.)

↳ **Da dodate efekte multimedija objektima**, izaberite objekat, pritisnite i izaberite *Tools > Transition settings*. Možete odrediti koliko dugo će objekat biti prikazan i kako će se novi objekat otvarati. (Nije na raspolaganju u *Restricted mode*.)

Izgled multimedija poruke može da bude različit u zavisnosti od prijemnog aparata.

↳ **Da obrišete multimedija objekte iz poruke**, izaberite objekat, pritisnite i izaberite *Edit > Delete*. Izaberite odgovarajuću komandu.

💡 **Savet:** Da dodate nove strane nekoj multimedija poruci, pritisnite i izaberite *Insert > Page break*. Ako se prilikom dodavanja strane kursor nalazi u polju *To:* (Primalac), *Cc:* (Kopija) ili *Subject:* (Naslov), nova strana će postati prva strana poruke. U suprotnom, nova strana se dodaje iza strane na kojoj se nalazi kursor.

↳ **Da obrišete stranu**, dođite do željene strane, pritisnite i izaberite *Edit > Delete > Page*.

↳ **Da definišete opcije slanja trenutne poruke**, pritisnite pa zatim odaberite *Tools > Sending options...* Imajte na umu da promene unete u ovaj dijalog utiču na poruku koju u tom trenutku želite da pošaljete. Definišite sledeće:

Receive report: - (mrežni servis) Izaberite ovu opciju ako želite da primete obaveštenje o tome kada je multimedija poruka dostavljena centru za razmenu multimedija poruka.

Message validity: - (mrežni servis) Ako primalac poruke ne primi poruku do isteka naznačenog vremenskog perioda, poruka se uklanja iz centra za razmenu multimedija poruka. Imajte na umu da mreža mora da podržava ovu opciju. *Maximum time* je maksimalno vreme koje mreža dopušta da poruka provede u centru za razmenu poruka.

Da pogledate poruku pre nego što je pošaljete, pritisnite i izaberite *Message > Preview*.

Toolbar (Paleta alata)

Ako paleta alata nije vidljiva, pritisnite i izaberite [Display](#) > [Toolbar](#).

- 1 Napravite fotografiju ili snimite video.
- 2 Snimite audio snimak ili ubacite neki postojeći audio snimak.
- 3 Kreirajte skicu, sliku.
- 4 Ubacite neku sliku.
- 5 Ubacite neki muzički snimak.
- 6 Ubacite neki video snimak.
- 7 Ubacite prelom stranice (prelazak na narednu stranicu).

Primanje multimedija poruka

Multimedija poruke se primaju u folder Inbox i možete ih otvoriti, odgovarati na njih ili prosledivati kao bilo koje druge poruke.

Može se desiti da primite multimedija poruku čije objekte Vaš smartfon ne podržava, i samim tim ih ne možete videti. Ali imate mogućnost da prosledite ovakve poruke na drugi aparat.

▼ **Važno:** Objekti multimedija poruke mogu da sadrže viruse ili da na neki drugi način budu štetni za aparat ili PC računar. Ne otvarajte priloge poruka ako niste sigurni u pouzdanost pošiljaoca.

↳ Da sačuvate odabrani multimedija objekat, pritisnite i izaberite [Tools](#) > [Save object...](#)

↳ Da pogledate detalje objekta, kucnite dva puta na njega.

↳ Da pogledate listu svih objekata u poruci, pritisnite i izaberite [Tools](#) > [View objects](#). Da sačuvate neki objekat, izaberite ga i kucnite [Save](#). Da prikazete neki objekat, izaberite ga i kucnite [Open](#).

Podešavanja multimedija poruka

Svaka promena podešavanja multimedija poruka utiče na način prijema i slanja multimedija poruka. Ova podešavanja možete primiti u formi specijalne poruke od svog provajdera servisa.

Pritisnite u glavnom prikazu aplikacije Messaging i izaberite [Tools](#) > [Message settings](#) > [Multimedia message...](#) Definišite sledeće:

Strana Sending (Slanje)

Access point in use: - Izaberite Internet pristupnu tačku (IAP) koju želite da koristite za slanje poruka. Za način kreiranja Internet pristupne tačke, vidite "Postavljanje Internet pristupne tačke" na stranici 109.

Homepage: - Napišite (mrežnu) adresu centra za razmenu multimedija poruka.

Receive report: - Izaberite ovu opciju ako želite da primete obaveštenje kada je poruka dostavljena na željenu

destinaciju. Nije moguće primanje izveštaja o dostavi multimedija poruke koja je poslata neku e-mail adresu.

Send message: - Možete izabrati kada želite da poruka bude poslata.

Message validity: - (mrežni servis) Ako primalac poruke ne primi poruku do isteka naznačenog vremenskog perioda, poruka se uklanja iz centra za razmenu multimedija poruka. Imajte na umu da mreža mora da podržava ovu opciju. **Maximum time** je maksimalno vreme koje mreža dopušta da poruka provede u centru za razmenu poruka.

Strana Retrieval (Preuzimanje)

On receiving messages: - Izaberite *Retrieve immediately* ako želite da primite multimedija poruke. Izaberite *Defer retrieval* ako želite da centar za razmenu multimedija poruka čuva Vaše poruke i da ih naknadno preuzimate. Izaberite *Reject message* ako želite da odbijate multimedija poruke. Centar za razmenu multimedija poruka će brisati poruke.

Receive advertisements: - Izaberite ovu opciju ako želite da primite poruke koje se klasifikuju kao reklamne poruke.

Allow anonymous messages: - Izaberite ovu opciju ako želite da primite poruke od nepoznatih pošiljalaca.

➔ **Da odredite Internet pristupnu tačku,** pritisnite i izaberite **Tools > Message settings > Multimedia message....** Kucnite **Internet setup** pa **Next**. Za detalje, vidite "Postavljanje Internet pristupne tačke" na stranici 109.

Strana General (Opšte)

Multimedia mode - Izaberite **Restricted mode:** da ograničite mogućnosti MMS poruka kako biste ih učinili kompatibilnijim sa drugim telefonskim aparatima. Ovine se ograničavaju formatiranje i multimedija opcije. Izaberite **Guided mode:** da omogućite više opcija uz upozorenja kada se osnovne opcije u porukama premaše. Izaberite **Free mode:** da koristite sve mogućnosti MMS poruka.

Smart messages (Smart poruke)

Vaš smartfon može da prima razne tipove "smart" poruka, tekstualnih poruka koje sadrže podatke, koje se još nazivaju i Over-The-Air (OTA) poruke. Primeri ovih poruka su grafičke poruke, vizitkarte, melodije (tonovi) zvona ili slogovi kalendara.

Takođe, kao OTA poruku, možete da primite broj centra za razmenu poruka, broj govorne pošte, podešavanja skupa za daljinsku sinhronizaciju, podešavanja pristupnih tačaka za pretraživač, multimedija poruke ili e-mail poruke, podešavanja prijavne procedure ili e-mail podešavanja.

Servisne poruke

Servisne poruke su obaveštenja o, na primer, glavnim vestima, i mogu da sadrže tekstualnu poruku ili neki link. Za dostupnost i pretplatu, obratite se svom provajderu servisa.

Contacts (Kontakti)

Idite u **Desk** (Radni sto) > **Contacts** (Kontakti).

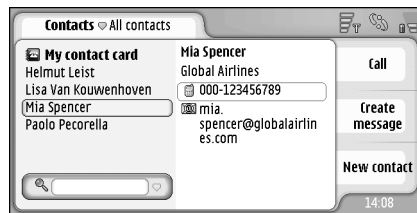
Aplikaciju Contacts (Kontakti) možete koristiti za kreiranje, menjanje i manipulisanje svim kontakt informacijama, kao što su telefonski brojevi i adrese.

Za informacije o sinhronizaciji svojih kontakata sa kompatibilnom PC aplikacijom, pogledajte "Nokia PC Suite Guide" CDRom u sklopu komercijalnog paketa proizvoda.

Prikazivanje i pretraživanje kontakata

- ↳ **Da vidite, prikazete, neku kontakt karticu**, kucnite ime u listi kontakata. Kada dva puta kucnete kontakt karticu, ona se otvara za unos izmena.
- 💡 **Savet:** Kucnite dva puta na telefonski broj u desnom panelu da ga pozovete. Takođe, možete da pošaljete e-mail poruku tako što ćete dva puta kucnuti na e-mail adresu.
- ↳ **Da potražite kontakt karticu**, u donjem redu, kuckajte slova koja odgovaraju imenu. Na primer, kucnite jednom da biste videli kontakte koji počinju na slovo M, dva puta da biste videli kontakte koji počinju na slovo N i tri puta da biste videli kontakte koji počinju na slovo O. Ili pritisnite , i odaberite *Display > Search field* i

prikaže se polje za pretragu. Počnite sa pisanjem imena kontakta u polju za pretragu. Lista raspoloživih kontakata se menja pri svakom novom unetom karakteru.

Sl. 19: Glavni prozor kontakata sa poljem za pretragu.

- ↳ **Da promenite redosled sortiranja kontakata**, pritisnite , odaberite *Display > Sort by*, i odaberite odgovarajući redosled.

Kreiranje i menjanje kontakata

- ↳ **Da napravite novu kontakt karticu**, kucnite **New contact** i kucnite na prazno polje da biste uneli podatke. Vidite i "Polja kontakt kartice" na stranici 62.

- ↪ **Da izmenite kontakt karticu**, kucnite dva puta na kontakt u listi da ga otvorite, unesite željene izmene u karticu i kucnite **Done**.
- ↪ **Da obrišete kontakt karticu**, odaberite kontakt, pritisnite , i odaberite **Contact > Delete**. Imajte na umu da svoju kontakt karticu ne možete obrisati.
- ↪ **Da kontaktu dodate taster za brzo biranje**, dva puta kucnite na kontakt da ga otvorite, zatim kucnite polje za brzo biranje kojem želite da dodate kontakt. Pritisnite , odaberite **Tools > Assign speed dial...**, odaberite polje za brzo biranje i kucnite **Assign**.
- ↪ **Da postavite specifični ton zvona za neki kontakt**, dva puta kucnite na kontakt da ga otvorite. Ako polje **Ringing tone** nije na kartici, kucnite **Add field**, odaberite odgovarajuće polje iz liste i kucnite OK. Dva puta kucnite **Ringing tone** polje. Odaberite ton zvona. Kucnite **Play** da preslušate ton zvona.
- ↪ **Da ubacite sliku**, dva puta kucnite na kontakt da ga otvorite, i dva puta kucnite na marker slike u gornjem desnom delu. Odaberite sliku, i kucnite **Add** da je dodate bez unošenja izmena ili **Edit** da otvorite sliku u editoru slika u delu koji želite da izmenite. Pomoću olovke ili tastera za pretragu odaberite deo slike koji želite da ubacite. Koristite paletu alata za zumiranje, pomeranje ili rotiranje slike, ili da dodate okvir, borduru, u boji. Kada ste zadovoljni sa slikom, kucnite **Add** da sliku dodate kontakt kartici. **Da sliku uklonite**, pritisnite , i odaberite **Image > Remove**.

↪ **Da se adrese prikazuju u tačnom formatu za Vašu matičnu zemlju ili region**, pritisnite , odaberite **Tools > Address format...**, i odaberite zemlju ili region iz liste. Novo podešavanje se primenjuje na sve kartice ako je definisano iz glavnog prikaza ili samo na trenutnu karticu ako je definisano pri unosu izmena.

↪ **Da kreirate ili izmenite SIM kontakt kartice**, pritisnite , i odaberite **Tools > SIM directory...** Kucnite **New** ili odaberite kontakt, i kucnite **Edit**. SIM kontakt kartice su one kartice koje se nalaze u memoriji SIM kartice, a ne u memoriji smartfona.

Dužina imena i telefonskog broja je ograničena SIM karticom. Na primer, neke SIM kartice dozvoljavaju imena od najviše četrnaest karaktera.

Polja kontakt kartice

↪ **Da dodate još polja u kontakt karticu**, otvorite kontakt karticu i kucnite **Add field**. Odaberite odgovarajuće polje iz liste. **Da odabrano polje uklonite**, pritisnite , i odaberite **Contact > Remove field**. Ove izmene se odnose samo na karticu na kojoj trenutno vršite izmene.

↪ **Da preimenujete polje**, odaberite polje, pritisnite , i odaberite **Contact > Rename field...** Napišite novo ime. Ako je komanda menija **Rename field...** prigušena, to znači da ne možete izmeniti to polje.

↪ **Da izmenite obrazac kontakt kartice**, pritisnite , i odaberite **Tools > Card template....** Kucnite **Add field** da

dodate novo polje, ili odaberite polje i kucnite **Remove field** da ga obrišete. Imajte na umu da se ne mogu sva polja ukloniti. Ove izmene se odnose na sve kontakt kartice, osim onih koje su na SIM kartici.

Prebacivanje kontakata

Imajte na umu da se kontakt kartice mogu poslati ili preuzeti samo sa kompatibilnih aparata.

- ↳ **Da pošaljete kontakt karticu**, pritisnite , i odaberite **Contact > Send**. Odaberite odgovarajući način slanja. **Da pošaljete svoju kontakt karticu**, odaberite je i kucnite **Send**. Odaberite tip poruke. Vaša kontakt kartica se šalje kao vizitkarta u vCard formatu. Za detaljnije informacije o opcijama slanja, pogledajte "Messaging (Poruke)" na stranici 46 i "Slanje podataka preko Bluetooth" na stranici 138.
- ↳ **Da kontakt kopirate na SIM karticu**, pritisnite , i odaberite **Contact > Copy to SIM directory...**
- ↳ **Da kopirate pojedinačne kontakt kartice iz SIM kartice u Contacts**, pritisnite , i odaberite **Tools > SIM directory...** Odaberite željeni kontakt, pa kucnite **Copy to Contacts**. **Da kopirate sve kontakte iz SIM karticu u Contacts**, pritisnite , i odaberite **Tools > Copy SIM directory to Contacts...** Kucnite **Copy**.

Glasovne komande

Kada kontakt kartici dodate glasovnu komandu, željeni kontakt možete pozvati aktiviranjem opcije glasovnog biranja i izgovaranjem glasovne komande koju ste snimili. Za dalje informacije, vidite deo "Glasovno biranje" na stranici 39.

- ↳ **Da postavite glasovnu komandu za neki kontakt**, dva puta kucnite na kontakt da ga otvorite. Pritisnite , i odaberite **Tools > Add voice tag...** Odaberite telefonski broj kojem želite da dodate glasovnu komandu i kucnite **OK**. Kucnite **Start**. Posle zvučnog signala, tečno izgovorite u mikrofonski reč(i) koje želite da snimate kao glasovnu komandu. Posle snimanja, smartfon će pustiti, reprodukovati, snimljenu komandu i sačuvati je.
- ↳ **Da pregledate listu glasovnih komandi**, pritisnite , i odaberite **Tools > Voice tags...** Lista prikazuje sve kontakte kojima je dodeljena glasovna komanda. Do 50 brojeva može imati glasovnu komandu.
- ↳ **Da izmenite ili obrišete glasovnu komandu**, pritisnite , i odaberite **Tools > Voice tags...** Kucnite **Change** ili **Delete**.

Kontakt grupe

Kontakte možete organizovati po grupama, i dodavati različite tonove zvona grupama.

- ↳ **Da kreirate novu grupu**, pritisnite , i odaberite *Group > New...* Napišite ime grupe.
- ↳ **Za prelazak između grupa**, pritisnite , i odaberite *View group*. Odaberite grupu koju želite da pogledate.
- ↳ **Da dodate grupi novi kontakt**, odaberite kontakt i pritisnite . Odaberite *Group > Add to group...*, štikliranjem kućice odaberite željenu grupu, i kucnite **OK**.
- ↳ **Da preimenujete ili obrišete grupu**, pritisnite , odaberite *Group > Manage groups...*, odaberite grupu, pa zatim i odgovarajuću komandu. Imajte na umu da ne možete preimenovati ili obrisati grupu *All contacts*.
- ↳ **Da grupi dodate ili iz nje uklonite članove**, odaberite grupu koju želite da izmenite, pritisnite , i odaberite *Group > Edit group...* Odaberite kontakt iz liste sa leve strane i dodajte ga grupi. Kucnite **Add**. Da člana grupe uklonite iz grupe, odaberite kontakt iz liste sa desne strane i kucnite **Remove**.
- ↳ **Da grupi dodate ton zvona**, otvorite aplikaciju Profiles (Načini rada). Odaberite način rada koji želite da dodelite grupi, kucnite **Personalise**, zatim **Alert for**. Odaberite grupu i kucnite **OK**. Kada Vas neki član grupe pozove ili Vam pošalje poruku, smartfon se oglašava odabranim tonom zvona (pod uslovom da se

telefonski broj člana šalje i da ga Vaš smartfon prepoznaje). Za druge pozivače će se koristiti Silent (Bez zvona) način rada. Za dalje informacije o načinima rada, vidite "Profiles (Načini rada)" na stranici 44.

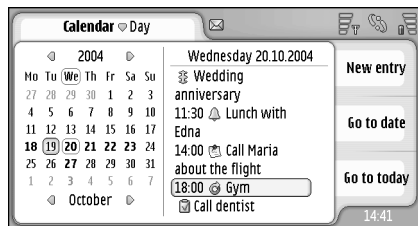
Calendar (Kalendar)

Idite u [Desk](#) > [Calendar](#).

U aplikaciji Calendar (Kalendar) možete da kreirate i proveravate svoje obaveze i sastanke. Takođe možete i da postavljate alarme za događaje, stavke u kalendaru.

Sadržaj svog kalendara možete da sinhronizujete sa odgovarajućim podacima u programima Microsoft Outlook 98/2000/2002/2003, Microsoft Outlook Express, Lotus Notes 5.0/6.0 ili Lotus Organizer 5.0/6.0, ako svoj smartfon povežete sa PC računarom. Za informacije o sinhronizaciji, vidite Nokia PC Suite Guide na CDROM disku.

Dnevni prikaz

Sl. 20: Dnevni prikaz

Ako koristite uobičajenu temu, trenutni datum je uokviren, datumi za koje događaj neki događaji su podebljani, a trenutno odabran dan je označen braon bojom.

Događaji koji su postavljeni za odabrani datum se prikazuju u okviru na desnoj strani.

↳ **Da pređete na datum koji se vidi u levom ramu**, kucnite na njega. Da pređete na prethodnu ili na narednu godinu, kucnite ◀ ili ▶ pored godine koja je prikazana u gornjem levom uglu okvira. Slično tome, da pređete na prethodni ili na naredni mesec, kucnite strelicu pored imena meseca u gornjem levom uglu okvira.

↳ **Da pređete na određeni datum**, kucnite [Go to date](#), i odredite dan, mesec i godinu.

↳ **Da pređete na trenutni datum**, kucnite [Go to today](#).

Rad sa unosima

↳ **Da kreirate novi unos kalendara**, odaberite željeni datum u dnevnom prikazu i kucnite [New entry](#). Popunite polja. Ako se unos događaja odnosi na ceo dan, odaberite *All-day entry*: kućicu i odredite početak i kraj trajanja unosa. Ako se unos ne odnosi na ceo dan, odredite početak i kraj trajanja unosa. **Da postavite podsetnicu za neki unos**, odaberite polje [Alarm](#).

Definišete dan i vreme kada će se alarm, podsetnica, oglasiti. **Da postavite da se neka stavka ponavlja**, kucnete **Repeat**. Odredite učestalost ponavljanja i mogući krajnji datum ponavljanja. Pošto definišete sve neophodne detalje, kucnete **Done**.

↳ **Da izvršite izmene nekog unosa**, kucnete dva puta na njega i izvršite izmene. Zatim kucnete **Done**.

↳ **Da neki unos kalendara pošaljete**, pritisnite , i odaberite **Entry > Send**. Odaberite odgovarajući način slanja.

↳ **Da neki unos kalendara postavite kao probni**, pritisnite , i odaberite **Entry > Mark as tentative**. Probni unos je prikazan prigušeno u listi unosa.

↳ **Da napomenu definišete kao privatnu** tako da se podaci ne prikazuju drugima kada se Vaš uređaj sinhronizuje sa mrežnim PC kalendarom, pritisnite , i odaberite **Entry > Mark as private**.

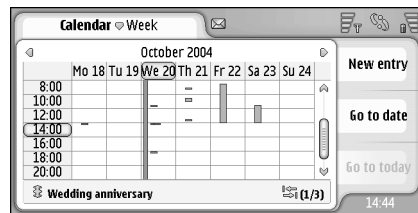
↳ **Da neki unos obrišete**, pritisnite , i odaberite **Edit > Delete**. **Da obrišete neki obseg, niz unosa**, pritisnite , i odaberite **Tools > Delete entries...** Definišete vremenski period za koji se unos brišu.

↳ **Da definišete primarna, podrazumevana podešavanja unosa**, pritisnite , i odaberite **Tools > Entry template...** Definišete tip unosa koji ćete najčešće koristiti.

↳ **Da vidite napomene o obavezama**, pritisnite , i odaberite **Display > To-do notes**.

↳ **Da nađete neki unos**, pritisnite , i odaberite **Edit > Find...** Napišite tekst u polje za pretragu. Možete da kucnete **Options** da biste definisali vremenski period za pretragu. Kucnete **Find** da započnete sa pretragom.

Sedmični prikaz

Sl. 21: Sedmični prikaz

Sedmični prikaz prikazuje podcrtano sate odabrane sedmice koji su rezervisani, zauzeti. Trenutno odabrana vremenska kućica je uokvirena.

↳ **Da otvorite sedmični pregled**, pritisnite , i odaberite **View > Week**, ili pritisnite .

↳ **Da odaberete neku vremensku kućicu**, kucnete je. Dva puta kucnete neku vremensku kućicu da dodate novu stavku. Da pređete na prethodnu ili na narednu sedmicu, kucnete strelice koje se nalaze u uglovima sedmičnog prikaza.

Ako za neku vremensku kućicu postoji unos, detalji tog unosa se prikazuju u dnu ekrana. Ako za jednu vremensku kućicu postoji više unosa, broj unosa za datu vremensku kućicu se prikazuje u desnom uglu. Na primer, 1/3 znači da postoje tri unosa za datu vremensku kućicu, a prikazani su Vam detalji za prvi od ta tri unosa.

↳ **Da vidite sve unose za neku vremensku kućicu** koja sadrži više od jednog unosa, kucnite ili kucnite redni broj unosa u gornjem desnom uglu.

Ikonice

U aplikaciji Calendar se koriste sledeći simboli:

- Unos za koji postoji alarm

- Celodnevni događaj

- Unos koji se ponavlja

- Unos za koji postoji napomena

To-Do (Obaveze)

Idite u **Desk** > **To-do**.

Pomoću aplikacije To-do (Obaveze) možete kreirati i obrađivati liste zadataka (obaveza).

- ↳ **Da kreirate novi zadatak**, kucnite **New to-do note**. Popunite polja. **Da podesite podsetnik za napomenu**, odaberite **Due date**: pa **Alarm**: i odredite dan i vreme kada će se alarm oglasiti. **Da postavite da se zadatak, obaveza, ponavlja**, kucnite **Repeat**. Odredite učestalost ponavljanja i mogući krajnji datum ponavljanja.
- ↳ **Da izmenite napomenu**, dva puta kucnite na nju i unesite izmene.
- ↳ **Da markirate, označite, odabrani zadatak kao završen**, pritisnite **☑**, i odaberite **To-do note** > **Mark as completed**.
- ↳ **Da napomenu definišete kao privatnu** tako da se podaci ne prikazuju drugima kada se Vaš uređaj sinhronizuje sa mrežnim PC kalendarom, pritisnite **☑**, i odaberite **To-do note** > **Mark as private**.
- ↳ **Da obrišete obavezu**, odaberite obavezu, i kucnite **Delete**. **Da obrišete neku grupu, niz obaveza**, pritisnite **☑**, i odaberite **Tools** > **Delete to-do notes...** Definišite vremenski period za koji se unosi brišu.

↳ **Da odredite podrazumevana podešavanja napomena**, pritisnite **☑**, i odaberite **Tools** > **To-do note template...** Odredite tip napomene koji ćete najčešće koristiti.

Grupisanje napomena o obavezama

- ↳ **Da napomenu o obavezi dodate u neku grupu**, odaberite je i pritisnite **☑**. Odaberite **Group** > **Add to group...**, odaberite grupu, i kucnite **OK**.
- ↳ **Da kreirate novu grupu**, pritisnite **☑**, i odaberite **Group** > **New...** Napišite ime grupe.
- ↳ **Za prelazak između grupa**, pritisnite **☑**, i odaberite **View group**. Odaberite grupu koju želite da pogledate.
- ↳ **Da preimenujete ili obrišete grupu**, pritisnite **☑**, odaberite **Group** > **Manage groups...**, odaberite grupu, pa zatim i odgovarajuću komandu.

Ikonice

Sledeći simboli se koriste u aplikaciji To-do:

- Napomena o obavezi, obaveza

- Napomena o obavezi visoke važnosti

- Napomena o obavezi niske važnosti

- Napomena o obavezi za koju je postavljen alarm, zvučno upozorenje

- Ponovljena napomena o obavezi

Web (Veb)

Idite u **Desk > Web**.

Da se povežete na World Wide Web:

- bežična komunikaciona mreža mora da podržava data veze ili GPRS,
- data mrežni servis, prenos podataka, mora da bude aktiviran za Vašu SIM karticu,
- morate da konfigurirate Internet pristupnu tačku i podešavanja veze za Internet. Za dalje informacije, vidite deo "Podešavanje Interneta" na stranici 108.

Sl. 22: Web (Veb)

"Plug and play" (samokonfigurišući) mobilni servisi

Vaš smartfon podržava "plug and play" (samokonfigurišuće) mobilne servise koji Vam omogućavaju, recimo, da se pretplatite na data servise i da telefonom primite potrebna podešavanja. Imajte na umu da je neophodno da Vaš operator komunikacione mreže podržava ovu mogućnost da biste je mogli koristiti. U nekim komunikacionim mrežama, ova mogućnost može biti na raspolaganju i bez pretplate na data servise.

Kada pokušate da se povežete na World Wide Web a niste pretplaćeni na data servis, ili Vaša Internet pristupna tačka ili podešavanja Internet veze nisu ispravna, smartfon će Vas pitati da li želite da se pretplatite na servis ili želite da sami kreirate podešavanja.

Ako izaberete opciju da se pretplatite, bićete upućeni na početnu stranu (houppejdž) datog servisa na kojoj ćete moći da naručite podešavanja (MMS-s, WAP/GPRS-a, e-maila ili Interneta) prateći instrukcije koje se tamo budu prikazivale.

Zavisno od tipa SIM kartice koju koristite, uređaj će eventualno moći da automatski doda pravilna podešavanja za pretraživanja Interneta i za MMS servis.

Korišćenje veb pretraživača

↳ **Da otvorite neku veb stranu**, napišite adresu date strane u polje za adresu koje se nalazi u dnu ekrana, pa zatim kucnite ili pritisnite taster za pretragu u sredinu. Ako ste definisali neku početnu stranu (houpmejdž), kucnite da odete na tu veb stranu. Ako imate adresu, bookmark oznaku, strane koju želite da posetite, kucnite , izaberite željenu adresu (bukmark oznaku), pa je kucnite da odete na datu veb stranu.

💡 **Savet:** Dok pišete, u listi iznad adresnog polja se pojavljuju ranije unete slične veb adrese. Kucnite neku adresu iz liste da je izaberete.

Ako ste izabrali, markirali, kućicu *Ask before connecting:* (Pitaj pre povezivanja:) prilikom podešavanja Internet veze, otvara se dijalog u kojem se traži da potvrdite povezivanje ili da promenite pristupnu tačku. Možete izabrati da Vam se ne prikazuje ovaj dijalog pri povezivanju. Vidite "Podešavanje Internet veze" na stranici 112.

Trajanje uspostavljanja veze sa Internetom može biti različito i zavisi od konfiguracije mreže i od opterećenja.

Imajte na umu da neki veb sadržaji kao što su animacije ili video snimci mogu da zauzmu kompletnu memoriju uređaja i da utiču na njeno funkcionisanje. Za rešavanje problema, vidite "Rešavanje problema" na stranici 144.

Ako su veb strana i njene komponente kriptovane nekim sigurnosnim protokolom, ikonica zaštite se prikazuje u adresnoj traci.

↳ **Da veb strana ispuni celi ekran**, pritisnite , pa zatim izaberite *Display > Full screen* ili kucnite . Da se vratite u normalnu veličinu ekrana, pritisnite ili kucnite .

↳ **Da podesite jačinu zvuka**, pritisnite i izaberite *Tools > Volume...*

💡 **Savet:** Pritisnite da koristite zumiranje.

↳ **Da u svoj smartfon sačuvate neku veb stranu**, pritisnite pa izaberite *File > Save web page...* Tada ćete moći da prikazujete datu veb stranu i bez povezivanja na Internet.

↳ **Da otvorite novi prozor**, pritisnite pa izaberite *File > New window*. Mogući broj otvorenih prozora zavisi od količine raspoložive memorije i njome je ograničen.

↳ **Da prelazite sa jednog otvorenog prozora na drugi**, pritisnite , ili pritisnite , izaberite *View*, pa zatim izaberite i prozor koji želite da otvorite.

↳ **Da zatvorite prozore**, pritisnite pa zatim izaberite *File > Close > Current window* ili *All windows*.

↳ **Da raskinete vezu sa Internetom**, pritisnite i izaberite *File > Disconnect*.

↳ **Da prikazete lokalno preuzete veb strane bez pristupanja vebu**, pritisnite pa zatim izaberite *File > Browse offline*.

Kretanje

↳ **Da pretražujete veb**, kucnite dugmad i podvučene linkove na ekranu, kucnite ili da pretražujete skorašnje posećene strane, da ponovo učitate trenutno otvorenu stranu, ili da zaustavite učitavanje trenutno otvorene strane. Ili umesto toga, koristite komande u meniju *Navigate*.

💡 **Savet:** Neku veb adresu u tekst kućici ili u dokumentu možete da upotrebite kao hipervezu. Kucnite tu adresu, ili u nju pomerite kursor pomoću tastera za pretragu, i ona će postati hiperveza označena ikonicom. Kucnite tu ikonicu da pristupite datoj veb strani ako je u tom momentu aktivna veza sa Internetom.

💡 **Savet:** U adresnoj traci se prikazuje više ikonica kada su komandna dugmad sakrivena: pritisnite , izaberite *Display* i demarkirajte *Command bar*.

↳ **Da se vratite na svoju početnu stranu**, kucnite ili pritisnite i izaberite *Navigate > Home page*.

↳ **Da postavite neku novu početnu stranu**, pritisnite i izaberite *Edit > Set home page...*

↳ **Da za trenutno otvorenu stranu dodate adresu (bukmark oznaku)**, pritisnite i izaberite *Edit > Add bookmark*. Za dalje informacije o adresama (bukmark

oznakama), vidite "Adrese (bukmark oznake)" na stranici 72.

↳ **Da pređete na neku stranu za pretragu**, pritisnite i izaberite *Navigate > Search page*. **Da definišete neku stranu za pretragu** vidite "Strana Address (Adresa)" na stranici 74.

↳ **Da se prikažu slike na nekoj veb strani**, pritisnite i izaberite *Display > Show images*.

💡 **Savet:** Kucnite na neku sliku ili na neki link i držite olovčicu na njima oko jedne sekunde da otvorite "iskačući" meni. On sadrži opcije memorisanja date slike ili otvaranja datog linka u novom prozoru. *Zoom* je na raspolaganju u "iskačućem" meniju kada kucnete i zadržite olovčicu bilo na kom mestu na nekoj veb strani.

▼ **Napomena:** Slovni karakteri se mogu pogrešno prikazivati na višejezičkim veb stranama. Neka veb strana će možda biti čitljivija ako izaberete neki drugi kodni raspored karaktera. Pritisnite pa zatim izaberite *Tools > Character encoding*. Izaberite jezik koji najbolje odgovara jeziku veb strane koju posmatrate.

Adrese (bukmark oznake)

Prikaz Bookmarks (Adrese) sadrži linkove, veze, do veb strana u odgovarajućim folderima. Neku veb stranu možete da otvorite tako što ćete dva puta kucnuti na odgovarajuću adresu (bukmark oznaku) u listi.

U smartfon su možda unete adrese, bukmark oznake, nekih sajtova koji nisu povezani sa Nokiom. Nokia ne odobrava niti garantuje za ove sajtove. Ako se odlučite da im pristupite, potrebno je da preduzmete svu predostrožnost u smislu bezbednosti i sadržaja kao i za bilo koji drugi Internet sajt.

- ↳ **Da vidite sve adrese (bukmark oznake),** kucnite u adresnoj traci, ili pritisnite pa zatim izaberite *View > Bookmarks*.
- ↳ **Da izmenite ime ili adresu neke bukmark oznake,** izaberite je, pritisnite , pa zatim izaberite *Bookmark > Edit...*
- ↳ **Da dodate bukmark oznaku,** kucnite **Add bookmark**. Napišite ime bukmark oznake, i odredite veb adresu ili lokaciju datoteke.
- 💡 **Savet:** Ako komandna dugmad nisu vidljiva, pritisnite , i izaberite *Display > Command bar*.
- ↳ **Da pređete u prethodni (hijerarhijski viši) folder u hijerarhiji foldera,** kucnite **Up one level**.
- ↳ **Da kreirate novi folder ili da preimenujete neki folder,** pritisnite , i izaberite *Bookmark > New folder...* ili *Rename folder...*

Gledanje stranica, keš, dopunski moduli, istorija i detalji preuzimanja

Keš memorija je memorijski prostor koji se koristi za privremeno smeštanje podataka. Ako ste pristupali, ili

pokušavali da pristupite, poverljivim informacijama koje zahtevaju unos lozinke, ispraznite keš memoriju posle svake takve radnje. Podaci ili servisi kojima ste pristupali su upisani u keš memoriju.

- ↳ **Da ispraznite keš,** pritisnite , izaberite *Tools > Cache details*, i kucnite **Clear**.
- ↳ **Da pogledate informacije o trenutnoj stranici,** pritisnite , i izaberite *Tools > Page details*.
- ↳ **Da pogledate informacije o stranicama koje ste posetili,** pritisnite , i izaberite *Navigate > History list...* Na veb stranicu možete otići pritiskom na **Open**. **Da ispraznite listu istorije,** kucnite **Clear all**.
- ↳ **Da pogledate informacije o keš memoriji,** pritisnite , izaberite *Tools > Cache details*. Keš memorija je privremeno spremište stranica koje ste posetili. **Da ispraznite keš,** kucnite **Clear**.
- ↳ **Da pogledate dopunske module za veb pretraživač koji su instalirani,** pritisnite , i izaberite *Tools > Plug-in details*. Plug-ins (Dopunski moduli) prikazuju dokumente koje veb pretraživač ne može sam prikazati, kao multimedijalne snimke. Dopunske module možete preuzeti sa veba.
- ↳ **Da pogledate detalje o preuzimanju u koje je u toku,** pritisnite , i izaberite *Navigate > Downloads...*

Podešavanja pretraživača

↳ Da izmenite podešavanja veb pretraživača, pritisnite , i izaberite **Tools** > **Settings...** Otvara se četvorostrani dialog. Definišite sledeće:

Strana General (Opšte)

Maximum cache size (kB): – Definišite količinu unutrašnje memorije koju želite da koristite kao keš za ubrzanje pretraživanja.

Show frames: – Neke veb strane su podeljene na nekoliko ramova, koji čitanje čine otežanim. Poništite (odštiklirajte) da onemogućite prikazivanje ramova. Imajte na umu da mnoge strane ne funkcionišu ispravno ako isključite ramove.

Default character encoding: – Izaberite podrazumevani skup karaktera (kodni raspored).

Strana Address (Adresa)

Web address suffixes: – Ako ovde napišete URL sufiks (na primer: .com, .org, .net) veb adresa koje često posaćujete, možete ga izostaviti pri pisanju adrese u URL adresnom polju.

Home page location: – Adresa početne strane koju koristite.

Search page location: – Adresa strane za pretragu koju koristite.

New window content: – Strana koja se otvara kada pritisnete , i izaberete **File** > **New window**.

Strana Plug-ins (Dopunski moduli)

Enable plug-ins – Izaberite da biste proširili mogućnosti pretraživača preko dopunskih modula (plug-ins). Dopunski moduli omogućavaju upotrebu Flash animacija i drugih dodatnih funkcija.

Enable JavaScript – JavaScript se koristi na mnogim veb stranama. Za pravilno prikazivanje veb strana uključite, ovu opciju.

Strana Privacy (Privatnost)

Allow automatic redirection: – Izaberite ovo da omogućite automatsko preusmeravanje na novu adresu veb strane, ako pokušate da otvorite neku staru stranu pomoću komande "preusmeravanje".

Enable pop-up windows: – Izaberite ovu opciju da se svi "iskačuci" prozori automatski otvaraju.

Accept cookies: – Neke veb strane upisuju podatke u Vaš smartfon u datoteke koje se zovu 'cookies' (kolačići). Koristite ovo podešavanje da odredite da li prihvatate kolačiće, i ako ih prihvatate, da li želite da budete pitani uvek kada se "kolačić" upisuje, ili da ih uvek prihvatate.

Kako novi kolačići pristižu, vremenom mogu zauzeti veliki deo memorije. Memoriju možete osloboditi brisanjem kolačića upisanih u memoriju. **Da obrišete kolačić**, pritisnite , i izaberite **Tools** > **Clear cookies**. Kucnite **Clear**.

Camera (Kamera)

Koristeći aplikaciju Camera možete da pravite fotografije i video snimke. Koristeći Images, možete da prikazujete slike i da vršite njihove izmene, kao i da svoje slike šaljete kao multimedija poruke. Video snimci se mogu prikazivati i slati kao multimedija poruke koristeći aplikaciju RealPlayer.

- ↳ **Da pređete iz režima fotoaparata u režim kamere (kembordera) i obratno,** kucnite odgovarajuću sličicu na ekranu.
- ↳ **Da otvorite aplikaciju Camera,** kucnite brzo dva puta **Camera** u prikazu Desk, ili kucnite **Go to Camera** u aplikaciji Images.
- ↳ **Da otvorite aplikaciju Images,** kucnite **Go to Images** u režimu fotoaparat, ili kucnite brzo dva puta na Images u prikazu Desk.
- ↳ **Da otvorite RealPlayer,** kucnite **Go to RealPlayer** u režimu kamera (kemborder).
- ↳ **Da otvorite Camera iz aplikacije RealPlayer,** kucnite **Go to Camera**.

Režim fotoaparat

Objektiv kamere se nalazi na poledini smartfona. Ekran se koristi kao vizir.

Nokia 7710 multimedijski smartfon podržava pravljenje snimaka u megapikselskoj rezoluciji (1152 x 846 piksela) i video formatu QCIF (176 x 144 piksela). Rezolucija slika u ovim materijalima može da izgleda drugačije.

Fotografisanje

- ↳ **Da napravite fotografiju,** uhvatite u kadar željeni objekat i pritisnite centar tastera za pretragu, ili kucnite **Capture**. Ako je opcija Preview (Pregled) uključena, možete pogledati fotografiju pre nego što odlučite da li ćete je sačuvati ili ne. Ako kucnete **Save** ili pritisnete centar tastera za pretragu, slika će se automatski sačuvati u aplikaciji Images u folder koji je prikazan na ekranu.

Sl. 23: Fotografisanje

Savet: U gornjem desnom uglu vizira možete videti broj slika koji možete napraviti sa preostalim memorijom. Zvezdice prikazuju nivo kvaliteta slike. Kucnite na to da otvorite podešavanja Kamere.

↳ **Da vidite manje ili više od objekta slikanja** pre samog fotografisanja, kucnite **Zoom in** ili **Zoom out**, ili pritisnite i na tasteru za pretragu.

Režim kamera (kemmorder)

↳ **Da pređete u režim kamera**, kucnite ikonice na levoj strani ekrana.

↳ **Da napravite video snimak**, uhvatite u kadar željeni objekat i pritisnite centar tastera za pretragu, ili kucnite **Record**. **Da zaustavite snimanje**, kucnite **Stop**.

Maksimalna dužina snimanja je jedan sat po snimku.

Savet: U gornjem desnom uglu vizira možete videti izabrani kvalitet video zapisa kao i koliko još možete snimati sa raspoloživom memorijom. Kucnite na to da otvorite podešavanja Kamere.

Podešavanja kamere

↳ **Da izmenite podešavanja kamere**, pritisnite i odaberite **Tools > Settings...** Definišite sledeće:

Strana General (Opšte)

Ova podešavanja važe i za fotografisanje i za pravljenje živih video snimaka.

Contrast: – Podesite kontrast fotografije ili video snimka. Ovo podešavanje utiče i na sliku koja se prikazuje na viziru i na sliku koju napravite.

Brightness: – Podesite osvetljaj fotografije ili video snimka. Ovo podešavanje utiče i na sliku koja se prikazuje na viziru i na sliku koju napravite.

Memory in use: – Izaberite internu memoriju ili memorijsku karticu kao mesto za čuvanje (upisivanje) fotografija i video snimaka.

Strana Image (Slika)

Image quality: – Kvalitet slike; označen je zvezdicama u uglu vizira. Što je kvalitet slike bolji, slika zauzime više memorije.

Default image name: – Odredite ime koje će se koristiti za slike. Podrazumevano, slike imaju imena u formatu "Image". Na primer, ako podesite ime "Beach" kao podrazumevano, aplikacija Camera će imenovati slike kao "Beach", "Beach(01)", "Beach(02)", i tako dalje, sve dok ne promenite ovo podešavanje.

Preview before saving: – Ako odaberete ovu opciju, sliku možete pogledati i odlučiti da li je želite sačuvati ili ne. Ako ova opcija nije odabrana, sve slike koje napravite se automatski čuvaju bez mogućnosti pregleda.

Strana Video (Video)

Quality: - Označen je zvezdicama u uglu vizira. Što je kvalitet videa bolji, on zauzima i više memorije.

Default video name: - Odredite ime koje će se koristiti za video snimke. Video snimcima se podrazumevano daje ime "newvideo". Na primer, ako podesite ime "Beach" kao podrazumevano, naredni video snimci koje budete pravili će dobijati imena "Beach(01)", "Beach(02)", i tako dalje, sve dok ne promenite ovo podešavanje.

Saveti za dobre fotografije

Ovde su navedeni neki saveti o tome kako da iz kamere svog smartfona izvučete maksimum.

Kvalitet slike

Koristite odgovarajući kvalitet slike. Kamera ima tri vrednosti za kvalitet slike (Low, Normal i High - nizak, normalan i visok). Koristite High (Visok) da bi kamera pravila slike najboljeg mogućeg kvaliteta. Međutim, ne zaboravite da slike višeg kvaliteta zahtevaju više prostora za memorisanje. Za upotrebu u MMS razmeni i kao priloga e-mail poruka eventualno treba koristiti vrednost "Normal" ili "Low". Kvalitet možete da podešavate u [Tools > Settings...](#), a nivo kvaliteta se prikazuje u gornjem desnom uglu vizira.

Pozadina

Koristite jednostavnu pozadinu. Kod portreta i drugih slika ljudi, nemojte osobe postavljati ispred prenatrane, kompleksne pozadine koja može odvlačiti pažnju. Pomerite kameru ili osobu tako da se ovi uslovi zadovolje.

Dubina

Pri snimanju pejzaža i predela, možete dodati dubinu svojim slikama postavljanjem objekata u prednji plan. Međutim, ne zaboravite da objekti u prednjem planu mogu biti mutni ako se nalaze suviše blizu kamere.

Osvetljenje

Promenom izvora, jačine i ugla osvetljenja, fotografije se mogu dramatično promeniti. Ovo su neke od tipičnih situacija u vezi osvetljenja:

- **Izvor svetla iza subjekta.** Nemojte postavljati objekat snimanja ispred jakog izvora svetla. Ako se izvor svetlosti nalazi iza objekta ili je vidljiv na displeju, dobijena slika će imati slab kontrast, može biti pretamna i mogu nastati neželjeni svetlosni efekti.
- **Objekat osvetljen sa strane.** Jako bočno osvetljenje stvara dramatičan efekat koji može biti preoštar, usled čega kontrast može biti prevelik.
- **Izvor svetla ispred objekta.** Ovo je obično pogodna situacija, osim što zbog prejakog sunca osoba može da grči oči. Takođe, kontrast može biti prevelik.

- **Optimalno osvetljenje** je ono u kome ima puno difuznog, mekog svetla, kao npr. po svetlom ali delimično oblačnom danu, ili po sunčanom danu u senci drveća.

Images (Slike)

Koristite aplikaciju Images za gledanje i menjanje slika. Fotografije možete napraviti pomoću aplikacije Camera, kasnije ih gledati i menjati u aplikaciji Images, i poslati kao multimedija poruku. Takođe možete izmeniti fotografije napravljene pomoću kamere, ili kreirati crteže koji sadrže tekst i geometrijske oblike.

↳ **Da otvorite aplikaciju Images**, dva puta kucnite **Images** u aplikaciji Desk, ili kucnite **Go to Images** u aplikaciji Camera.

↳ **Da otvorite aplikaciju Camera**, kucnite **Go to Camera** u aplikaciji Images.

Aplikacija Images podržava sledeće formate: JPEG, GIF 87a/89a, animirani GIF, TIFF/F, PNG, BMP, i WBMP. Aplikacija Images možda ne podržava i sve varijante formata datoteka.

Aplikacija Images je podeljena u tri različita prikaza, svaki sa različitom komandom:

- U prikazu **list** (lista) možete kopirati, premeštati, brisati i slati slike koje se nalaze u Vašem smartfonu. Takođe možete da kreirate i nove crteže. Slike se mogu prikazati ili kao minijature ili kao lista imena datoteka. Pritisnite **☐** da prelazite sa prikaza minijatura na prikaz imena datoteka, i obratno.
- U prikazu **viewer** (prikazivač), koji se otvara kada dva puta kucnete na sliku iz liste, možete pogledati sliku.

- U prikazu **editor**, (editor, montažer), koji se otvara kada pritisnete **☐** i odaberete **Image > Open for editing** u prikazu prikazivača, slike možete menjati i transformisati.

Gledanje slika

↳ **Da otvorite neku sliku da biste je videli**, kucnite dva puta na sliku u prikazu liste. Slika se otvara u prikazu prikazivač.

↳ **Da otvorite sledeću ili prethodnu sliku da biste je pogledali**, pritisnite **☐**, i odaberite **Image > Next** ili **Previous**, ili pritisnite na tasteru za pretragu desno ili levo.

↳ **Da uvećate sliku koju gledate ili je umanjite**, pritisnite **☐**, i odaberite **Display > Zoom ratio**. Odaberite odgovarajući koeficijent zumiranja.

Rad sa slikama i folderima

↳ **Da biste videli detaljne informacije o nekoj slici** odaberite sliku, pritisnite **☐** i odaberite **Tools (Alati) > Details** (Detalji). Prikazuju se sledeće informacije:

Name: - Naziv slike. Možete promeniti podrazumevani osnovni naziv, ime slike u aplikaciji Camera (Kamera):

pritisnite i odaberite *Tools > Settings...* Izmenite ime u *Default image name:* polju.

Type: (Tip) - Format datoteke slike. Ako format nije podržan prikazuje se *Unknown* (Nepoznat).

Size: (Veličina) - Veličina datoteke u bajtovima (B).

Date: (Datum) i *Time:* - Kada je slika poslednju put modifikovana.

Width: (Širina) i *Height:* - Rezolucija slike u pikselima.

 Savet: Rezolucija je mera oštine i jasnoće slike.

Rezolucija se odnosi na broj tačaka (piksela) slike ili displeja. Što ima više piksela, to je slika detaljnija. Rezolucija se obično meri u pikselima, npr. 640 x 480 = 300 kilopiksela (kpix) = 0,3 megapiksela (Mpix).

Protected: (Zaštićena) - Označava da li je slika zaštićena nekim vidom tehničke zaštite.

Read-only: (Samo za čitanje) - Ako označite ovo polje, slika se ne može menjati.

↳ **Da sliku pošaljete,** kucnite **Send** i odaberite odgovarajući metod slanja.

Institut zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosleđivanje nekih slika, tonova i melodija zvona i drugog sadržaja.

↳ **Da sliku dodate nekoj kartici,** pritisnite , odaberite *Tools > Add to contact...* U prikazu koji se otvara, pomoću olovke ili tastera za pretragu, odaberite područje slike koje želite da ubacite.

Koristite paletu alata za zumiranje, prevrtanje ili rotiranje slike, ili za dodavanje bordure. Kada ste zadovoljni slikom, kucnite **Add** i odaberite kontakt karticu kojoj želite da dodate sliku.

↳ **Da promenite format datoteke,** pritisnite u prikazu editora, i odaberite *Options > Convert format...* Odaberite novi format datoteke i druge opcije, ako su na raspolaganju.

↳ **Da sliku preimenujete,** pritisnite , i odaberite *Image > Rename...* Napišite novo ime slike.

↳ **Da sliku uklonite,** pritisnite , i odaberite *Image > Delete.*

Sledeće komande su moguće samo u prikazu lista:

↳ **Da sliku premestite u drugi folder,** pritisnite , i odaberite *Edit > Move to folder...* Pronađite željeni folder ili kucnite **New** da kreirate novi.

↳ **Da napravite kopiju slike,** pritisnite , i odaberite *Edit > Duplicate.* Imajte na umu da uvek treba da napravite kopiju slike koje menjate i izmene vršite na kopiji tako da originalna slika ostane netaknuta.

↳ **Da pogledate sadržaj drugog foldera,** pritisnite , i odaberite *Image > Change folder...* Pronađite željeni folder ili kucnite **New** da kreirate novi.

↳ **Da slike pogledate kao listu ili kao minijature,** pritisnite , ili pritisnite , odaberite *Display > View > Thumbnail* ili *List.*

Pogledajte "Radnje zajedničke za aplikacije" na stranici 21 za dalje informacije o načinu biranja slika, kreiranju foldera i dodavanja prečica u aplikaciju Desk.

Podešavanja slike

↳ **Da definišete podešavanja**, pritisnite , i odaberite *Tools > Settings...* Definišite sledeće:

Open images in full screen mode: (Otvori slike u varijanti punog ekrana) – Ako odaberete ovu opciju, svaka slika koju otvorite će biti prikazana u punom ekranu. Da se vratite u normalni prikaz, kucnite na ekran.

Default sketch name: (Podrazumavano ime crteža) – Napišite ime koje će se koristiti kao osnova za ime datoteke crteža. Na primer, ako napišete "Crtež", podrazumevano ime sledećih crteža će biti Crtež01, Crtež02, Crtež03, i tako dalje, sve dok ne promenite ovo podešavanje.

Specijalne funkcije nekih formata slika

↳ **Da biste promenili stranu jedne višestране TIFF/F slike** pritisnite i odaberite *Tools (Alati) > Page (Strana) > Next (Naredna)/Previous (Prethodna)*. Višestране TIFF/F slike se ne mogu menjati.

↳ **Za pregled animiranih GIF-ova**, možete pustiti animaciju da se prikazuje neprekidno iznova

(u neprekidnoj petlji) sve dok ne zatvorite aplikaciju Images (Slike) ili dok ne pređete na neku drugu sliku. Ne možete menjati sliku, ali je možete zumirati ili gledati preko celog ekrana.

Izmene slika

Možete menjati slike koje su u JPEG, GIF, BMP, TIFF/F, PNG, ili WBMP formatu, ili kreirati nove crteže. Imajte na umu da ne možete menjati višestране TIFF/F slike.

Sl. 24: Izmjena slike

↳ **Da izmenite kopiju slike koju vidite**, pritisnite i odaberite *Image > Open for editing*. Za detaljnije informacije o modifikovanju slika, pogledajte "Alati za crtanje" na stranici 82 i "Transformacije" na stranici 82.

↳ **Da kreirate novi crtež**, pritisnite , i odaberite *Image > Create sketch*. Ova komanda nije na

raspolaganju dok gledate neku sliku. Počnite sa crtanjem na praznom području. Birajte alat za crtanje iz palete alata. **Da crtež sačuvate**, kucnite **Done**. Sačuvani crteži se prikazuju u prikazu liste u aplikaciji Images.

Alati za crtanje

Paleta alata sadrži prečice do najvažnijih alata za crtanje. Isti alati mogu biti dostupni i kao komande menija: pritisnite , i odaberite *Tools > Sketch tools*.

↳ **Da prikazete ili sakrijete paletu alata**, pritisnite , i odaberite *Display > Toolbar*.

Ikone palete alata:

- – Crtaj slobodne linije.
- – Crtaj prave linije.
- – Obriši.
- – Odaberi područje. Sve promene će delovati samo na odabranom području. Da obrišete odabrano područje, kucnite .
- – Crtaj pravougaonik.
- – Crtaj elipsu ili krug.
- – Ubaci tekst. Da odredite format teksta, kucnite **Font**.
- – Odaberite širinu i boju linije alata.

↳ **Da nacrtate popunjeni pravougaonik**, pritisnite , i odaberite *Tools > Sketch tools > Filled rectangle*.

↳ **Da nacrtate popunjenu elipsu ili krug**, pritisnite , i odaberite *Tools > Sketch tools > Filled oval*.

↳ **Za popravljanje napravljenih grešaka**, pritisnite , i odaberite *Edit > Undo | Undo all*.

Transformacije

↳ **Da načinite pozadinu transparentnom**, pritisnite , i odaberite *Options > Make transparent*.

↳ **Da sliku rotirate**, pritisnite , i odaberite *Options > Rotate > Right* ili *Left*. Slika će se rotirati za 90 stepeni u smeru koji odaberete.

↳ **Da okrenete sliku**, pritisnite , i odaberite *Options > Flip > Horizontally* ili *Vertically*.

↳ **Da slici promenite veličinu**, pritisnite , i odaberite *Options > Resize...* Odaberite jednu od mogućih veličina, ili odaberite opciju kojom sami određujete veličinu slike.

↳ **Da "slikarsko platno", površinu crteža, povećate**, pritisnite , i odaberite *Options > Increase image area...* Odredite mesto belina na novom "platnu" i definišite u pikselima koliko ga treba uvećati.

↳ **Da odsećete sliku**, pritisnite , i odaberite *Options > Crop*. Slika se automatski odseca tako što se uklanjaju sve nepotrebne beline oko same slike. Ako oko slike nema belog prostora, komanda će biti onemogućena.

RealPlayer

Idite u **Desk > RealPlayer** i kucnite **Go to RealPlayer** u aplikaciji Camera (režim kemkorder).

Sl. 25: RealPlayer

Koristeći aplikaciju RealPlayer možete da prikazujete video snimke snimljene kemkorderom smartfona ili prebačene u njega sa kompatibilnog PC računara, Veba, e-maila ili memorijske kartice. Takođe možete i da reprodukujete video sadržaje strimovane sa Interneta, kao i da slušate strimovane audio sadržaje.

Kada koristite strimovanje video sadržaja i druge funkcije koje koriste GPRS mrežu, imajte na umu da se prenos podataka preko GPRS mreže naplaćuje prema odgovarajućem cenovniku operatora mreže.

RealPlayer podržava naredne formate: .RAM, .RM, .3GP i .MP4.

RealPlayer možda ne podržava i sve varijante formata datoteka. RealPlayer otvara samo rtsp linkove, a ne i http linkove.

Reprodukcovanje video sadržaja

↳ Da započnete reprodukcovanje nekog video sadržaja koristeći kemkorder smartfona, kucnite **Go to RealPlayer** u aplikaciji Camera, izaberite video koji ste upravo snimili, pa kucnite **Open**.

↳ Da započnete reprodukcovanje nekog video snimka, otvorite RealPlayer, izaberite odgovarajuću datoteku, pa kucnite **Open**.

Imajte na umu da video snimci niskog kvaliteta mogu da rezultiraju neželjenim vizuelnim efektima pri reprodukciji.

💡 **Savet:** Možete započeti gledanje video zapisa na nekoliko načina:

- Dva puta kucnite na video datoteku u aplikaciju File Manager (Menadžer datoteka) ili u prikazu liste datoteka.
- Dva puta kucnite na video datotetku koju ste kreirali u Desk-u (Radni sto).
- Otvorite video prilog poslat kao prilog e-mail ili multimedija poruke.

- Kucnite na link za strimovanje sadržaja u pretraživaču vebe.

↳ **Da zaustavite reprodukovanje videa**, kucnite .

↳ **Da započnete prikazivanje video sadržaja strimovanjem**, kliknite na link za strimovanje iz pretraživača vebe ili iz RealPlayer-a, i otvorite odgovarajuću .RAM datoteku koja sadrži dati link da biste započeli strimovanje. Pre početka reprodukovanja strimovanjem video ili audio sadržaja, proverite da li su postavljena pravilna podešavanja. Za više detalja, vidite deo "Podešavanja RealPlayer-a" na stranici 115.

 Savet: Aplikaciju RealPlayer možete kontrolisati i iz menija. Pritisnite , izaberite *Options*, pa zatim odgovarajuću komandu menija.

↳ **Da podesite jačinu zvuka**, kucnite i prevucite traku za jačinu zvuka u gornjem desnom delu ekrana, ili pritisnite i na tasteru za pretraživanje.

↳ **Da isključite zvuk**, kucnite na ikonicu zvučnika pored trake za jačinu zvuka.

↳ **Da brzo premotate unapred ili unazad trenutni video snimak**, kucnite i prevlačite .

↳ **Da zaustavite reprodukovanje videa**, kucnite . Da nastavite sa reprodukovanjem, kucnite ponovo.

Imajte na umu da ako u toku gledanja video sadržaja otvorite meni, video se privremeno zaustavlja.

↳ **Da video pratite u punom ekranu**, kucnite na ekran. Da se vratite u normalnu veličinu ekrana, kucnite ekran ponovo.

↳ **Da podesite da se video uvek otvara u režimu prikaza u punom ekranu**, pritisnite , izaberite *Tools > Settings...*, pa zatim izaberite *Open clips in full screen mode*.

↳ **Da sačuvate link za strimovanje trenutnog video ili audio sadržaja**, pritisnite pa izaberite *Media clip > Save link...*

Rad sa video sadržajima

Prikaz liste u RealPlayer-u daje sve sačuvane video sadržaje i linkove za strimovanje sadržaja. Ime foldera se prikazuje u naslovnoj traci. Na primer, u ovom prikazu možete da vidite video sadržaje u svom smartfonu, da otvorite neki video sadržaj radi reprodukovanja, da promenite ime video datoteke kao i da video zapise organizujete po folderima.

↳ **Da neki video zapis premetite u drugi folder**, pritisnite i izaberite *Edit > Move to folder...* Potražite ciljni folder.

↳ **Da otvorite neki drugi folder**, pritisnite , pa izaberite *Media clip > Change folder...*, ili *Recent folders* da otvorite neki od poslednjih šest foldera koje ste koristili.

- ↳ **Da obrišete odabrani video iz smartfona**, pritisnite , pa izaberite *Edit* > *Delete*.
- ↳ **Da obrišete više video zapisa iz smartfona**, pritisnite , pa izaberite *Edit* > *Mark/Unmark* > *Mark*. Kucnite da markirate video zapise koje želite da obrišete, pritisnite pa izaberite *Edit* > *Delete*.
- ↳ **Da sortirate video zapise**, pritisnite pa izaberite *Display* > *Sort*. Datoteke možete da sortirate po imenu, datumu ili veličini.
- ↳ **Da pogledate detaljnije informacije o nekom video zapisu**, pritisnite i izaberite *Tools* > *Details*.
- ↳ **Da video pošaljete**, kucnite *Send* i izaberite odgovarajući metod slanja.

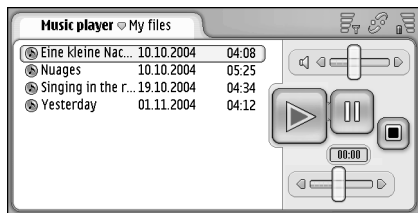
Institut zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosleđivanje nekih slika, tonova i melodija zvona i drugog sadržaja.

Music player (Muzički centar)

Idite u **Desk** > **Music player**.

Pomoću aplikacije Music player (Muzički centar) možete preslušavati muzičke i druge audio datoteke u Vašem smartfonu i na memorijskoj kartici. Aplikacija Music player podržava sledeće formate: MP3, WAV, MIDI, AAC, AMR, AU, RMF i M3U. Aplikacija Music player možda ne podržava i sve varijante formata datoteka.

Sl. 26: Muzički centar

Savet: Za informacije o prebacivanju muzičkih numera sa kompatibilnog PC računara, pogledajte "Nokia PC Suite Guide" na CDR0M disku u komercijalnom paketu proizvoda.

Muziku možete slušati dok koristite druge aplikacije preko internog zvučnika ili preko kompatibilnih slušalica.

Muzika je zaštićena od kopiranja internacionalnim sporazumom i nacionalnim zakonima o kopiranju. Postoji mogućnost da ćete trebati da nabavite dozvole ili licence za reprodukciju ili kopiranje muzike. U nekim zemljama nacionalni zakoni zabranjuju privatno kopiranje materijala. Molimo proverite nacionalne propise određene zemlje u vezi sa korišćenjem takvog materijala.

Komande u Muzičkom centru

- – Kucnite da pustite odabranu numeru.
- – Kucnite da zaustavite slušanje, reprodukciju odabrane numere.
- – Kucnite da pauzirate, tj. da privremeno prekinete slušanje, kao i da nastavite sa preslušavanjem odabrane numere posle pauze.
- – Kucnite i prevlačite da podesite jačinu zvuka.
- – Kucnite i prevlačite klizač da biste našli određeni deo odabrane numere. Indikator vremena iznad klizača se menja prema tome.
- Savet:** Aplikaciju Music player možete kontrolisati i iz menija. Pritisnite , izaberite *Options*, pa zatim odgovarajuću komandu menija.

Preslušavanje numera

↳ Da započnete preslušavanje numere, kucnite dva puta na nju, ili je odaberite pa kucnite .

💡 **Savet:** Aplikaciju Music player možete otvoriti tako što ćete dva puta kucnuti kompatibilnu audio datoteku u aplikacijama File manager ili Messaging, ili stvaranjem prečice u aplikaciji Desk.

↳ Da slušate jednu numeru za drugom, pritisnite , i odaberite *Options* > *Play options* > *Normal*. Odaberite numeru, i kucnite da započnete preslušavanje.

↳ Da numere slušate bez ikakvog posebnog redosleda, pritisnite , i odaberite *Options* > *Play options* > *Random*.

↳ Da preslušavate samo jednu numeru, pritisnite , i odaberite *Options* > *Play options* > *Play selected track*. Da se numera ponavlja, pritisnite , i odaberite *Options* > *Play options* > *Repeat*. Numera se ponavlja sve dok ne poništite komandu *Repeat*. Za prelazak na sledeću numeru, pritisnite , i odaberite *Options* > *Next track*.

↳ Da podesite jačinu zvuka, kucnite i prevucite traku za jačinu zvuka u gornjem desnom delu ekrana, ili pritisnite i na tasteru za pretraživanje.

❗ **UPOZORENJE:** Muziku slušajte umereno glasno. Produženo izlaganje glasnoj muzici može da Vam ošteti sluh.

↳ Da isključite zvuk, kucnite na ikonicu zvučnika pored trake za jačinu zvuka.

Rad sa numerama

↳ Da numeru premestite u drugi folder, pritisnite , i odaberite *Edit* > *Move to folder...* Potražite ciljni folder.

💡 **Savet:** Da odaberete više numera, kucnite na numeru da je odaberete, pritisnite , i odaberite *Edit* > *Mark/Unmark* > *Mark*. Kucnite da markirate i ostale objekte koje želite da odaberete.

↳ Da dodate numeru kao prečicu u aplikaciju Desk, pritisnite , i odaberite *Tools* > *Add to Desk...*

↳ Da obrišete numeru iz smartfona, pritisnite , i odaberite *Track* > *Delete track*.

↳ Da sortirate, razvrstate, numere, pritisnite , i odaberite *Display* > *Sort*. Datoteke možete da sortirate po imenu, datumu ili veličini.

↳ Da pogledate detaljnije informacije o numeri, pritisnite , i odaberite *Tools* > *Details*.

↳ Da numeru pošaljete, pritisnite , i odaberite *Track* > *Send*, pa odaberite metod slanja.

Institut zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosleđivanje nekih slika, tonova i melodija zvona i drugog sadržaja.

↳ Da sačuvate numeru koja je prilog u multimedija poruci, otvorite prilog u aplikaciji Messaging, pritisnite , i kucnite [Save](#).

Liste numera

Imajte na umu da ne možete kreirati novu listu numera u aplikaciji Music player, ali možete u svoj smartfon da prebacujete liste numera koje su napravljene na neki drugi način. Možete koristiti memorijsku karticu ili kompatibilni računar za prebacivanje lista numera. Za informacije o prebacivanju lista numera u Vaš smartfon pogledajte Nokia PC Suite Guide na CDROM disku u sklopu komercijalnog paketa proizvoda.

↳ Da otvorite listu numera, pritisnite , i odaberite [Track > Change track list...](#), ili [Recent track lists](#) da otvorite jednu od poslednjih šest lista numera koje ste koristili.

Voice recorder (Diktafon)

Idite u [Desk](#) > [Voice recorder](#).

Aplikacija Voice recorder (Diktafon) Vam omogućava da snimate govorne napomene, beleške. Takođe možete slušati svoje snimke kao i druge zvučne datoteke ili dodavati govorne snimke u multimedija poruke.

Maksimalna dužina zvučnog zapisa zavisi od raspoložive memorije.

Možete otvarati datoteke sa sledećim nastavcima: WAV, AMR.

Snimanje i preslušavanje

↳ **Da započnete sa snimanjem**, kucnite . Broj koji se prikazuje predstavlja isteklo vreme. **Da zaustavite snimanje**, kucnite .

💡 **Savet:** Pritisnite brzo da započnete ili da zaustavite snimanje.

↳ **Da preslušate odabrani zvučni snimak**, kucnite .

↳ **Da pauzirate, privremeno prekinete, preslušavanje zvučnog snimka**, kucnite . Da nastavite sa reprodukovanjem, kucnite ponovo.

↳ **Da podesite jačinu zvuka**, kucnite i prevucite traku za jačinu zvuka u gornjem desnom delu ekrana, ili pritisnite i na tasteru za pretraživanje.

↳ **Da brzo premotate unapred ili unazad trenutni zvučni snimak**, kucnite i prevlačite .

↳ **Da zaustavite slušanje**, kucnite .

💡 **Savet:** Aplikaciju Voice recorder možete kontrolisati i iz menija. Pritisnite , izaberite [Options](#), pa zatim odgovarajuću komandu menija.

Rad sa zvučnim snimcima

↳ **Da zvučni snimak pošaljete**, pritisnite , i odaberite [Sound clip](#) > [Send](#), a zatim odaberite metod slanja.

↳ **Da sortirate, razvrstate, zvučne snimke u listi**, pritisnite , i odaberite [Display](#) > [Sort](#). Zvučne zapise možete sortirati po imenu, datumu i veličini.

↳ **Da preimenujete ili obrišete odabrani zvučni zapis**, pritisnite , odaberite [Sound clip](#), pa odgovarajuću komandu.

↳ **Da otvorite neki drugi folder**, pritisnite , i odaberite [Sound clip](#) > [Change folder...](#)

↳ **Da dodate prečicu zvučnog zapisa u aplikaciju Desk**, pritisnite , i odaberite [Tools](#) > [Add to Desk...](#)

↳ **Da pogledate detaljnije informacije o zvučnom zapisu**, pritisnite , i odaberite [Tools](#) > [Details](#).

Podešavanja diktafona

↪ Da izmenite podešavanja aplikacije Voice recorder, pritisnite , i odaberite *Tools* > *Settings...* Definišite sledeće:

Clip name: – Napišite ime koje će se koristiti kao osnova za ime zvučnih snimaka, zapisa. Na primer, ako napišete "Sound", podrazumevano ime za buduće zvučne zapise će biti Sound(01), Sound(02), Sound(03), i tako dalje.

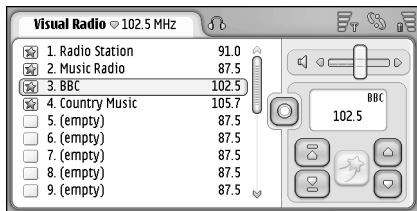
Clip format: – Odaberite format datoteke u kojem će se zapisi podrazumevano memorisati.

Visual Radio

Idite u **Desk** (Radni sto) > **Visual Radio** (Vizuelni radio).

Aplikaciju Visual Radio™ možete da koristite kao standardni FM radio prijemnik sa automatskim podešavanjem radio stanica, ili sa istovremenim prikazivanjem vizuelnog sadržaja kada je postavljena radio stanica koja nudi Visual Radio servis. Visual Radio servis koristi GPRS (mrežni servis). FM radio možete da slušate dok koristite druge aplikacije svog smartfona.

Sl. 27: Visual Radio

Da bi mogao da se koristi Visual Radio servis, neophodno je zadovoljiti naredne uslove:

- Radio stanica koju slušate i operator mreže koju koristite mora da podržavaju ovaj servis.
- Smartfon mora da bude uključena.
- U smartfonu mora da se nalazi valjana SIM kartica.

- Internet pristupna tačka mora da bude definisana za pristup operatorovom serveru za servis vizuelnog radija.
- Prethodno postavljena radio stanica mora da ima ispravan Visual Service ID (identifikator), a Visual Service mora da bude omogućen. Za detalje, vidite "Prethodno podešene radio stanice" na stranici 92.

Ako nemate pristup servisu Visual Radio, operatori i radio stanice na datoj lokaciji možda ne podržavaju Visual Radio. Servis Visual Radio možda nije na raspolaganju na svim lokacijama i u svim državama.

FM radio koristi provodnik slušalica kao antenu. Da bi FM radio ispravno funkcionisao, neophodno je da su na smartfon priključene kompatibilne slušalice.

Dok slušate radio, normalno možete da upućujete i primate telefonske pozive. Radio se isključuje u toku aktivnog poziva. Po završenom pozivu, radio je potrebno ručno uključiti.

Slušanje radija

Imajte na umu da kvalitet radio prijema zavisi od pokrivanja radio signalom date radio stanice.

↳ **Da uključite ili da isključite radio**, priključite kompatibilne slušalice na smartfon, pa kucnite u aplikaciji Visual Radio.

💡 **Savet:** Radio možete kontrolisati i iz menija. Pritisnite , izaberite **Radio** i odgovarajuću komandu menija.

↳ **Da radio slušate preko slušalica ili preko zvučnika**, proverite da li su slušalice priključene na smartfon, pritisnite , i izaberite **Tools** > **Speaker in use** > **Headset** ili **Loudspeaker**. Provodnik slušalica služi kao antena radio prijemnika, zato ga ostavite da slobodno visi.

↳ **Da podesite jačinu zvuka**, kucnite i prevlačite , ili pritisnite i .

↳ **Da ručno podesite radio stanice**, kucnite ili .

↳ **Da ručno podesite radio stanicu**, kucnite ili . Pretraživanje se prekida kada se pronađe neka stanica.

↳ **Da vidite raspoložive stanice prema lokaciji**, pritisnite , pa izaberite **Tools** > **Channel directory...** Izaberite neku lokaciju i radio stanicu. Visual Radio se automatski podešava na tu radio stanicu. **Da stanicu sačuvate u listu prethodno postavljenih radio stanica**, kucnite **Save**. Za detalje, vidite "Prethodno podešene radio stanice" na stranici 92. **Da vidite detalje radio stanice**, kao što su ID (identifikator) servisa vizuelnog radija, kucnite **Details**.

↳ **Da izaberete stereo ili mono izlaz**, pritisnite , i izaberite **Tools** > **Sound** > **Stereo** ili **Mono**.

Gledanje sadržaja

↳ **Da gledate, pratite, vizuelni sadržaj**, izaberite neku prethodno podešenu radio stanicu pa kucnite . **Da prestanete sa praćenjem vizuelnog sadržaja**, kucnite . Imajte na umu da mora biti definisan ispravan ID (identifikator) a Visual Radio servis omogućen. Za detalje, vidite "Prethodno podešene radio stanice" dalje u tekstu.

Prethodno podešene radio stanice

Možete da memorišete do 20 radio stanica u Visual Radio.

↳ **Da sačuvate neku radio stanicu**, kucnite i da podesite neku radio stanicu. Pritisnite , pa izaberite **Channel** > **Save...** Izaberite memorijsku lokaciju, pa napišite neko ime za tu prethodno podešenu radio stanicu. Po potrebi, promenite frekvenciju radio stanice. **Ako data radio stanica nudi i vizuelni sadržaj**, dodajte ID (identifikator) Visual Radio servisa, pa izaberite **Enable visual service**: kućicu da omogućite vizuelni sadržaj.

💡 **Savet:** Da nađete ID (identifikator) vizuelnog servisa neke radio stanice, pritisnite , pa izaberite **Tools** > **Channel directory...** Izaberite radio stanicu i kucnite **Details**.

↳ **Da slušate neku prethodno podešenu radio stanicu**, kucnite tu stanicu u prikazu liste stanica.

- ↳ Da izmenite neku prethodno podešenu radio stanicu, pritisnite pa izaberite *Channel* > *Edit...*
- ↳ Da izmenite redosled prethodno podešenih radio stanica, pritisnite pa izaberite *Channel* > *Reorder...* Izaberite neku memorijsku lokaciju iz liste. Pritisnite centar tastera za pretragu da potvrdite premeštanje.
- ↳ Da uklonite neku prethodno podešenu radio stanicu, pritisnite pa izaberite *Channel* > *Delete*.
- 💡 **Savet:** Kada koristite neke kompatibilne slušalice, pritisnite taster na njima da pređete na narednu radio stanicu, ili na narednu prethodno podešenu radio stanicu, ako je izabrana lista prethodno podešenih stanica.

Podešavanja Visual Radio

- ↳ Da izmenite podešavanja, pritisnite i izaberite *Tools* > *Settings...* Definišite sledeće:

Auto-start visual service: (Automatsko startovanje vizuelnog servisa) – Kada se izabere ova opcija, Visual Radio servis se startuje automatski kada kucnete neku prethodno podešenu radio stanicu koja nudi vizuelni servis.

Access point: (Pristupna tačka) – Izaberite pristupnu tačku koja se koristi za data veze. Za dalje informacije, vidite deo "Postavljanje Internet pristupne tačke" na stranici 109. Imajte na umu da Vam ova pristupna tačka nije neophodna da Visual Radio koristite kao standardni FM radio prijemnik.

Documents (Dokumenti)

Idite u **Desk** (Radni sto) > **Documents** (Dokumenti).

Aplikaciju Documents možete koristiti za pisanje novih i menjanje postojećih tekstualnih dokumenata. Možete ubaciti i pogledati slike i ostale datoteke u dokumenta. Takođe dokumenta možete slati i primati kao kratke poruke, MMS, prilog uz e-mail ili preko Bluetooth tehnologije.

Dokumenta možete otvarati, menjati i čuvati pomoću Microsoft Word for Windows verzija 97 ili kasnije. Imajte na umu da nisu podržane sve mogućnosti i formatiranja originalnog dokumenta. Originalni dokument ne sme biti zaštićen lozinkom. Mogu se videti samo dokumenta napravljena u drugim verzijama Microsoft Word.

Rad sa dokumentima

- ↳ **Da kreirate, otvorite ili preimenujete dokument**, pritisnite i odaberite odgovarajuću komandu u meniju *Document*.
- ↳ **Za unos specijalnih karaktera**, pritisnite i odaberite *Insert > Special character...* Odaberite znak ili simbol koji želite da ubacite i kucnite na **OK**.
- ↳ **Za ubacivanje datuma u dokument**, pritisnite i odaberite *Insert > Date...*

↳ **Za popravljanje načinjenih grešaka** pritisnite i odaberite *Edit* (Izmeni) > *Undo* (Poništi).

↳ **Za prikazivanje i sakrivanje markera teksta**, pritisnite i odaberite *Tools > Formatting marks...* Odaberite markere za koje želite da budu vidljivi u dokumentu i kucnite na **OK**.

↳ **Da biste izbrojali reči**, pritisnite i odaberite *Tools > Word count...*

↳ **Da biste zaštitili dokument od izmena** pritisnite u prikazu liste i odaberite *Tools* (Alati) > *Details* (Detalji). Odaberite *Read-only*: kućicu i kucnite **OK**. Dokument se sada može pregledati ali ne i izmeniti.

↳ **Da biste poslali dokument** kucnite na **Send** (Šalji), odaberite način slanja i kucnite na **OK**.

↳ **Da vidite strukturu dokumenta**, pritisnite i odaberite *Display > Outline view...*

💡 **Savet:** Ako pišete neki telefonski broj, e-mail adresu ili veb adresu u nekom dokumentu, to se može koristiti i kao hiperveza. Kucnite broj ili adresu, ili u njih pomerite kursor pomoću tastera za pretragu, i oni će postati hiperveza označena ikonicom. Kucnite ikonicu da pozovete taj telefonski broj, da otvorite e-mail editor ili da pristupite odgovarajućem veb sajtu ako je aktivna veza sa Internetom.

Izmena stilova pasusa

Stil pasusa je skup karakteristika formatiranja uz pomoć kojih možete brzo da izmenite izgled svog teksta.

- 1 Pritisnite i kucnite *Format > Style...*
- 2 Odaberite stil koji želite da izmenite i kucnite na **Edit** (Izmeni). Kucnite na **New** (Novi) da kreirate novi stil.
- 3 Dajte novom stilu ime i odaberite okvirni nivo. Nivo 0 znači da se tekst sa ovim stilom ne prikazuje u okvirnom prikazu.
- 4 Kucnite na **Format** (Formatizuj), odaberite ono što želite da izmenite i još jednom kucnite na **Format** (Formatizuj) da biste počeli sa izmenama. Možete promeniti sledeće vrednosti:

Font (Tip slova) - Možete promeniti tip slova, veličinu i boju. Takođe, slova možete učiniti masnim, kursivnim, podvučenim i precrtanim. Možete podići ili spustiti tekst biranjem eksponentnog ili indeksnog formata. Da biste videli efekat izmena, kucnite na **Preview** (Pregled).

Paragraph (Pasus) - Možete promeniti izgled ivica pasusa njihovim poravnanjem na različite načine. Možete promeniti veličinu prostora između linija teksta, uvući pasuse i dodati tabulatore da biste podesili položaj teksta na strani.

Borders (Bordure) - Možete dodati liniju, borduru bilo kojoj ivici na strani i odabrati njen stil i boju.

Bullets (Simboli nabravanja) - Možete odabrati neki od četiri stila simbola za nabravanje i definisati njegovu veličinu, boju i uvučenost.

- 5 Kucnite na **OK** nakon što završite sa izmenom stila.
- 6 Kucnite na **Close** (Zatvori) da napustite dijalog.

Sheet (List)

Idite u **Desk** (Radni sto) > **Sheet** (List).

U aplikaciji Sheet (List) možete da obrađujete i memorišete podatke u datoteku koja se zove radna sveska. Svaka radna sveska sadrži najmanje jedan radni list. Radna sveska takođe može da sadrži i grafikone (grafikon list je list koji sadrži grafikon dobijen na osnovu podataka unetih u list).

Aplikaciju Sheet možete da koristite da otvarate dokumenta kreirana u Microsoft Excel 97 for Windows ili novija. Imajte na umu da nisu podržane sve mogućnosti i formatiranja originalnog dokumenta. Maksimalni broj karaktera po jednoj ćeliji je 256, i ćelije koje sadrže više karaktera će biti skraćene pri konverziji formata datoteke.

Radne sveske

- ↳ **Da biste zaštitili radnu svesku od izmena** pritisnite u prikazu liste i odaberite **Tools** (Alati) > **Details** (Detalji). Odaberite **Read-only**: kućicu i kucnite **OK**. Radna sveska se sada može pregledati ali ne i izmeniti.
- ↳ **Da kreirate, otvorite ili preimenujete radnu svesku**, pritisnite i odaberite odgovarajuću komandu u meniju **Workbook**.

Rad sa radnim listovima

- ↳ **Za kreiranje duplikata radnog lista** kucnite na **Worksheets / Charts** (Radni listovi / Grafikoni). Odaberite list i kucnite na **Duplicate** (Dupliraj).
 - ↳ **Za preimenovanje radnog lista** kucnite na **Worksheets / Charts** (Radni listovi / Grafikoni). Odaberite list i kucnite na **Rename** (Preimenuj). Upišite novo ime i kucnite na **OK**.
 - ↳ **Da biste odabrali ćeliju koju ste imenovali**, pritisnite i odaberite **Edit** > **Mark/Unmark**. Odaberite **Named area** (Imenovano područje) kao opseg i odaberite sa liste ćeliju koju želite, pa zatim kucnite na **OK**.
 - ↳ **Da biste održali redove vidljivim za vreme prelistavanja** odaberite red ispod područja za koje želite da ostane vidljivo. **Da biste održali kolone vidljivim** odaberite kolonu desno od područja za koje želite da ostane vidljivo. Zatim kucnite na na paleti alatki, ili pritisnite i odaberite **Display** > **Freeze panes**.
 - ↳ **Idite na određenu ćeliju ili imenovano područje**, kucnite na **Go To** (Idi na). Navedite ćeliju ili imenovano područje gde želite da idete i kucnite na **OK**.
- 💡 **Savet:** Možete automatski uneti sumu za opseg ćelija uz pomoć ikonice na paleti alatki. Odaberite ćeliju

u koju želite da dodate sumu i kucnite na Σ . Predložena formula se prikazuje u polju za formule na vrhu radnog lista. Možete izmeniti predloženu formulu izmenom u polju za formule ili je prihvatiti napuštanjem ćelije.

Formatiranje radnih listova

Prvo odaberite jednu ili više ćelija koje želite da formatizujete.

↳ Za formatiranje tipa slova pritisnite i odaberite *Format* (Formatizuj) > *Font* (Tip slova). Možete promeniti tip slova, veličinu, i boju. Takođe, slova možete učiniti masnim, kurzivnim, podvučenim i precrtanim. Možete podići ili spustiti tekst biranjem eksponentnog ili indeksnog formata. Da biste videli efekat izmena, kucnite na *Preview* (Pregled).

↳ Za promenu formata broja pritisnite i odaberite *Format* (Formatizuj) > *Numbers* (Brojevi). Na primer, možete odrediti način prikazivanja datuma, vremena ili valute.

↳ Za poravnanje sadržaja ćelije pritisnite i odaberite *Format* (Formatizuj) > *Alignment* (Poravnanje). Ako odaberete *Wrap text to cell*: (Prelom reda prema ćeliji), visina reda odabrane ćelije će biti podešena tako da bude vidljiv ceo sadržaj ćelije.

↳ Za podešavanje visine reda ili širine kolone povucite graničnu liniju ispod prve ćelije reda ili desno od prve ćelije kolone dok ne podesite veličinu reda/kolone kako ste želeli. Za preciznije podešavanje visine ili širine pritisnite i odaberite *Format* (Formatizuj) > *Row height* (Visina reda) ili *Column width* (Širina kolone). Odredite visinu ili širinu i kucnite na *OK*.

↳ Za formatiranje granica ćelije pritisnite i odaberite *Format* (Formatizuj) > *Borders* (Granice). Možete dodati okvirne linije bilo kojoj ivici ćelije. Odaberite stil i boju linije i kucnite na *OK*.

↳ Za promenu pozadinske boje ćelije pritisnite i odaberite *Format* (Formatizuj) > *Background colour* (Pozadinska boja). Odaberite boju i kucnite na *OK*.

↳ Za prikaz ili sakrivanje pomoćnih linija, nultih vrednosti i zaglavlja pritisnite i odaberite *Tools* (Alati) > *Settings* (Podešavanja). Odaberite stavke za koje želite da budu vidljive u radnom listu i kucnite na *OK*.

Grafikoni

↳ Za detaljno formatiranje grafikona pritisnite i odaberite *Format* (Formatizuj). Odaberite objekat koji želite da izmenite. Izbor podešavanja zavisi od tipa grafikona.

💡 **Savet:** Možete pristupiti nekim od dijaloga za podešavanje tako što ćete kucnuti na odgovarajuću

stavku na grafikonu. Na primer, dijalog **X-axis settings** (Podešavanja X ose) se otvara kada dvaput kucnete na X osu grafikona.

Font (Tip slova) - Možete promeniti tip slova, veličinu i boju. Takođe, slova možete učiniti masnim, kurzivnim, podvučenim i precrtanim. Možete podići ili spustiti tekst biranjem eksponentnog ili indeksnog formata. Da biste videli efekat izmena, kucnite na **Preview** (Pregled).

Chart (Grafikon) - Možete odabrati tip grafikona, učiniti ga trodimenzionalnim i promeniti boju pozadine i ose. Takođe možete promeniti i naslov grafika, kao i naslove za X osu i Y osu.

X-axis (X osa) - Možete odabrati tip oznaka i upisati njihov opseg podataka, prikazati ili sakriti liniju ose i dodati podeljke. Takođe možete uneti i broj kategorije u tački preseka dve ose i promeniti broj sitnijih podeljaka po kategoriji.

Y-axis (Y osa) - Možete definisati da li se vrednosti prikazuju na grafikonu ili ne, navesti najveću i najmanju prikazanu vrednost i odrediti tačku preseka dve ose. Takođe možete koristiti logaritamsku skalu, promeniti interval pojavljivanja krupnijih podeljaka i promeniti format brojeva.

Legend (Legenda) - Možete dodati okvir kojim se objašnjavaju boje korišćene na grafikonu i odrediti položaj tog okvira.

Gridlines (Pomoćne linije) - Možete odabrati da li glavna i sporedna osa imaju pomoćne linije.

Series (Niz) - Možete dodati novi niz grafikonu ili izmeniti postojeći. Možete odrediti da li se niz prikazuje na grafikonu ili ne, izmeniti opseg podataka niza, odabrati tip oznaka i uneti opseg podataka za njih. Takođe, možete odrediti boju kojom se niz prikazuje na grafikonu. Ne zaboravite da grafikonu tipa "pita" imaju samo jedan niz podataka.

↳ **Za kreiranje duplikata grafikona** kucnite na **Worksheets / Charts** (Radni listovi / Grafikoni). Odaberite grafikon i kucnite na **Duplicate** (Dupliraj).

↳ **Za preimenovanje grafikona** kucnite na **Worksheets / Charts** (Radni listovi / Grafikoni). Odaberite grafikon i kucnite na **Rename** (Preimenuj). Upišite novo ime i kucnite na **OK**.

Presentations (Prezentacije)

Idite u [Desk](#) > [Presentations](#).

Možete da otvarate i prikazujete prezentacije kreirane u programu Microsoft PowerPoint 97 ili novije verzije. Imajte na umu da nisu podržane sve mogućnosti i formatiranja originalnog dokumenta. Ove prezentacije možete da šaljete i da primete preko e-mail servisa ili koristeći Bluetooth tehnologiju.

Prikaz liste daje listu prezentacija u odabranom folderu. Ime foldera se prikazuje u naslovnoj traci. U ovom prikazu možete da manipulirate prezentacijama a da ne otvarate same datoteke. Na primer, koristeći meni komande iz trake menija možete da premeštate ili da kopirate prezentacije.

 Savet: Za dodatne informacije o komandama koje su na raspolaganju, vidite deo "Radnje zajedničke za aplikacije" na stranici 21.

↳ **Da otvorite neku prezentaciju**, kliknite dva puta na željenu datoteku u listi. Ako se datoteka nalazi u nekom drugom folderu, pritisnite i izaberite [Presentation](#) > [Change folder...](#) Izaberite folder u kojem je sačuvana željena prezentacija. Imajte na umu da u jednom momentu može biti otvorena samo jedna prezentacija.

↳ **Da prelazite sa jednog slajda na drugi** koristite tastere [Next](#) i [Previous](#). Da pređete direktno na neki određeni slajd, pritisnite i izaberite [Presentation](#) > [Go to slide](#). Izaberite slajd iz liste i kucnite [OK](#).

↳ **Da slajdove gledate u punom ekranu**, pritisnite i izaberite [Display](#) > [Full screen](#). Da se vratite u normalni prikaz, pritisnite , izaberite [Display](#), zatim poništite opciju [Full screen](#).

↳ **Da prikazete dodatne napomene, beleške, u nekoj prezentaciji**, pritisnite pa izaberite [View](#) > [Notes](#). Da se vratite u normalni prikaz, pritisnite pa izaberite [View](#) > [Slide](#).

↳ **Da prikazete opšti izgled cele prezentacije**, pritisnite i izaberite [View](#) > [Outline](#). Da otvorite odabrani slajd u normalnom prikazu slajdova, kucnite [Slide view](#) ili dva puta kucnite naslov slajda.

↳ **Da iskopirate tekst iz trenutnog slajda**, pritisnite pa izaberite [Edit](#) > [Copy text](#). Tekst se kopira u klipbord (spremnik). U prikazu Notes, kopira se i sadržaj napomena, beleški. **Da kopirate celokupni tekst u nekoj prezentaciji**, pritisnite pa izaberite [View](#) > [Outline](#). Zatim pritisnite ponovo pa izaberite [Edit](#) > [Copy all text](#). Kompletan tekst u slajdovima i napomene, beleške, se kopiraju u klipbord. Da iskopirate kompletan tekst u slajdovima, izaberite [Copy all slide text](#), a da iskopirate kompletan tekst u napomenama, [Copy all note text](#). Imajte na umu da se neko formatiranje može izgubiti.

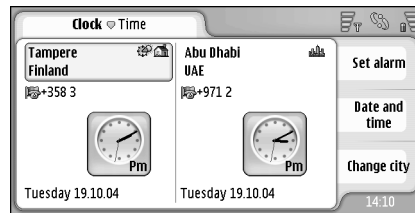
Clock (Sat)

Idite u [Desk](#) > [Clock](#).

↳ **Da podesite trenutno vreme i datum**, kucnite **Date and time**. Odaberite *Auto-update of date & time*: kućicu (štiklirajte) ako želite da mreža automatski ažurira vreme i datum u smartfonu. Imajte na umu da je ovo mrežni servis. Ili, kucnite i kuckajte strelice da promenite vreme. Kucnite da podesite datum. Da aktivirate sezonsku promenu vremena, odaberite *Apply daylight-saving*: kućicu.

Vidite i "Regional settings (Regionalna podešavanja)" na stranici 115.

- ↳ **Da promenite analogni u digitalni prikaz sata i obrnuto**, kucnite na sam sat.
- ↳ **Da se prikazuje samo matični grad u prikazu Time**, pritisnite i odaberite *Display*. Poništite (odštiklirajte) opciju *Destination city*.
- ↳ **Da prelazite iz prikaza Time u prikaz Alarm i obratno**, pritisnite i odaberite *View > Alarm* ili *Time*.

Sl. 28: Sat

Alarmi (upozorenja)

↳ **Da postavite alarm**, kucnite **Set alarm**. Napišite tekst koji će se prikazati kada se alarm isključi. Kucnite , a zatim kuckajte i da podesite vreme alarma. Kucnite **OK**. Odredite koliko će se puta alarm ponovljati, i kucnite **OK**.

Ako je u vreme podešeno za alarm smartfon isključen, on će se automatski uključiti i oglasiti alarmom.

↳ **Da isključite i uklonite alarm koji se oglašava**, kucnite **Stop**. Ako je smartfon usključen kada alarm počne da se oglašava, pitaće Vas da li želite da ga uključite. Pritisnite **Cancel** da smartfon isključite ili **Switch on** da smartfon uključite. Ne pritisnite **Switch**

on kada upotreba bežičnog telefona može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

- ↳ **Da odložite alarm na deset minuta**, kucnite **Snooze**. Ako je smartfon isključen kada alarm završi sa oglašavanjem, sam će se isključiti i ponovo uključiti za 10 minuta.
- ↳ **Da isključite ton alarma koji se oglašava**, kucnite **Mute**. Ton alarma se isključuje, ali tekst (upozorenja) ostaje na ekranu.
- ↳ **Da uklonite alarm**, pritisnite i kucnite **View > Alarm**. Odaberite alarm koji želite da uklonite i kucnite **Remove alarm**.
- ↳ **Da izvršite izmene alarma**, pritisnite i kucnite **View > Alarm**. Dva puta kucnite na alarm koji želite da izmenite.
- ↳ **Da deaktivirate ili aktivirate neki alarm**, pritisnite i kucnite **View > Alarm**. Odaberite alarm koji želite da deaktivirate ili aktivirate i kucnite **Activate/Deactivate**.

Gradovi i države

- ↳ **Za promenu gradova u prikazu Time**, odaberite levi okvir da promenite grad u kome se nalazite, ili desni okvir da promenite grad u koji idete. Kucnite **Change city**, prevlačite traku za kretanje da se krećete po listi, ili unesite ime grada u kućicu za pretragu koja se nalazi ispod liste. Unosom svakog sledećeg karaktera (slova) u

kućicu za pretraživanje, lista se menja i prikazuje mogući izbor. Odaberite grad i kucnite **OK**. Ako se grad ne nalazi na listi, kucnite **New city** da ga dodate u listu.

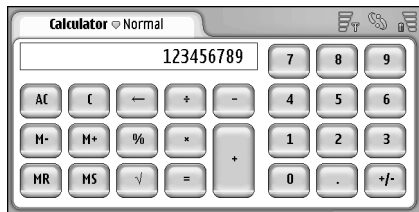
- ↳ **Za dodavanje novog grada, države ili regiona**, pritisnite i odaberite **City** ili **Country/Region > New...**
- ↳ **Da izmenite trenutno odabrani grad, državu ili region**, pritisnite i odaberite **City** ili **Country/Region > Edit...**
- ↳ **Da kopirate pozivni broj odabranog grada**, pritisnite i kucnite **Tools > Copy dialling code**.

Calculator (Kalkulator)

Ovaj smartfon ima aplikaciju za osnovne računске operacije.

▼ **Napomena:** Preciznost ovog kalkulatora je ograničena i on je namenjen samo za jednostavne proračune.

Sl. 29: Kalkulator

↪ Za vršenje računskih operacija, kuckajte dugmiće na ekranu.

Kalkulator vrši operacije onim redom kojim su unete, bez obzira na matematički redosled računskih operacija. Ne možete koristiti zagrade za menjanje redosleda računskih operacija.

☛ **Savet:** Za korišćenje simbola procenta, $x\%$ jednako $x/100$.

↪ Za brisanje brojeva u polju za unos, kucnite .

Simbol računске operacije unet u polje za unos ne možete ukloniti. Ako unesete dva simbola računске operacije (operatora) zaredom, poslednji uneti zamenjuje onaj prethodni. Ili, možete da pomoću tastera za brisanje (povratnice) uklonite poslednju vrednost u polju za unos, kada menjate sam proračun.

↪ Za prelazak između normalnog i "till roll" prikaza, pritisnite i odaberite *View* > *Normal* ili *Till roll*. "Till roll" kalkulator prikazuje sve prethodne unose.

↪ Da obrišete celu istoriju proračuna, "till roll", pritisnite i odaberite *Edit* > *Clear till roll*.

↪ Da obrnete položaj tastera i polja za unos, pritisnite i odaberite *Display* > *Flip layout*.

Korišćenje memorije kalkulatora

Imate mogućnost da sačuvate neki broj u memoriju kalkulatora i da ga posle određenog vremena povratite, dodate ili oduzmete datom broju ili od datog broja. Kada je bilo koji broj osim nule (0) ubačen u memoriju kalkulatora, prikazuje se slovo M u gornjem levom delu polja za unos. Kada se u memoriju sačuva nula (0), memorija se poništava, briše.

Ovo su komande za rad sa memorijom:

MR – Poziva memorisanu vrednost u polje za unos.

M+ – Dodaje, unosi, vrednost iz polja za unos u memoriju.

M- – Oduzima vrednost koja je u polju za unos od vrednosti u memoriji.

MS – Ubacuje trenutnu vrednost u memoriju.

Funkcija konstante

Funkcija konstante se može koristiti za privremeno smeštanje vrednosti koja se stalno dodaje, oduzima, množi ili deli.

↳ **Da biste koristili konstantu** unesite vrednost koju želite da koristite kao konstantu i dva puta kucnite na simbol operatora. Kada se vrednost konstante memoriše, u liniji za računanje se prikazuje slovo K. Unesite novu vrednost i kucnite na simbol za jednako (=) da biste obavili izračunavanje.

Na primer: Unesite vrednost 2 u kalkulator. Dva puta kucnite na simbol plus (+). Snimljena je vrednost konstante jednaka 2. Unesite vrednost 5 i kucnite na simbol za jednako (=). Prikazuje se zbir (7). Unesite vrednost 10,2 i kucnite na =. Prikazuje se zbir (12,2).

Control panel (Kontrolni panel)

Idite u [Desk](#) > [Control panel](#).

U aplikaciji Control panel (Kontrolni panel) možete da definišete i da menjate brojna podešavanja svog smartfona. Izmene ovih podešavanja se odnose na funkcionisanje multimedijskog smartfona u brojnim aplikacijama.

↳ Da povratite prvobitna fabrička podešavanja, pritisnite i odaberite [Restore original settings](#). Kucnite [Restore](#) da to potvrdite.

Application manager (Menadžer aplikacija)

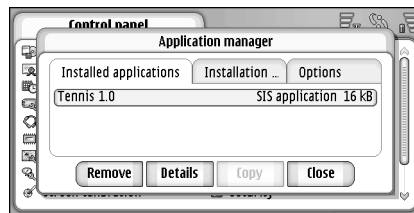
Idite u [Desk](#) > [Control panel](#) > [App. manager](#).

Koristeći aplikaciju App. manager možete da vidite detalje o instaliranim aplikacijama ili da aplikacije uklanjate iz uređaja. Možete takođe i da definišete podešavanja instalacije.

Aplikacije ne možete da instalirate iz Application manager. Za informacije u vezi instaliranja softvera, vidite "Instaliranje softvera" na stranici 27.

Kada otvorite aplikaciju Application manager, na strani [Installed applications](#) prikazuje se lista svih softverskih

paketa koje ste instalirali, sa njihovim imenima, brojevima verzije, tipovima i veličinama.

Sl. 30 Application Manager

↳ Da prikazete detalje nekog instaliranog softverskog paketa, kucnite [Details](#).

↳ Da uklonite neki instalirani softverski paket iz svog uređaja, odaberite softverski paket koji želite da uklonite i kucnite [Remove](#). Pojavljuje se dijalog u kojem se traži Vaša potvrda. Pritisnite [Remove](#).

Neki softverski paketi su novije verzije postojećih programa, i nakon njihove instalacije moći ćete da uklonite samo kompletan softverski paket, a ne samo noviju verziju.

Ako uklonite neki softver, program, moći ćete da ga ponovo instalirate jedino ako posedujete prvobitnu instalacionu datoteku, ili tako što ćete uraditi kompletnu rekonstrukciju

sa rezervne kopije koja sadrži uklonjeni softverski paket. Ako uklonite neki softverski paket, više nećete moći da otvarate datoteke koje su u njemu napravljene. Ako se neki drugi softverski paket oslanja na softverski paket koji ste uklonili, taj drugi softverski paket možda neće funkcionisati ispravno. Za detalje, vidite dokumentaciju instaliranog softverskog paketa.

↳ **Da vidite listu izvršenih instalacija i uklanjanja softvera**, idite na stranu [Installation log](#). Ova lista prikazuje softver koji je instaliran i koji je uklonjen i kada je to urađeno. Ako dođe do nekih problema sa Vašim smartfonom posle instalacije nekog softverskog paketa, ovu listu možete upotrebiti da ustanovite koji je softverski paket eventualno prouzrokovao problem. Informacije u ovoj listi Vam takođe mogu pomoći i da identifikujete probleme koje prouzrokuju softverski paketi koji nisu međusobno kompatibilni.

↳ **Da konfigurirate instalaciona podešavanja**, idite na stranu [Options](#). Tu možete da birate opcije koje se odnose na instalaciju softvera. Definišite sledeće:

Delete files after installation: – Ako se ovo odabere, instalaciona datoteka softverskog paketa će biti obrisana u smartfonu posle instalacije softvera. Ako softverske pakete preuzimate putem veb pretraživača, ovo može biti korisno za ekonomičniju upotrebu memorijskog prostora. Ako želite da instalacionu datoteku sačuvate za neku kasniju ponovnu instalaciju, ili za ovu opciju postavite "No", ili napravite i čuvajte

kopiju instalacione datoteke softverskog paketa na PC računaru ili na CD-ROM disku.

Default installation language: – Ako softverski paket sadrži nekoliko jezičkih verzija, instaliraće se ona jezička verzija koju ovde definišete.

Software installation: – Definišite koje vrste SIS instalacija su dozvoljene. Odaberite **On** da dopustite sve vrste instalacija, **Signed only** da dopustite instaliranje samo SIS datoteka sa valjanim potpisom ili sertifikatom, ili odaberite **Off** da zabranite sve vrste SIS instalacija.

Bluetooth

Idite u **Desk > Control panel > Bluetooth**.

Vidite "Bluetooth veza" na stranici 137.

Certificate manager (Menadžer sertifikata)

Idite u **Desk > Control panel > Certificate manager**.

Aplikaciju Certificate manager (Menadžer sertifikata) koristite da organizujete digitalne sertifikate koje koristite za povezivanje na veb sajtove, e-mail servere i pri instalaciji softvera. Digitalni sertifikati se mogu koristiti za:

- povezivanje na online bankarske i druge sajtove ili na udaljene servere kada te radnje podrazumevaju prenos poverljivih podataka,

- smanjenje rizika od virusa i drugog zlonamernog softvera i za proveru autentičnosti softvera pri njegovom preuzimanju i instaliranju,
- ▼ **Važno:** Imajte na umu da, mada upotreba sertifikata značajno smanjuje rizike daljinskog povezivanja i instalisanja softvera, sertifikati moraju biti ispravno korišćeni da bi se iskoristila prednost povećane zaštite. Samo postojanje sertifikata ne pruža nikakvu zaštitu; odgovarajuća funkcija (menadžer sertifikata) mora da sadrži ispravne, autentične ili proverene sertifikate da bi se ostvarila povećana zaštita. Sertifikati su vremenski ograničeni. Ako se prikaže upozorenje "Expired certificate - Sertifikat je istekao" ili "Certificate not valid yet - Sertifikat još uvek ne važi", mada bi trebalo da je ispravan, proverite da li su u smartfonu postavljeni tačan datum i tačno vreme.

Pre nego što izvršite bilo kakve izmene podešavanja sertifikata, morate da proverite da li zaista imate poverenje u vlasnika datog sertifikata kao i da li dati sertifikat zaista pripada naznačenom vlasniku.

Sl. 31: Certificate manager (Menadžer sertifikata)

↪ **Da vidite detalje sertifikata**, kucnite dva puta na sertifikat. **Da obrišete neki sertifikat**, kucnite **Delete**.

↪ **Da definišete upotrebu sertifikata**, kucnite dva puta na sertifikat, pa zatim kucnite **Trust settings**. Definišete sledeće:

SIS installation: - Štiklirajte ovu kućicu ako želite da dati sertifikat može da verifikuje poreklo novog SIS softvera.

Application installation: - Štiklirajte ovu kućicu ako želite da dati sertifikat može da verifikuje poreklo novog Java softvera.

Web and e-mail: - Štiklirajte ovu kućicu ako želite da dati sertifikat može da verifikuje veb sajtove i e-mail servere.

Provera autentičnosti sertifikata

- 1 Odaberite sertifikat i kucnite **Details**. Otvara se prikaz detalja sertifikata.
- 2 U polju **Issued to:** se daju podaci o vlasniku sertifikata. Proverite da li je to ime onoga za koga mislite da je vlasnik sertifikata.
- 3 Krećite se po dijalogu dok ne dođete do polja **Fingerprint:** koje jednoznačno identifikuje dati sertifikat. Obratite se službi pomoći ili službi podrške vlasnika sertifikata (vidite korak 2 gore u tekstu) i zatražite "MD5 fingerprint" (MD5 otisak) datog sertifikata. Uporedite taj dobijeni otisak sa onim koji se

prikazuje u dijalogu. Ako se oni poklapaju, sertifikat bi trebalo da je autentičan.

Ovu proceduru provere autentičnosti sprovodite uvek kada dodate neki novi sertifikat.

Zabrana data poziva

Idite u **Desk > Control panel > Data call barring**.

Imate mogućnost da zabranite ili da dopustite sledeće tipove data poziva:

All incoming calls: - Kada je ovo aktivirano, data pozivi, pozivi za prenos podataka, se ne mogu primati.

Incoming calls when abroad: - Kada je ovo aktivirano, data pozivi, pozivi za prenos podataka, se ne mogu primati kada ste izvan svoje matične države.

All outgoing calls: - Kada je ovo aktivirano, data pozivi, pozivi za prenos podataka, se ne mogu upućivati.

International calls: - Kada je ovo aktivirano, data pozivi, pozivi za prenos podataka, se ne mogu upućivati u druge države ili regije.

International calls except to home country: - Ako ste aktivirali međunarodni roming kod svog operatora komunikacione mreže, u inostranstvu ne možete upućivati međunarodne data pozive osim u svoju matičnu zemlju.

Na raspolaganju su naredne opcije:

Activate - Zabrana se uključuje.

Cancel - Zabrana se isključuje.

Check status - Provera da li je zabrana data poziva uključena ili ne.

Da biste izmenili ova podešavanja, potrebna Vam je šifra zabrane koju dobijate od svog provajdera servisa.

↳ **Da poništite sve zabrane data poziva**, kucnite **Cancel all barrings**.

Datum i vreme

Idite u **Desk > Control panel > Date and time**.

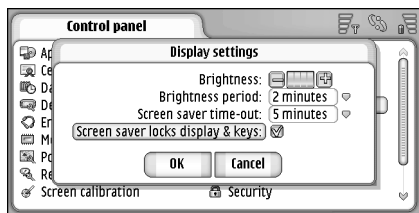
↳ **Da postavite tačno vreme i datum**, unesite vreme i datum direktno u odgovarajuća polja, ili kucnite i . Kucnite strelice da promenite vreme i datum.

↳ **Da prepustite mreži da automatski ažurira vreme i datum** u Vašem smartfonu, odaberite **Auto-update of date & time**: Ovo je mrežni servis. Imajte na umu da ovo može da dovede do toga da neki alarmi, upozorenja, isteknu ako su podešeni za vreme koje pada između starog i novog, ažuriranog vremena.

↳ **Da koristite sezonsko pomeranje sata**, odaberite **Apply daylight-saving**.

Ekran

Idite u **Desk > Control panel > Display**.

Sl. 32: Ekran

↳ Da izmenite osvetljaj ekrana, kucnite <+> ili <->.

↳ Da definišete posle koliko vremena će se radi uštede energije osvetljaj ekrana smanjiti ako ne kucnete ekran, odaberite željeni period punog osvetljaja.

💡 **Savet:** Izbor nižeg nivoa osvetljaja ekrana i kraćeg perioda punog osvetljaja štedi bateriju i tako produžava autonomiju smartfona.

↳ Da definišete posle koliko vremena se aktivira skrin sejver ako se ekran ne kucne, odaberite odgovarajući vremenski period za opciju *Screen saver time-out*. Imajte na umu da izgled ovog skrin sejvera ne možete da menjate.

↳ Da uključite automatsku blokadu dodirnog ekrana i tastature, štiklirajte kućicu *Screen saver locks display & keys*. Dodirni ekran i tastatura se automatski blokiraju kada se aktivira skrin sejver. Za dalje informacije, vidite deo "Dodirni ekran i blokada tastature" na stranici 25.

Proširenja

Iдите u [Desk > Control panel > Enhancements](#).

Ovde možete da definišete neka podešavanja slušalica i adaptera za slušni aparat koji se koriste sa uređajem.

↳ Da izmenite podešavanja proširenja, kucnite [Edit](#) i definišite sledeće:

Default profile: - Odaberite način rada koji će se aktivirati kada na uređaj priključite slušalice ili adapter za slušni aparat.

Automatic answer: - Definišite da li želite da smartfon automatski odgovara na dolazni poziv posle pet sekundi kada su na nju priključene slušalice ili adapter za slušni aparat.

Podešavanje Interneta

Iдите u [Desk > Control panel > Internet setup](#).

Da se povežete na Internet:

- bežična komunikaciona mreža mora da podržava data veze ili GPRS,
- data mrežni servis, prenos podataka, mora da bude aktiviran za Vašu SIM karticu,
- morate da prethodno dobijete podatke za Internet pristupnu tačku od svog Internet provajdera (ISP),
- morate da prethodno konfigurirate ispravna podešavanja za Internet,

Postavljanje Internet pristupne tačke

Zavisno od tipa SIM kartice koju koristite, uređaj će eventualno moći da automatski doda pravilna podešavanja za pretraživanja Interneta i za MMS servis. Neki Internet provajderi omogućavaju konfigurisanje podešavanja Internet pristupne tačke putem poruke koju Vam šalju. To može smanjiti broj podešavanja koja morate sami da unesete ili ih čak u potpunosti eliminisati. Za dalje informacije, vidite deo "Plug and play" (samokonfigurišući) mobilni servisi" na stranici 70.

Tačne vrednosti za podešavanja obično daje Vaš provajder servisa. Veoma pažljivo pratite uputstva koja dobijete od svog provajdera servisa.

Može biti potrebno da definišete više Internet veza (konekcija), zavisno od toga kojim sve sajtovima želite da pristupate. Na primer, za pretraživanje Interneta je možda potrebna jedna konfiguracija, dok pretraživanje intranet mreže Vaše firme zahteva drugu konfiguraciju veze.

Aplikacija Messaging (Poruke) takođe koristi Internet pristupnu tačku za slanje i prijem e-mail i multimedija poruka. Vidite "Messaging (Poruke)" na stranici 46.

Imajte na umu da se na svaki prenos podataka preko GPRS-a primenjuje odgovarajući cenovnik operatora za prenos podataka.

↳ **Da postavite Internet pristupnu tačku**, kucnite **New access pt.** Da izvršite izmene postojeće Internet pristupne tačke, kucnite **Access pts.** Definišite naredna

polja na stranama Internet setup wizard (Čarobnjak za podešavanje Interneta):

Connection name: - Dajte neko opisno ime za vezu, konekciju.

Data bearer: - Odaberite tip data veze. Za dalje informacije o tipovima data veza, vidite "Data veze" 29.

Zavisno od toga koji tip data veze odaberete, na narednim stranama čarobnjaka će se pojavljivati samo određena polja za unos podataka.

Detalji GSM data poziva

Dial-up number: - Telefonski broj modema pristupne tačke.

Detalji GPRS-a

Network type: - Odaberite koju verziju Internet protokola želite da koristite.

Auto-retrieve access point: - Ako Vaš operator komunikacione mreže podržava ovu opciju, ime pristupne tačke se može preuzeti direktno sa mreže. Pristupna tačka je neophodna za uspostavljanje veze sa GPRS komunikacionom mrežom.

Access point name: - Ako ne koristite opciju **Auto-retrieve access point:** ovde definišite neko ime za pristupnu tačku. Ime pristupne tačke dobijate od operatora komunikacione mreže ili od provajdera servisa.

Detalji prijavne procedure

Prompt password at every login: - Odaberite ovu opciju ako je neophodno da unosite novu lozinku kod svakog

prijavljivanja na server, ili ako ne želite da se lozinka čuva u smartfonu.

User name: - Unesite korisničko ime ako to zahteva provajder servisa. Korisničko ime može biti potrebno za ostvarivanje data veze i obično ga obezbeđuje provajder servisa. Kod korisničkog imena se često razlikuju velika i mala slova.

Password: - Lozinka može da bude potrebna za uspostavljanje data veze, i obično je dobijate od provajdera servisa. Kod lozinke se često razlikuju velika i mala slova.

Detalji VPN-a

Imajte na umu da morate imati definisanu bar jednu internet pristupnu tačku kao i instaliranu bar jednu VPN polisu pre nego što budete mogli da definišete neku VPN pristupnu tačku. Za dalje informacije o VPN polisama, vidite "Rad sa VPN polisama" na stranici 120.

Internet access point: - Izaberite pristupnu tačku koja se koristi da pristupite VPN-u.

VPN policy: - Izaberite odgovarajuću VPN polisu koja će se koristiti za pristup VPN-u.

Napredna podešavanja Interneta

Nakon što završite sa podešavanjem ili izmenom parametara pristupa Internetu u čarobnjaku Internet setup (**Control panel** > **Internet setup** > **New access pt.**), možete nastaviti sa naprednim podešavanjima.

Dostupnost strana i opcija zavisi od toga da li ste odabrali paketni prenos podataka (GPRS), GSM data poziv ili VPN vezu.

Strana Data call (Data pozivi)

Call type: - Definišite tip GSM data poziva. Opcije su *Normal* i *High speed data (GSM only)*.

Da biste mogli da koristite *High speed data (GSM only)*, prenos podataka velikom brzinom (samo GSM), provajder mrežnih usluga mora da podržava tu funkciju i, ako je potrebno, da je aktivira za Vašu SIM karticu.

Modem type: - *Analogue*, *ISDN V.110*, ili *ISDN V.120* definiše da li multimedijški smartfon koristi analognu ili digitalnu vezu. Ovaj parametar zavisi i od operatora GSM mreže i od dobavljača Internet usluga zato što neke GSM mreže ne podržavaju određene vrste ISDN priključaka. Za detalje, kontaktirajte svog dobavljača, provajdera Internet usluga. Ako su dostupni ISDN priključci, njima se veza uspostavlja brže nego analognim.

Maximum data speed: - Ova opcija Vam omogućava da ograničite maksimalnu brzinu veze prilikom prenosa podataka velikim brzinama. Veće brzine prenosa mogu više da koštaju, što zavisi od Vašeg dobavljača mrežnih usluga.

Ova brzina predstavlja maksimalnu brzinu na kojoj će veza raditi. Tokom trajanja veze, radna brzina može biti manja, što zavisi od uslova na mreži.

Modem initialisation: - Možete kontrolisati svoj multimedijški smartfon putem AT komandi modema. Ako

je potrebno, unesite karaktere koje je odredio Vaš provajder GSM mrežnih usluga ili dobavljač Internet usluga.

Strana Proxies (Proksiji)

Možda ćete želeći da koristite proksi da biste brže pristupali Internetu. Neki dobavljači Internet usluga zahtevaju korišćenje veb proksija. Za detalje o korišćenju proksija, kontaktirajte svog dobavljača Internet usluga.

Ako ste ostvarili Internet vezu sa intranetom svoje kompanije i ako niste u mogućnosti da učitate veb strane sa ostatka Interneta, možda će biti potrebno da postavite proksi server pomoću koga ćete učitivati veb strane koje se nalaze van kompanijskog intraneta.

Protocol: - Odaberite tip protokola za proksi. Za svaki protokol proksija možete podesiti razne parametre.

Use proxy: - Odaberite ovu opciju da biste koristili proksi server.

Proxy server address: - IP adresa proksi servera ili naziv domena. Primeri naziva domena: kompanija.com i organizacija.org.

Port number: - Broj porta proksija. Broj porta zavisi od protokola. Te vrednosti su obično 8000 i 8080, ali se mogu razlikovati kod konkretnog proksi servera.

Do not use proxy for: - Ovde definišite one domene za koje nije neophodan HTTP ili HTTPS proksi server. Nazive domena u listi razdvojite tačkom i zarezom (;).

Strana IP addresses (IP adrese)

Imajte na umu da dva protokola (IPv4 i IPv6) zahtevaju neznatno drugačija podešavanja.

Auto-retrieve IP address: - Ako odaberete ovu opciju, IP adresa se dobija automatski sa servera. Ovaj parametar se još zove i "dinamička IP adresa".

IP address: - IP adresa multimedijuskog smartfona. Ako se IP adresa dobija automatski, tada nije potrebno ovde unositi nikakve podatke.

DNS address: - Ako za protokol IPv4 odaberete opciju **Auto-retrieve**, DNS (Domain Name Server - server imena domena) adresa se dobija automatski sa servera. Za protokol IPv6, odgovarajuća vrednost je **Use well-known**. DNS je Internet servis koji prevodi nazive domena kao što je www.nokia.com u IPv4 adrese kao što je 192.100.124.195 ili u IPv6 adrese kao što je 3ffe:2650:a640:1c2:341:c39:14.

Primary DNS address: - IP adresa primarnog DNS servera. Ako se IP adresa dobija automatski, tada nije potrebno ovde unositi nikakve podatke.

Secondary DNS address: - IP adresa sekundarnog DNS servera.

Strana Login scripts (Skriptovi za prijavljivanje)

Use login script: - Ako odaberete ovu opciju, možete da napišete ili da uvezete neki skript za prijavljivanje

(prijavna procedura) u običnom tekstualnom formatu. Skript možete menjati u polju na dnu ekrana.

Display post-dial terminal: - Ako odaberete ovu opciju, na ekranu se prikazuje prozor terminala prilikom uspostavljanja data veze.

💡 **Savet:** Skript, prijavnu proceduru, možda možete dobiti od svog dobavljača Internet usluga.

💡 **Napomena:** Skriptovi obično nisu potrebni za uspostavljanje veze. Za to da li Vam je potreban skript, kontaktirajte svog dobavljača Internet usluga.

Strana Other (Ostalo)

Allow plain text login: - Ako odaberete ovu opciju, lozinku prilikom prijavljivanja možete poslati kao običan (otvoren, nešifrovan) tekst. Da biste ostvarili optimalnu bezbednost, poništite ovu opciju. Neki dobavljači Internet usluga zahtevaju da ova opcija bude odabrana.

Use PPP compression: - Biranjem ove opcije ubrjava se prenos podataka ako je to podržano od strane udaljenog PPP servera. Ako imate problema sa uspostavljanjem veze, pokušajte da ne markirate ovo polje. Za uputstva, kontaktirajte svog dobavljača usluga.

Callback type: - Pitajte svog dobavljača Internet usluga koju vrednost treba koristiti. Ova vrednost zavisi od konfiguracije dobavljača usluga.

Callback number: - Unesite telefonski broj za prenos podataka svog smartfona koji koristi server za povratne

pozive. Obično je to telefonski broj za data pozive Vašeg smartfona.

Podešavanja Internet veze

➡ **Da konfigurirate podešavanja Internet veze,** definišite naredna polja:

Opšte

Preferred access point: - Odaberite pristupnu tačku za povezivanje na Internet.

Ask before connecting: - Ako odaberete ovu opciju, dijalog će se pojavljivati uvek kada se povežete na Internet, i tražiće se da potvrdite povezivanje ili da promenite pristupnu tačku.

Data call

Disconnect when idle for: - Odaberite vremenski period posle kojeg će se data veza automatski raskinuti ako se veza ne koristi, tj. ako nema razmene podataka, protoka.

Neke Internet veze mogu da budu naizgled neaktivne, a da ipak primaju i šalju podatke u pozadini. Takve veze odlažu početak perioda neaktivnosti veze koji se ovde postavlja, i samim tim odlažu raskid veze.

Podešavanja data veze se odnose na sve pristupne tačke koje koriste data ili HSD (prenos podataka velikim brzinama) tipove veze. Za dalje informacije o data vezama, vidite "Data veze" na stranici 29.

GPRS

Disconnect when idle for: – Odaberite vremenski period posle kojeg će GPRS veza automatski preći u pasivni režim ako se veza ne koristi, tj. ako nema razmene podataka, protoka.

GPRS connection: – Odaberite *When available* da se GPRS veza održava i da se prelazak na razmenu paketa podataka, kada to zatreba, obavlja brže. Ako odaberete *When needed*, multimedijски smartfon će koristiti GPRS vezu samo kada startujete neku aplikaciju ili neku radnju za koju je GPRS veza potrebna. Imajte na umu da ako nema GPRS pokrivanja, a odabrali ste opciju *When available*, multimedijски smartfon će povremeno pokušavati da uspostavi GPRS vezu.

GPRS podešavanja se odnose na sve pristupne tačke koje koristite GPRS vezu.

Rad sa VPN-om

Idite u [Desk](#) > [Control panel](#) > [VPN management](#). Za više detalja, vidite deo "Virtualno privatno umrežavanje" na stranici 119.

Memorija

Idite u [Desk](#) > [Control panel](#) > [Memory](#).

Ovde možete da vidite količinu slobodne memorije kao i koliko memorije u multimedijском smartfonu odnosno na memorijskoj kartici zauzimaju pojedine stavke.

 Savet: Da biste sprečili preopterećenje memorije, potrebno je da redovno prebacujete podatke na memorijsku karticu ili PC računar.

Za dalje informacije, vidite deo "Upravljanje memorijom" na stranici 24.

Podešavanja unosa olovkom

Idite u [Desk](#) > [Control panel](#) > [Pen input settings](#).

Vidite "Podešavanja unosa olovkom" na stranici 35.

Podešavanja praćenja pozicije

Idite u [Desk](#) > [Control panel](#) > [Positioning settings](#).

Neke mreže dopuštaju da neki korisnik traži poziciju Vašeg smartfona (mrežni servis). Ovaj servis i podešavanja možete koristiti jedino ako instalirate aplikacije koje podržavaju taj servis.

Definišite sledeće:

Priority (Prioritet)

Na strani Priority možete da definišete prioritet različitih metoda pozicioniranja.

 Da promenite prioritet neke metode lociranja, kucnite pa izaberite onaj metod koji želite da postavite na to mesto.

Details (Detalji)

Na strani *Details* možete da vidite karakteristike nekog metoda kao i da vršite izmene koštanja.

Možete videti sledeće karakteristike:

Average positioning time: - Prosečno vreme trajanja procesa pozicioniranja.

Rate: - Procenjeni troškovi datog metoda.

Battery use: - Procenjeni utrošak energije datog metoda.

Accuracy: Preciznost datog metoda u horizontalnoj ravni.

↳ Da biste izvršili izmene troškova, kucnite **Edit**, pa zatim kucnite da izaberete neki metod.

Podešavanja privatnosti

Iдите u **Desk > Control panel > Privacy settings**.

General (Opšte)

Podešavanja postavljena na ovoj strani zamenjuju sva pojedinačno postavljena podešavanja. Definišite sledeće:

Position request rule: - Definišite opšte pravilo privatnosti. Odaberite *Use individual req. rules* da koristite podešavanja koja definišete za svaki pojedinačni kontakt i servis na strani *Individual*. Odaberite *Confirm first* da se od Vas prvo traži saglasnost za prihvatanje svih zahteva za pozicijom bez obzira od toga šta je postavljeno na strani *Individual*. Odaberite *Always accept* ili *Always reject* da se zahtevi za

lokacijom prihvataju ili odbijaju bez obzira na to šta je postavljeno na strani *Individual*.

Valid until: - Definišite vremenski period prihvatanja ili odbijanja zahteva, ako je definisan. Kada se dostigne ovo vremensko ograničenje, nivo privatnosti prelazi u *Use individual req. rules* (koristi individualna pravila zahteva).

Notify when position sent: - Definišite opšte pravilo obaveštavanja o slanju pozicije. Ova opcija je na raspolaganju jedino ako ste za politiku verifikacije postavili *Always accept*.

Individual (Individualno)

Na strani *Individual* možete da definišete podešavanja privatnosti za individualni kontakt ili servis.

Ova stranica sadrži listu kontakata i servisa za koje su postavljena individualna, specifična, podešavanja privatnosti. Ako je neki kontakt ili servis tražio lokaciju, on može biti dodat listi privatnosti. Kontakte možete dodavati u listu samo iz ovog dijaloga.

↳ Da dodate neki kontakt, kucnite **Add**, zatim kucnite neki kontakt u listi, pa kucnite **Close**. Definišite individualna, specifična, pravila privatnosti. Opcije su slične opcijama definisanim na strani *Global*. Kucnite na **Close** da nastavite sa radom.

↳ Da izmenite kontakt, kucnite **Edit**, pa unesite izmene individualnih podešavanja privatnosti. Opcije su slične opcijama definisanim na strani *Global*. Kucnite na **Close** da nastavite sa radom.

Za dalje informacije o biranju kontakata, vidite "Prikazivanje i pretraživanje kontakata" na stranici 61.

Podešavanja RealPlayer-a

Idite u **Desk > Control panel > RealPlayer settings**.

Definišite sledeće:

Network (Mreža)

Data speed: - Odaberite brzinu veze. Imajte na umu da opcije *Very fast* i *Slow* mogu da utiču na kvalitet videa.

Connection time-out: - Odaberite vremenski period u sekundama posle kojeg se će veza zatvarati, ako uspostavljanje veze ne uspe.

Server time-out: - Ako server nije u stanju da pošalje dovoljnu količinu podataka i dolazi do preteranog baferovanja (privremenog memorisanja), može biti potrebno definisati vreme čekanja servera (server time-out).

Port range: - Opseg (numerički) brojeva portova koji se koriste za vezu. Podrazumevane vrednosti su identične onima u podešavanjima Interneta.

Default access point: - Veza koju želite da koristite kao preferentnu vezu, konekciju. Podrazumevana vrednost je identična onoj u podešavanjima Interneta.

Proxy (Proksi)

Use proxy: - Odaberite ovu opciju da biste koristili proksi server.

Server address: - IP adresa servera ili naziv domena. Primeri naziva domena: kompanija.com i organizacija.org.

Port number: - Broj porta proksija. Broj porta zavisi od protokola. Podrazumevani port je 1091.

Regional settings (Regionalna podešavanja)

Idite u **Desk > Control panel > Regional settings**.

Na narednim stranama možete da definišete format za prikazivanje lokalnog vremena, datuma, brojeva i oznaka valuta.

Time (Vreme)

Time format: - Odaberite sistem prikazivanja vremena; dvanaestočasovni ili dvadesetčetvoročasovni.

Am/pm format: - Ako ste u prethodnom polju odredili dvanastočasovni format prikaza vremena, odaberite mesto i izgled indikatora za "pre podne" (AM) odnosno za "po podne" (PM).

Separator: - Odaberite koji se simbol koristi kao separator između sati i minuta.

Date (Datum)

Date format: - Odaberite redosled u prikazivanju datuma.

Separator: - Odaberite separator koji se koristi u prikazivanju datuma.

Week starts on: - Odaberite prvi dan u sedmici.

Working days: - Odaberite radne dane u sedmici.

Numbers (Brojevi)

Decimal separator: - Odaberite simbol za decimalni zarez.

Thousands separation: - Štiklirajte ovu kućicu ako želite da se hiljade i stotine razdvajaju separatorom.

Thousands separator: - Odaberite simbol separatora hiljada.

Measurement unit: - Odaberite lokalnu mernu jedinicu dužine.

Currency (Valuta)

Currency symbol: - Unesite oznaku lokalne valute.

Decimal places: - Kucnite - ili + da odaberete broj decimalnih mesta za prikazivanje iznosa u valuti.

Symbol position: - Odaberite mesto oznake valute u odnosu na iznos.

Negative value format: - Odaberite način prikazivanja negativnih valutnih iznosa (minusni saldo).

Security (Bezbednost)

Idite u [Desk](#) > [Control panel](#) > [Security](#).

Ovde možete da definišete nivo zaštite svog smartfona.

Šifre, kodovi, se na ekranu prikazuju kao zvezdice. Kada menjate neku šifru, traži se da unesete aktuelnu šifru, pa zatim novu šifru, dva puta. Za dalje informacije o pristupnim šiframa, kodovima, vidite "Pristupni kodovi" na stranici 24.

Izbegavajte da koristite šifre koje su slične brojevima za hitne intervencije, kao što je 112, kako biste izbegli nenamerno biranje tih brojeva za hitne intervencije.

Blokiranje (zaključavanje)

Autolock period: - Možete da podesite vreme autoblokade, tj. vremenski period posle kojeg se multimedijски smartfon automatski blokira, zaključava, i može se koristiti samo pošto se unese ispravna šifra blokade.

▼ **Napomena:** I kada je uređaj zaključan, pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u aparatu može biti moguće.

Lock code: - Šifra blokade mora da bude petocifrena do desetocifrena. Fabrički postavljena šifra blokade je **12345**. Da biste sprečili neovlašćeno korišćenje svog smartfona, promenite šifru blokade. Novu šifru čuvajte u tajnosti i odvojeno od svog smartfona.

Lock if SIM card changed: – Svoj smartfon možete da podesite tako da zahteva unos šifre blokade kada se u njega ubaci nepoznata, nova SIM kartica. Smartfon čuva listu SIM kartica koje se tretiraju kao vlasnikove kartice.

PIN kodovi

PIN code request: – Kada je ova opcija aktivirana, unos PIN koda se traži kod svakog uključivanja smartfona. Neke SIM kartice ne dopuštaju deaktiviranje, isključivanje, zahteva za unos PIN koda. Ako PIN kod unesete neispravno tri puta zaredom, biće Vam potreban PUK (PIN Unlocking Key – šifra za deblokadu PIN koda) kod da deblokirate SIM karticu. Kada je SIM kartica blokirana, možete pozivati samo programirane brojeve za hitne slučajeve. Inače, smartfon ne možete koristiti dok ne unesete odgovarajuće kodove, šifre.

Imajte na umu da ova opcija ne može da se promeni ako je telefonski aparat isključen ili ako nije ubačena ispravna SIM kartica. Imajte na umu i da neke SIM kartice ne dopuštaju da se isključi zahtev za unos PIN koda.

Confirm SIM services: (mrežni servis) – Da podesite smartfon da prikazuje obavještenje kada koristite neki servis SIM kartice.

PIN code: – PIN kod mora da sadrži 4 do 8 cifara.

PIN2 code: – PIN2 kod mora da sadrži 4 do 8 cifara. PIN2 kod je neophodan za pristup određenim funkcijama, kao što su podešavanja troškova poziva, koje mora da podržava i SIM kartica. Ako tri puta zaredom unesete neispravan PIN2 kod,

biće Vam potreban PUK2 kod da odblokirate PIN2 kod. Novi PIN2 kod mora da sadrži 4 do 8 cifara.

Zabrana poziva

Barring password: – Kucnite **Change** da promenite šifru zabrane poziva. Šifra zabrane poziva mora da bude četvorocifrena. Ako tri puta zaredom unesete neispravnu šifru, šifra se blokira i od provajdera servisa morate da tražite novu šifru.

Kalibracija ekrana

Idite u **Desk > Control panel > Screen calibration**.

Ako površina ekrana koja je osetljiva na dodir ne reaguje dovoljno precizno, neophodna je kalibracija. Pratite uputstva na ekranu.

Teme

Idite u **Desk > Control panel > Themes**.

Teme su posebne datoteke koje sadrže podatke o formatiranju, slike i zvuke. Koristeći teme možete da menjate grafiku i zvuke svog smartfona.

↳ **Da promenite grafiku ili zvuke svog svog smartfona,** kucnite **Themes**. Izaberite neku temu iz liste i kucnite **Apply**. **Da vidite odabranu temu,** kucnite **Test** pa zatim **Preview**. Kucnite **Sounds** da čujete zvučne komponente teme.

Jezik uređaja

Idite u [Desk](#) > [Control panel](#) > [Device language](#).

↳ **Da promenite jezik svog smartfona**, kucnite [Device language](#): Promena jezika utiče i na neka regionalna podešavanja, kao što su oznaka valute, simboli i merne jedinice.

Service commands (Servisne komande)

Idite u [Desk](#) > [Control panel](#) > [Service commands](#).

Svom provajderu servisa možete da šaljete servisne komande, kao što su instrukcije za aktiviranje mrežnih servisa. Za više informacija se obratite svom provajderu servisa.

↳ **Da pošaljete neki zahtev, instrukciju**, upišite je u odgovarajuće polje, pa kucnite [Send](#).

Virtuelno privatno umrežavanje

Koristeći **virtuelno privatno umrežavanje** (VPN), možete da kreirate kriptovane veze do informacija koje su Vam potrebne kada se nalazite van svoje kancelarije. Na taj način ste u kontaktu i možete da kontrolišete svoju e-mail poštu, baze podataka i aplikacije na kompanijskoj mreži, i to preko kriptovanog pristupa mreži.

Saobraćaj, razmena podataka, na udaljenoj mreži treba da je zaštićen. Vaša firma može da koristi VPN za tunelisanje mrežnog saobraćaja kao da koristi odgovarajuće bezbednosne polise. VPN doprinosi privatnosti i integritetu (celovitosti) mrežnih transakcija i omogućava autentikaciju i autorizaciju korisnika koji pristupaju mrežama i mrežnim servisima.

Da bi kreirali VPN, mrežni prolaz (gejtvej) i smartfon se uzajamno identifikuju i dogovaraju algoritme zaštite (kriptovanja podataka) i autentikacije kako bi doprineli privatnosti i integritetu informacija kojima pristupate.

Rad sa virtuelnim privatnim umrežavanjem

Da biste koristili VPN veze (povezivanja), prvo kreirate VPN pristupne tačke, pa ih zatim birate kada želite da koristite aplikacije za povezivanje sa svojom firmom. VPN veza sa kompanijskom računarskom mrežom se kreira drugom vrstom veze preko Internet pristupne tačke. Veza se kreira

i kriptuje prema VPN polisi koja se podiže (učitava) kada se povežete na neku VPN pristupnu tačku.

↳ **Da koristite virtuelno privatno umrežavanje**

1 Idite u **Desk > Control panel > VPN management**.

2 Definišite vezu sa nekim serverom VPN polisa. Podešavanja servera VPN polisa definišete u **VPN management** ili ih instalirate koristeći **Symbian installation system** (SIS) datoteku.

Za dalje informacije, vidite deo "Povezivanje na servere VPN polisa" na stranici 123.

▼ **Napomena:** Ako VPN polise instalirate koristeći SIS datoteke, nemate potrebe da kreirate veze sa serverima VPN polisa.

3 Instalirajte VPN polise sa servera VPN polisa.

Za dalje informacije, vidite deo "Instaliranje VPN polise sa servera VPN polisa" na stranici 120.

4 Kreirajte VPN pristupne tačke.

VPN pristupne tačke definišu neku Internet pristupnu tačku i neku VPN polisu. Za dalje informacije o kreiranju pristupnih tačaka, vidite "Postavljanje Internet pristupne tačke" na stranici 109.

▼ **Napomena:** VPN pristupne tačke objedinjuju VPN polise i Internet pristupne tačke. Kada prvi put sinhronizujete neki server VPN polisa, kreiraju se odgovarajuće VPN pristupne tačke za svaku (VPN) polisu koja je instalirana u smartfonu.

- 5 Izaberite neku VPN pristupnu tačku kada koristite aplikacije za povezivanje sa kompanijskom računarskom mrežom.
Za dalje informacije, vidite deo "Korišćenje VPN-a aplikacijama" na stranici 127.
VPN veza se kreira unutar veze ostvarene preko Internet pristupne tačke.

Rad sa VPN polisama

VPN polise definišu metod koji VPN klijentski program i VPN mrežni prolaz (gejtvej) koriste za međusobnu autentikaciju kao i kriptografske algoritme koje koriste za zaštitu tajnosti podataka. Administratori kreiraju VPN polise i postavljaju ih na servere VPN polisa ili Vam ih dostavljaju u formatu .SIS datoteka. VPN polise instalirate sa VPN servera koristeći [VPN management](#).

Instaliranje VPN polise sa servera VPN polisa

Iz [VPN management](#) možete da instalirate VPN polise sa nekog servera VPN polisa.

 Savet: Serveri VPN polisa su serveri u sklopu kompanijske računarske mreže na kojima se nalaze VPN polise.

 Da instalirate VPN polise

- 1 Idite u [Control panel](#) > [VPN management](#).

- 2 Kucnite [Yes](#) kada Vas modul [VPN management](#) upita da li da instalira VPN polise.
 - 3 Kucnite ponovo [Yes](#) da dodate servere polisa.
 - 4 Definišite podešavanja za povezivanje na server VPN polisa, zatim kucnite [Done](#).
- Za dalje informacije, vidite deo "Povezivanje na servere VPN polisa" na stranici 123.

- 5 Kucnite [Yes](#) da sinhronizujete server VPN polisa.
- 6 Kreirajte lozinku spremišta ključeva, pa kucnite [OK](#).
 Savet: Lozinka spremišta ključeva pomaže u zaštiti od neovlašćene upotrebe privatnih ključeva u VPN polisama kao i skupa (parametara) veze sa serverom VPN polisa.

Za dalje informacije, vidite deo "Kreiranje ili promena neke lozinke spremišta ključeva" na stranici 127.
Smartfon se povezuje na server VPN polisa.

- 7 Proverite identifikacionu šifru (identifikator) servera VPN polisa i unesite ostale karaktere koji nedostaju da biste uspostavili "uzajamno poverenje" smartfona i servera VPN polisa, pa zatim kucnite [OK](#).
Ovaj korak možete i da preskočite ako podešavanje servera VPN adresa instalirate koristeći neku .SIS datoteku.

 Savet: Identifikaciona šifra nekog servera VPN adresa je otisak (kontrolnik) sertifikata servera VPN polisa kojim se identifikuje dati serverski sertifikat.

Za dalje informacije, vidite deo "Dodavanje servera VPN polisa" na stranici 124.

- 8 Unesite podatke za autentikaciju da biste pristupili serveru VPN polisa, pa kucnite **OK**. Administrator će Vam reći koje podatke treba uneti.

VPN polise se instaliraju u smartfon.

- ▼ **Napomena:** Ako kucnete **Cancel**, VPN polise se neće instalirati. Izaberite **Install** da instalirate VPN polise sa servera VPN polisa.

Instaliranje VPN polisa pomoću SIS datoteka

Administrator Vam može dostaviti VPN polise kao SIS datoteke. Ako VPN polise instalirate koristeći SIS datoteke, nemate potrebe da definišete veze sa serverima VPN polisa. Pošto instalirate VPN polise, možete da kreirate VPN pristupne tačke i da ih povežete sa aplikacijama.

Ako VPN polise sadrže privatne ključeve i odgovarajuće sertifikate, administratori definišu **lozinke za uvoz ključa** radi zaštite privatnih ključeva. Administratori bi trebalo da Vam nekom bezbednom metodom dostave lozinku za uvoz ključa.

- 🔑 **Savet:** Lozinka za uvoz ključa pomaže u zaštiti privatnih ključeva u nekoj datoteci VPN polise.

↳ **Da instalirate VPN polise pomoću SIS datoteka,** upišite lozinku za uvoz ključa u **Key import pass.:** pa zatim kucnite **OK**. Zatim upišite lozinku spremišta ključa u **Key store password** pa kucnite **OK**.

Prikaz VPN polisa

U **VPN management** možete da prikazujete, ažurirate i brišete VPN polise koje ste instalirali u smartfon.

↳ **Da vidite detalje VPN polise,** izaberite neku VPN polisu, pa kucnite **Open** da vidite detaljnije informacije.

Prelistavajte sadržaj da vidite naredne podatke, informacije, o svakoj VPN polisi:

- **Description:** prikazuje dodatne informacije o VPN polisi. Ovaj sadržaj, opis, se očitava iz VPN polise. Administratori definišu sadržaj opisa kada kreiraju VPN polisu.
- **Policy status:** pruža informaciju o tome da li je data VPN polisa spremna za korišćenje ili da li se već koristi.
- **Certificate status:** pruža informaciju o tome da li se u smartfonu nalaze validni korisnički sertifikati.
- **Policy name:** prikazuje naziv, ime, VPN polise. Administratori definišu ovaj naziv, ime, kada kreiraju VPN polisu.
- **Policy server:** prikazuje ime servera VPN polisa sa kojeg ste instalirali datu VPN polisu. Vi sami dodeljujete imena serverima VPN polisa kada definišete skupove veze sa tim serverima VPN polisa. Ovo polje se ne prikazuje (skriveno je) ako ste VPN polisu instalirali iz neke SIS datoteke.

- **Updated:** prikazuje datum kada je data VPN polisa poslednji put ažurirana sa servera VPN polisa. Ovo polje se ne prikazuje (skriveno je) ako ste VPN polisu instalirali iz neke SIS datoteke.

Provera statusa polise

Policy status: može da ima sledeće vrednosti:

In use - kreirali ste vezu sa nekom VPN pristupnom tačkom koja je vezana za datu VPN polisu. Kada kreirate neku vezu, aktivira se VPN polisa.

Associated with VPN access point - vezali ste datu VPN polisu sa jednom ili sa više VPN pristupnih tačaka. Možete izabrati bilo koju od VPN pristupnih tačaka da biste aktivirali VPN polisu.

Not associated with VPN access point - VPN polisu morate da vežete za neku VPN pristupnu tačku da biste aktivirali VPN polisu.

▼ **Napomena:** Detalji u prikazu VPN polisa se ne osvežavaju, ažuriraju, ako dođe do promene statusa dok je ovaj prikaz otvoren.

Provera statusa sertifikata

Certificate status: može da ima sledeće vrednosti:

Unknown - VPN klijentski program ne može da odredi status sertifikata.

OK - u smartfonu se nalazi najmanje jedan validni sertifikat, ili ne koristite sertifikate za autentikaciju na VPN mrežnim prolazima.

Expired - isteklo je vreme važenja jednog ili više sertifikata. Ako ne možete da kreirate VPN vezu, ažurirajte VPN polise kako biste prijavili nove sertifikate.

No certificate - Jedan ili više neophodnih sertifikata se ne nalazi u smartfonu. Ako ne možete da kreirate VPN vezu, pokušajte sa ažuriranjem VPN polise kako biste prijavili nove sertifikate.

Not yet valid - jedan ili više sertifikata je za buduću upotrebu, još uvek ne važi. Ova vrednost, odgovor, može da znači i da datum i vreme u smartfonu nisu ažurni (postavljeno je neko ranije vreme ili datum), da vremenska zona nije ispravno postavljena ili da je uključeno sezonsko pomeranje sata (letnje/zimsko vreme).

↪ **Da obrišete VPN polisu**, kucnite **Delete**.

Da zatvorite prikaz detalja VPN polise, kucnite **Close**.

Ažuriranje VPN polisa

Kada kreirate vezu sa nekom VPN pristupnom tačkom, VPN klijentski program proverava status VPN polise koja je vezana za tu VPN pristupnu tačku na serveru VPN polisa. Ako su administratori kreirali novu verziju date VPN polise, u smarfon se instalira ta nova verzija. Ako su administratori obrisali VPN polisu sa servera VPN polisa, ta VPN polisa se uklanja iz smartfona.

Promene se realizuju tek kada naredni put kreirate vezu sa tom VPN pristupnom tačkom, tako da nemaju uticaja na trenutno uspostavljenu VPN vezu.

VPN polisu možete da ažurirate i u [VPN management](#).

↳ **Da ažurirate neku VPN polisu**, izaberite je pa kucnite [Update](#). VPN klijentski program proverava status date VPN polise na serveru VPN polisa.

Brisanje VPN polisa

VPN polise se automatski brišu nakon što ih administratori obrišu na serveru VPN polisa kada ažurirate VPN polisu ili kada sinhronizujete server VPN polisa.

Ako obrišete neku polisu u [VPN management](#), a ona još uvek postoji na serveru VPN polisa, ta VPN polisa će se ponovo instalirati kada izvršite sinhronizaciju VPN polisa sa servera VPN polisa.

↳ **Da obrišete neku VPN polisu**, izaberite je pa kucnite [Delete](#).

Ne možete koristiti VPN pristupnu tačku ako ste obrisali VPN polisu koja je za nju vezana.

Rad sa serverima VPN polisa

Iz [VPN policy servers](#) možete da instalirate VPN polise sa servera VPN polisa. Kada kreirate vezu sa nekom VPN pristupnom tačkom, smartfon se automatski povezuje na server VPN polisa kako bi automatski ažurirao VPN polisu koja je vezana za datu VPN pristupnu tačku. Da biste ažurirali sve VPN polise, sinhronizujte server VPN polisa i smartfon.

Povezivanje na servere VPN polisa

Kada instalirate VPN polise sa nekog servera VPN polisa, kreirate odnos "uzajamnog poverenja" smartfona i datog servera VPN polisa. Da biste kreirali odnos uzajamnog poverenja, morate sprovesti uzajamnu autentikaciju sa serverom VPN polisa.

Pošto Vas server VPN polisa autentikuje, tj. potvrdi Vaš identitet, VPN klijentski program za Vas generiše neki privatni ključ i prijavljuje odgovarajući sertifikat. Taj privatni ključ i sertifikat se memorišu, upisuju, u spremište ključeve u smartfonu. Sertifikat služi za Vašu autentikaciju na serveru VPN polisa.

💡 **Savet:** Administratori Vam mogu dostaviti neku SIS datoteku koja sadrži podešavanja koja definišu skup veze sa nekim serverom VPN polisa, ili možete sami dodati željeni server VPN polisa koristeći [VPN management](#).

Instaliranje podešavanja pomoću SIS datoteke

Podešavanja servera VP polisa možete instalirati na serveru VPN polisa pomoći SIS datoteke. Podešavanja instalirate u smartfon kao što instalirate i drugi softver.

Podešavanja se sastoje od adrese i serverskog sertifikata datog servera VPN polisa. Serverski

sertifikat čini da smartfon stekne poverenje u dati server VPN polisa, tako da Vi morate samo da unosite svoje korisničko ime i lozinku kao svoju identifikaciju.

SIS datoteka ne sadrži podešavanja Internet pristupne tačke za povezivanje na server VPN polisa. Internet pristupnu tačku definišite u podešavanjima servera VPN polisa. Internet pristupnu tačku možete da izaberete i kada se povežete na server VPN polisa.

Ako administratori ne obezbede digitalni potpis za SIS datoteku, prikazuje se bezbednosno upozorenje kada instalirate takvu SIS datoteku. Ovo upozorenje možete da zanemarite ako ste uvereni da ste tu SIS datoteku primili od administratora sistema.

Morate da izađete iz [VPN management](#) pre instaliranja podešavanja sa SIS datoteke; u suprotnom instalacija neće uspeti.

Dodavanje servera VPN polisa

U [VPN policy servers](#) možete da definišete podešavanja servera VPN polisa ako ta podešavanja ne instalirate koristeći neku SIS datoteku.

Kada se prvi put povežete na adresu servera VPN polisa, smartfon nema poverenja u taj server VPN polisa, tako da morate da sprovedete autentikaciju servera VPN polisa. Identifikacionu šifru servera VPN polisa dobijate od administratora. Zatim proveravate i dopunjujete identifikacionu šifru servera VPN polisa, a VPN klijentski program je verifikuje.

Nakon uspešno sprovedene autentikacije, VPN klijentski program prijavljuje sertifikat sa servera VPN polisa za potrebe kasnijih autentikacija tog servera VPN polisa.

⇒ **Da dupdate neki server VPN polisa**, kucnite [New](#). Unesite naredna podešavanja:

- **Policy server name:** - možete uneti bilo koje ime, ali ono mora da bude jedinstveno u [VPN policy servers](#). Ako ovo polje ostavite nepopunjeno, u njega se ubacuje vrednost za [Policy server address](#). Ovo ime servera VPN polisa se prikazuje u listi servera VPN polisa.
- **Policy server address:** - ime domaćina ili IP adresa servera VPN polisa sa kojeg se instaliraju VPN polise. Možete takođe da definišete i broj porta, razdvojeno dvotačkom (:). Adresu servera plisa dobijate od administratora sistema.
- **Internet access point:** - Internet pristupna tačka se koristi za povezivanje na server VPN polise. Administratori sistema će Vam reću koju pristupnu tačku da izaberete.

⇒ **Da instalirate VPN polise sa servera VPN polisa**, kucnite [Yes](#) na upit u [VPN management](#) da sprovedete sinhronizaciju servera VPN polisa.

💡 **Savet:** Sinhronizacija znači da se VPN klijentski program povezuje na neki server VPN polisa da proveri nove, ažurirane ili uklonjene VPN polise, kao i da instalira VPN polise u smartfon.

Kada se prvi put povežete na adresu servera VPN polisa, taj server VPN polisa nije "provereni", tako da morate da sprovedete njegovu autentikaciju. Identifikacionu šifru servera VPN polisa dobijate od administratora.

↳ **Da proverite identitet servera VPN polisa**, pažljivo uporedite identifikacionu šifru servera VPN polisa u dijalogu *VPN policy server identity code* sa šifrom koju ste dobili od administratora, unesite nedostajuće karaktere u *Missing chars.*; pa kucnite *OK*.

▼ **Napomena:** Ako podešavanja servera VPN polisa instalirate sa neke SIS datoteke, ne morate da verifikujete identitet tog servera VPN polisa, i ovaj prikaz se i ne pojavljuje.

↳ **Da spovedete autentikaciju, da se identifikujete serveru VPN polisa**, unesite svoje korisničko ime u *Serv. user name*: kao i lozinku u *Server password*: pa kucnite *OK* u dijalogu *VPN policy server authentication*.

Korisničko ime i lozinku koju ćete uneti dobijate od administratora.

💡 **Savet:** Korisničko ime i lozinka na serveru polise štite server VPN polisa od neovlašćenog pristupa.

VPN klijentski program prijavljuje neki sertifikat za kasnije autentikacije serveru VPN polisa i instalira VPN polise u smartfon.

💡 **Savet:** Prijavljivanje sertifikata znači slanje zahteva za sertifikaciju nekom serifikatoru (certifikacionom organu) i prijem sertifikata.

Sada možete da kreirate VPN pristupne tačke i da ih povežete sa aplikacijama.

Izмене servera VPN polisa

U *VPN policy servers* možete da prikazujete, da vršite izmene, da sinhronizujete i da brišete servere VPN polisa.

↳ **Da vidite ili da izmenite podešavanja nekog servera VPN polisa**, izaberite ga, pa kucnite *Edit* da promenite:

- *Policy server name*: - ime servera polisa. *VPN policy servers* prikazuje to novo ime.
- *Internet access point*: - Internet pristupna tačka koja se koristi za povezivanje na taj server VPN polise.

Ako ste obrisali pristupnu tačku koja je povezana sa datim serverom VPN polisa, u *Internet access point*: se prikazuje tekst *Not selected*. Ako ste obrisali sve pristupne tačke, *VPN management* ne može da sačuva podešavanja.

Ne možete promeniti vrednost *Policy server address*: posle instaliranja VPN polisa sa servera VPN polisa, zato što server VPN polisa šalje adresu modulu "VPN management" pri prvom povezivanju.

↳ **Da obrišete neki server VPN polise**, kucnite *Delete*.

↳ **Da podešavanja sačuvate**, kucnite *Done*.

💡 **Savet:** Da prozor zatvorite bez memorisanja izmena, pritisnite taster Esc .

Sinhronizovanje servera VPN polisa

↪ Da biste instalirali i ažurirali polise sa servera VPN polisa, izaberite neki server VPN polisa, pa kucnite *Synchronize*. VPN klijentski program se povezuje na server VPN polisa da proveri da li su administratori dodali, ažurirali ili obrisali VPN polise.

Ako se na serveru VPN polisa nalaze nove VPN polise, ili nove verzije VPN polisa, te VPN polise se instaliraju u smartfon. Ako su administratori obrisali neke VPN polise sa servera VPN polisa, te VPN polise se uklanjaju iz smartfona.

▼ **Napomena:** Kada prvi put sinhronizujete neki server VPN polisa, kreiraju se odgovarajuće VPN pristupne tačke za svaku (VPN) polisu koja je instalirana u smartfonu. VPN pristupne tačke objedinjuju VPN polise i Internet pristupne tačke. Kada se povežete na neki server VPN polisa da biste instalirali ili ažurirali VPN polise, potrebno je da prijavite VPN sertifikate sa servera VPN polisa.

Prijavljivanje VPN sertifikata

VPN klijentski program kreira zahtev za sertifikaciju za svaki potrebni sertifikat i taj zahtev šalje serveru VPN polisa. Server VPN polisa prijavljuje svaki traženi sertifikat **sertifikatoru** i vraća ih VPN client.

Sertifikacioni zahtev i odgovarajući sertifikat sadrže identifikaciju korisnika. Zavisno od konfiguracije servera VPN polisa, identifikacioni podaci korisnika za server VPN polisa se mogu koristiti i kao identifikacija korisnika u VPN sertifikatima. Ako to nije moguće, *VPN management* od Vas traži korisničke identifikacione podatke za dati domen. Administrator će Vam reći koje podatke treba uneti.

↪ Da kreirate sertifikacioni zahtev, u dijalogu *VPN user identity* unesite svoje korisničke identifikacione podatke za sertifikat za taj domen u *User identity*: pa kucnite *OK*.

Pregled VPN dnevnika

VPN dnevnik sadrži registracione poruke koje se beleže kada ažurirate ili sinhronizujete VPN polise i kada koristite VPN pristupne tačke za kreiranje VPN veze sa VPN mrežnim prolazima.

U *VPN log* možete da vidite i brišete registracione (dnevničke) poruke. Možete da vidite tekst poruke, vreme kada je svaka poruka zabeležena kao i početak registracione (dnevničke) poruke.

⊗ označava grešku, ⚠ upozorenje, a ⓘ informaciju.

↪ Da vidite kompletnu registracionu (dnevničku) poruku, kucnite *Open*.

VPN log razvrstava poruke po vremenu i datumu kada su zabeležene; najsvežija je prva. Možete da vidite poruke registrovane do trenutka kada ste otvorili *VPN log*.

↳ **Da vidite najskorije registracione (dnevničke) poruke**, kliknite [Reload](#).

Registracione poruke mogu da sadrže kodove, podatke o greškama, statusu i obrazloženja. Kada administratoru prijavljujete neku grešku, obavestite ga i o sadržaju ovih kodova.

↳ **Da obrišete sve poruke iz dnevnika**, kliknite [Clear log](#).

Registracione (dnevničke) poruke se upisuju u recirkirajući (FIFO) bafer. Kada dnevnik dostigne veličinu od 20 kilobajta, nove poruke se upisuju preko najstarijih (FIFO).

Lozinke spremišta ključa

U [Key store password](#), možete da kreirate ili da promenite lozinku spremišta ključa. Lozinka spremišta ključa pomaže u zaštiti od neovlašćene upotrebe privatnih ključeva u smartfonu i skupova (parametara) veze sa serverom VPN polisa.

Kreiranje ili promena neke lozinke spremišta ključa

Lozinku spremišta ključa kreirate kada instalirate prvu VPN polisu. Kreirajte lozinke spremišta ključa koje su dovoljno dugačke i kompleksne da mogu da pomognu u zaštiti informacija u Vašem smartfonu. Ako se lozinka spremišta ključa razbije (otkrije), kompanijska računarska mreža može da bude izložena neovlašćenom pristupanju.

☀ **Savet:** Lozinka spremišta ključa mora da bude najmanje šest karaktera dugačka, i može da sadrži slova, brojeve i specijalne karaktere.

↳ **Da promenite lozinku spremišta ključa**, kliknite [Change](#).

Unesite neku lozinku koju ćete Vi lako pamtiiti a drugi teško pogoditi u [New password](#). Da eliminišete greške u kucanju, unesite istu loziku i u [Verify password](#): pa kliknite [OK](#).

Unošenje lozinke spremišta ključa

Morate da unosite lozinku spremišta ključa kada:

- Instalirate nove ili ažurirane VPN polise sa servera VPN polisa.
- Koristite aplikacije da se povežete na VPN pristupne tačke koje zahtevaju autentikaciju sertifikatom.

Korišćenje VPN-a aplikacijama

Kada koristite neku aplikaciju da kreirate vezu sa nekom VPN pristupnom tačkom, smartfon:

- Povezuje se na Internet pristupnu tačku koja je vezana za datu VPN pristupnu tačku.
- Učitava VPN polisu koja je vezana za datu VPN pristupnu tačku.

- Povezuje se na VPN mrežni prolaz da bi kreirao VPN vezu.

Autentikacija VPN mrežnom prolazu

Kada se prijavljujete na kompanijski VPN, morate dokazati svoj identitet. VPN polisa definiše metodu autentikacije koju koristite:

- Autentikacija sertifikatom – morate da posedujete neki sertifikat koji potpisuje neki poverljivi sertifikator (sertifikaciono telo). U tom cilju koristite onlajn prijavu da biste dobili sertifikat, ili instalirate sertifikate kada instalirate VPN polisu koristeći neku SIS datoteku.
- Specifična autentikacija – za autentikaciju koristite korisnička imena i lozinke ili pristupne šifre. Administratori sistema kreiraju korisnička imena i lozinke ili Vam obezbeđuju SecurID "značke" da generišete pristupne šifre.

↳ **Ako koristite autentikaciju sertifikatom**, unesite lozinku spremišta ključa.

↳ **Ako koristite specifičnu autentikaciju**, unesite podatke za VPN autentikaciju kada koristite aplikacije za povezivanje na VPN pristupne tačke a smartfon će dogovoriti kriptovanu vezu sa VPN mrežnim prolazom.

↳ **Da biste koristili korisnička imena i lozinke za autentikaciju nekom VPN mrežnom prolazu**, unesite svoje VPN korisničko ime u *VPN user name*: kao i VPN lozinku u *VPN password*: Kucnite *OK*.

↳ **Da biste koristili korisnička imena i šifre za autentikaciju nekom VPN mrežnom prolazu**, unesite svoje VPN korisničko ime u *VPN user name*: Generišite neku SecurID šifru i unesite je u *VPN passcode*: Kucnite *OK*.

Ako SecurID "značka" izgubi sinhronizaciju sa generatorom takta na ACE/serveru, od Vas se traži naredna šifra koju ACE/server koristi kao novu referencu za sinhronizaciju vremena u "znački". Unesite svoje VPN korisničko ime u *VPN user name*: Generišite novu šifru i unesite je u *Next passcode*: pa kucnite *OK*. Ako ovo ne uspe, obratite se administratorima sistema.

Rešavanje problema

U ovom delu se daje lista poruka o greškama po abecednom redu, objašnjavaju se mogući razlozi tih grešaka i predlažu rešenja.

Authentication failed. Check user name and password.

- Uneli ste neispravno korisničko ime ili lozinku kod autentikacije serveru VPN polisa ili kod prijave na VPN.
- Uneli ste neispravnu pristupnu šifru na ekranski upit "Next passcode" (naredna šifra).

Pokušajte sa narednim rešenjima:

- Proverite svoje korisničko ime i lozinku i pokušajte ponovo.
- Generišite i unesite neku (pristupnu) šifru.

Unable to log on to policy server. Enter policy server user name and password.

Sertifikat kojim se autentikujete serveru VPN polisa je istekao ili su ga administratori povukli (opozvali).

Ovu grešku prijavite administratorima koji su Vam dali jednokratnu lozinku za prijavu. Unesite korisničko ime i jednokratnu lozinku da se autentikujete serveru VPN polisa. VPN klijentski program prijavljuje novi sertifikat za Vas.

Unable to log on to policy server. See VPN log for details.

Period važenja sertifikata kojim se autentikujete serveru VPN polisa još nije započeo.

Proverite podešavanja datuma i vremena, ili sačekajte početak perioda važenja sertifikata.

Unable to use VPN client. Cryptographic library is too weak.

Ako je kriptografska biblioteka koja je instalirana u smartfonu previše slaba, ne možete koristiti VPN veze.

Obratite se administratorima sistema.

Incorrect password

Uneli ste neispravnu lozinku spremišta ključa ili neispravnu lozinku uvoza ključa.

Proverite lozinku i pokušajte ponovo.

Lozinku uvoza ključa dobijate od administratora. Lozinku spremišta ključa sami kreirate.

Policy server is currently in use. Unable to delete.

Ne možete brisati neki server VPN polisa dok ažurirate VPN polise sa njega. Kada koristite neku aplikaciju koja kreira

vezu sa nekom VPN pristupnom tačkom, VPN polise se automatski ažuriraju.

Sačekajte da se ažuriranje VPN polisa završi, pa pokušajte ponovo.

Unable to log on to policy server. Delete server and redefine details.

Istekao je serverski sertifikat servera VPN polisa.

↳ **Da obrišete server VPN polisa**, izaberite ga u *VPN policy servers* pa kucnite *Delete*.

↳ **Da ponovo dodate server VPN polisa**, kucnite *New*, ili zatražite od administratora sistema SIS datoteku koja sadrži nova podešavanja za dati server VPN polisa.

Unable to update policy. See VPN log for details.

Unable to synchronise. See VPN log for details.

Došlo je do greške u toku preuzimanja VPN polisa sa datog servera VPN polisa ili pri njihovom instaliranju u smartfon.

↳ **Da ažurirate neku VPN politisu**, izaberite je u *VPN policies* pa kucnite *Update*.

↳ **Da instalirate polise sa servera VPN polisa**, izaberite neki server VPN polisa u *VPN policy servers* pa kucnite *Synchronise*.

Incorrect server identity code

Uneli ste neispravan niz kada je od Vas traženo da unesete identifikacionu šifru servera VPN polisa.

Proverite pažljivo identifikacionu šifru servera VPN polisa i uporedite je sa šifrom koju ste primili od administratora sistema, zatim unesite nedostajuće karaktere.

Unable to activate VPN connection. See VPN log for details.

Specifična autentikacija nije uspela, ili sertifikat kojim se autentikujete datom VPN mrežnom prolazu nedostaje, istekao je ili njegov period važenja još nije započeo.

Proverite podešavanja datuma i vremena u smartfonu.

↪ **Da ažurirate neku VPN politisu**, izaberite je u [VPN policies](#) pa kucnite [Update](#).

VPN policy deleted. Try redefining VPN access point.

VPN polisa koja je bila vezana za datu VPN pristupnu tačku je zastarela, pa je bila automatski obrisana.

Da neku drugu VPN politisu vežete za datu VPN pristupnu tačku, u Control Panel > Internet Setup izaberite ponovo tu istu VPN vezu (skup podešavanja veze) i za nju vežite neku validnu politisu.

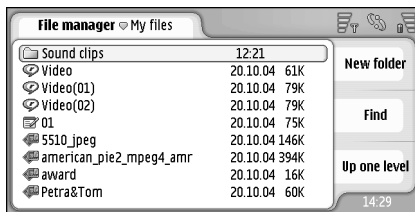
File manager (Menadžer datoteka)

Idite u **Desk > File manager**.

U aplikaciji File manager (Menadžer datoteka) možete da premeštate, kopirate, preimenujete i otvarate foldere i datoteke.

Institut zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosleđivanje nekih slika, tonova i melodija zvona i drugog sadržaja.

Savet: Aplikaciju File manager koristite u kombinaciji sa memorijskom karticom za premeštanje datoteka i foldera iz interne memorije uređaja kako biste oslobodili memoriju za druge namene. Vidite "Rad sa memorijskim karticama" na stranici 132.

Sl. 33: File manager (Menadžer datoteka)

↳ Da otvorite neku datoteku ili folder, kucnite na njih dva puta.

↳ Da ponovo otvorite prethodno otvaranu datoteku, pritisnite i odaberite **File > Recent files**. Odaberite datoteku koju želite da ponovo otvorite.

↳ Da vidite detalje neke datoteke ili foldera, pritisnite i odaberite **Tools > Details**. Ako odaberete **Read-only**: kućicu, datoteka se ne može modifikovati.

Rad sa datotekama

↳ Da nađete neku datoteku, kucnite **Find**. Unesite ime ili samo deo imena datoteke koju tražite. Datoteke možete tražiti i po tipu datoteke. Da pretragu učinite preciznijom, kucnite **Options** i definišite lokaciju i datumski interval za pretragu. Kucnite **Find** da započnete sa pretragom.

↳ Da kreirate novu datoteku, pritisnite i odaberite **File > New file...** Definišite tip datoteke i lokaciju, mesto gde će se datoteka memorisati.

↳ Da promenite redosled sortiranja datoteka, pritisnite i odaberite **Display > Sort...** Odaberite i kriterijum (kategoriju) po kojoj će se sortirati datoteke i redosled sortiranja.

Rad sa folderima

- ↳ Da zatvorite neki folder i da se pomerite nagore u hijerarhiji foldera, kucnite **Up one level**.
- ↳ Da kreirate novi folder, pritisnite i odaberite *File > New folder...* Novom folderu odredite ime i zaberite lokaciju.
- ↳ Da promenite ime odabranog foldera, pritisnite i odaberite *File > Rename...*

Rad sa memorijskim karticama

- ↳ Da pređete sa interne memorije na memorijsku karticu, pritisnite i odaberite *Browse > Memory > Memory card*.
- ↳ Da promenite naziv, ime memorijske kartice, pritisnite i odaberite *Memory card > Rename...*
- ↳ Da formatirate memorijsku karticu, pritisnite i odaberite *Memory card > Format*. Svi podaci u memorijskoj kartici će biti trajno obrisani! Kucnite **Format** da nastavite sa formatiranjem.
- ↳ Da na memorijskoj kartici napravite rezervnu kopiju, pritisnite , odaberite *Tools > Backup/Restore...* i kucnite **Backup**. Odaberite da li želite da napravite rezervnu kopiju svih podataka ili samo određenih tipova datoteka. Kucnite **OK** da započnete kopiranje. Preporučuje se da redovno pravite rezervne kopije podataka koji se nalaze u Vašem smartfonu.

↳ Da u smartfon rekonstruišete podatke iz rezervne kopije u memorijskoj kartici, pritisnite , odaberite *Tools > Backup/Restore...* i kucnite **Restore**.

Za dalje informacije o memorijskim karticama, vidite "Vađenje i ubacivanje memorijske kartice" na stranici 15.

Imajte na umu da uz pomoć Nokia PC Suite 6.41 ili novijeg programskog paketa možete da na svom PC računaru pravite rezervne kopije podataka. Za više informacija o opcijama pravljenju rezervnih kopija uz pomoć Nokia PC Suite, pogledajte "Nokia PC Suite guide" na CDRROM disku.

Log (Dnevnik)

Idite u [Desk](#) > [Log](#).

Pomoću aplikacije Log (Dnevnik) možete pratiti telefonske pozive, poruke i data veze koje je registrovao Vaš smartfon. Možete filtrirati prikaz dnevnika tako da se vidi samo jedan tip veze, a možete i kreirati kontakt kartice na osnovu informacija iz dnevnika.

↳ **Da odaberete tip veze koji želite da vidite**, pritisnite i odaberite [View group](#) > [All communication](#) / [Voice calls](#) / [Messages](#) / [GPRS connections](#) / [Data calls](#). Imajte na umu da se neke veze, kao na primer višedelne tekstualne poruke i GPRS veze, u dnevniku vode kao jedna komunikaciona veza, događaj.

↳ **Da sortirate listu događaja**, kucnite [Sort](#) i odaberite redosled kojim želite da sortirate, razvrstate, listu.

↳ **Da pogledate detalje neke veze**, odaberite vezu iz dnevnika i kucnite [Details](#). Na primer, možete videti ime pošiljaoca ili primaoca, broj telefona, ime provajdera srvisa ili pristupnu tačku. **Da kopirate broj telefona iz nekog komunikacionog događaja dnevnika**, kucnite [Copy number](#).

↳ **Da obrišete sadržaj celog dnevnika**, pritisnite i odaberite [Edit](#) > [Clear log](#). Lista skorašnjih, prethodnih, poziva se takođe briše. **Da obrišete samo jednu vezu (događaj) iz dnevnika**, odaberite je, pritisnite i odaberite [Edit](#) > [Delete communication detail](#).

↳ **Da odredite trajanje dnevnika**, pritisnite i odaberite [Tools](#) > [Log duration...](#) Kuckajte <+> i <-> da podesite broj dana. Veze, događaji, registrovani u dnevniku ostaju u memoriji smartfona određeni broj dana, posle čega se automatski brišu. Imajte na umu da ako odaberete nulu (0) za broj dana, sve veze registrovane u dnevniku, "Recent calls register" (Lista prethodnih poziva) i "Messaging delivery reports" (Izveštaji o dostavi poruka) se trajno brišu. Takođe imajte na umu da je maksimalan broj registrovanih veza (događaja) 300, posle čega se veze brišu, počev od najstarije veze.

↳ **Da pozovete broj telefona prikazan u dnevniku**, odaberite datu vezu iz dnevnika i kucnite [Call](#). **Da na taj broj pošaljete poruku**, pritisnite i odaberite [Options](#) > [Create text message...](#)

↳ **Da telefonski broj dodate u kontakte**, pritisnite i odaberite [Options](#) > [Add to Contacts...](#)

Prethodni pozivi

U dijalogu [Recent calls](#) možete videti birane, primljene i propuštene pozive. Takođe možete odabrati neki telefonski broj i pozvati ga ili ga dodati u Contacts.

↳ **Da pratite telefonske brojeve biranih, primljenih i propuštenih poziva**, pritisnite i odaberite *Options* > *Recent calls*. Smartfon registruje propuštene i primljene pozive samo ako mreža podržava ove servise i ako se smartfon nalazi u zoni pokrivanja mreže.

↳ **Da obrišete listu prethodnih poziva**, pritisnite u glavnom prikazu aplikacije Log i odaberite *Edit* > *Clear log*. Sadržaj i liste prethodnih poziva i svih veza u dnevniku se briše.

Trajanje poziva i brojač GPRS podataka

↳ **Da pratite trajanje poziva**, pritisnite i odaberite *Tools* > *Call duration*. Prikazuje se lista približnih trajanja Vaših dolaznih i odlaznih poziva. **Da obrišete ove tajmere, merače trajanja poziva**, kucnite **Clear timers**. Za ovo Vam je potrebna šifra blokade.

▼ **Napomena:** Stvarno vreme koje provajder fakturiše za razgovore može da varira u zavisnosti od mogućnosti mreže, zaokruživanja za naplatu, i tako dalje.

↳ **Da pogledate brojač GPRS podataka**, pritisnite i odaberite *Tools* > *GPRS data counter*. Prikazuje se lista približnih količina primljenih i poslaih paketiranih podataka u toku ostvarenih (GPRS) veza. Na primer, GPRS veza Vam se može naplaćivati na osnovu količine primljenih i poslaih podataka. **Da obrišete brojače**

GPRS podataka, kucnite **Clear counters**. Za ovo Vam je potrebna šifra blokade.

Čelijski info

U zonama u kojima je dostupan čelijski info servis (CBS), možete da od svog provajdera servisa primete poruke o raznim temama, kao što su, recimo, izveštaji o vremenu ili situacija u saobraćaju. Za teme koje su na raspolaganju kao i za brojeve tema, obratite se svom provajderu servisa.

Čelijski info servis je mrežni servis. Proverite kod svog provajdera servisa da li je CBS, čelijski info servis, na raspolaganju.

Imajte na umu da aktivna GPRS data veza može da onemogućava prijem čelijskih info poruka. Za ispravna GPRS podešavanja se obratite svom operatoru komunikacione mreže.

Čitanje i organizovanje poruka

- ↳ Da pročitate neku poruku, kucnite **Read**.
- ↳ Da sačuvate poruku koju čitate, pritisnite i odaberite **Edit > Save message**.
- ↳ Da obrišete poruku koju čitate, pritisnite i odaberite **Edit > Delete message**.
- ↳ Da zaključate poruku koju čitate, pritisnite i odaberite **Edit > Lock message**. Poruku možete da zaključate da biste bili sigurni da neće moći da bude obrisana ako primite nove poruke sa istom temom.

↳ Da pređete na narednu ili na prethodnu poruku, kucnite **Next** odnosno **Previous**.

↳ Da počnete ili prestanete sa prijemom čelijskih info poruka, CBS, kucnite **Reception on** ili **Reception off**.

Rad sa temama

💡 **Savet:** Teme možete da tražite. U polje za pretragu unesite naziv teme.

↳ Da budete obavještavani o nekoj određenoj novoj temi, pritisnite i izaberite **Topic > Hotmark**. Tema koja je odabrana za "vruću" označena je sa "!".

↳ Da izmenite ili uklonite teme kada je prijem isključen, pritisnite i odaberite **Topic > More options > Edit topic...** ili **Delete topic(s)**. Imajte na umu da teme ne možete menjati u prikazu lista All.

↳ Da se pretplatite, prijavite, dođite do neke teme i pritisnite **Subscribe**. Prikazuje se oznaka u kućici levo od teme. Da odjavite pretplatu, kucnite **Unsubscribe**.

↳ Da kreirate novu listu tema, pritisnite i odaberite **Lists > Manage lists...** Kucnite **New** i unesite neko ime za tu novu listu.

↳ Da promenite ime liste tema, pritisnite i odaberite **Lists > Manage lists...** Odaberite listu kojoj

želite da promenite ime i kucnite **Rename**. Imajte na umu da prijem mora da bude isključen.

↳ **Da otvorite neku drugu listu tema**, pritisnite , odaberite *Lists* pa odaberite listu tema koju želite da otvorite.

I u drugim listama možete da se pretplaćujete na teme ili da odjavljujete pretplatu, kao i da teme označavate "vrućim".

Podešavanja ćelijskog info servisa

↳ **Da izmenite podešavanja**, pritisnite i odaberite *Tools > Settings...* Definišite sledeće:

Add new topics to list:- Ako odaberete ovu opciju, sve nove teme se automatski dodaju u trenutnu listu tema. Ako ne odaberete ovu opciju, primaćete samo poruke koje se odnose na teme na koje ste pretplaćeni ili koje su označene kao "vruće" a koje se već nalaze u Vašoj listi tema.

Language: - Odaberite jezik tema koje želite da primate. Odaberite *All* da primate poruke na svim jezicima.

💡 **Savet:** Da kreirate novu, praznu, listu tema, odaberite *Add new topics to list:* i sve jezike u prethodnom koraku podešavanja da biste primali kompletnu listu svih tema koje su na raspolaganju u datoj zoni.

Reception on: - Odaberite ovu opciju da biste omogućili automatski prijem.

Reception on' time: - Kucnite da definišete vreme od kada počinje automatski prijem.

Reception off' time: - Kucnite da definišete vreme od kada prestaje automatski prijem.

Message deletion interval (hours): - Definišite koliko često će se pročitane poruke brisati iz smartfona.

Komunikacije

Bluetooth veza

Idite u **Desk** > **Control panel** > **Bluetooth**.

Ovaj smartfon je usklađena sa Bluetooth Specifikacijama verzija 1.1. koje podržavaju naredne profile: Serial Port Profile, Dial-Up Networking Profile, Object Push profile, File Transfer Profile, i Handsfree Profile. Da biste osigurali saradnju sa drugim aparatima koji podržavaju Bluetooth tehnologiju, koristite proširenja koja je odobrila Nokia za ovaj model. Proverite sa proizvođačem dotičnog aparata njegovu kompatibilnost sa ovim aparatom.

Bluetooth tehnologija omogućava bežične veze za slanje slika, teksta, vizitkarti, napomena kalendara kao i za bežično povezivanje sa kompatibilnim uređajima opremljenim Bluetooth bežičnom tehnologijom, kao što su računari.

Kako Bluetooth uređaji komuniciraju putem radio talasa, Vaš smartfon i drugi Bluetooth uređaj ne moraju da budu u pravolinijskom vidnom polju. Dva uređaja samo moraju da se nalaze na međusobnom rastojanju od najviše 10 metara, mada vezu mogu da ometaju prepreke kao što su zidovi ili drugi elektronski uređaji.

Na nekim lokacijama može da postoji ograničenje upotrebe Bluetooth tehnologije. Proverite sa lokalnim vlastima ili sa provajderom servisa.

Rad funkcija koje koriste Bluetooth tehnologiju, ili ostavljanje takvih funkcija da rade u pozadini dok se koriste druge funkcije, povećava energetske zahteve i skraćuje vek baterije.

Prvo aktiviranje Bluetooth aplikacije

- 1 Otvorite aplikaciju Control panel (Kontrolni panel) i odaberite **Bluetooth**.
- 2 Dajte svom smartfonu neko Bluetooth ime. Napišite ime (maksimalno 82 karaktera), ili prihvatite podrazumevano ime. Ako šaljete podatke putem Bluetooth veze pre nego što ste svom smartfonu dali posebno Bluetooth ime, korišće se podrazumevano ime.
- 3 Odaberite **Switch Bluetooth on**: kućicu da biste omogućili Bluetooth. Ako ne štiklirate ovu kućicu, sve aktivne Bluetooth veze se raskidaju i Bluetooth se ne može koristiti za slanje ili prijem podataka.
- 4 Odaberite **Visible to all**: kućicu da bi korisnici drugih Bluetooth uređaja mogli da vide Vaš smartfon i ime koje ste mu dodelili. Ako ne štiklirate ovu kućicu, drugi uređaji neće moći da nađu Vaš smartfon u toku traženja uređaja.
- 5 Kucnite **OK** da sačuvate podešavanja i da zatvorite dijalog.

↪ **Da deaktivirate Bluetooth aplikaciju**, kucnite u status traci i odaberite **Switch off**. Bluetooth se ne može koristiti za slanje i prijem podataka sve dok ponovo ne štiklirate **Switch Bluetooth on**: kućicu. Imajte na umu da se Bluetooth veza obično automatski raskida po slanju ili prijemu podataka. Samo sa nekim proširenjima, kao što su slušalice, veza se može održavati čak i kada se ne koristi aktivno.

Slanje podataka preko Bluetooth

Podatke možete da šaljete istovremeno samo jednom uređaju.

- 1 Otvorite aplikaciju u kojoj se nalazi ono što želite da pošaljete. Na primer, da pošaljete fotografiju drugom uređaju, otvorite aplikaciju Images (Slike).
- 2 Odaberite stavku koju želite da pošaljete i kucnite **Send**, ili pritisnite i potražite **Send > Via Bluetooth** komandu.
- 3 Ako ste već ranije tražili Bluetooth uređaje, prvo se pojavljuje lista prethodno nađenih uređaja. Možete da vidite ikonicu i Bluetooth ime uređaja.
- 4 Da započnete novo traženje uređaja, kucnite **New search**.
- 5 Odaberite uređaj sa kojim želite da se povežete i kucnite **Send**.
- 6 Ako drugi uređaj zahteva uparivanje pre nego što se podaci mogu poslati, od Vas se zahteva da unesete lozinku. Formirajte sopstvenu lozinku (numeričku, dužine 1 do 16 karaktera) i dogovorite se sa vlasnikom

drugog Bluetooth uređaja da koristi istu lozinku. Ova lozinka se koristi samo jednom i ne morate je pamti. Uređaji koji nemaju korisnički interfejs imaju fabrički podešenu lozinku. Pošto se veza uspešno uspostavi, prikazuje se obaveštenje **Sending**.

Podaci primljeni preko Bluetooth veze mogu se naći u folderu Inbox (Prijem) aplikacije Messaging (Poruke). Za dalje informacije, vidite deo "Folderi" na stranici 47.

Imajte na umu da ako slanje ne uspe, poruka ili podaci će biti obrisani. U folderu Drafts (Nacrti) aplikacije Messaging, ne čuvaju se poruke poslate preko Bluetooth veze.

Prijem podataka preko Bluetooth

Da biste bili u mogućnosti da primete podatke preko Bluetooth, proverite da li je Bluetooth veza aktivirana i odaberite **Visible to all**: kućicu u **Bluetooth** dialogu.

Kada primete podatke preko Bluetooth veze od uređaja koji nije ovlašćen, prvo se pojavljuje upit da li želite da prihvatite Bluetooth poruku. Ako prihvatite, stavka se smešta u folder Inbox u okviru aplikacije Messaging.

Upareni uređaji

Uparivanje znači autentifikacija učesnika, utvrđivanje identiteta. Uparivanje ubrzava i olakšava traženje uređaja.

Korisnici Bluetooth osposobljenih uređaja se međusobno dogovaraju o lozinki i istu lozinku koriste za oba uređaja da bi ih uparili.

Uparivanje sa nekim uređajem

- 1 Otvorite aplikaciju Control panel (Kontrolni panel) i odaberite **Bluetooth**. Uređaje možete upariti i pre prenosa podataka.
- 2 Kucnite **Paired devices**. Prikazuje se lista uparenih uređaja.
- 3 Kucnite **Search** da biste otvorili **Search for devices** dialog. Ako ste već ranije tražili Bluetooth uređaje, prvo se pojavljuje lista prethodno nađenih uređaja.
- 4 Kucnite **New search** da ažurirate listu pronađenih uređaja, ako je potrebno, odaberite uređaje sa kojima želite da se uparate, i kucnite **Pair**.
- 5 Napišite lozinku i kucnite **OK**.

↳ **Da dodelite nadimke uparenim uređajima**, otvorite aplikaciju Control panel, odaberite **Bluetooth**, pa kucnite **Paired devices**. Odaberite uređaj čije ime želite da promenite, pa kucnite **Edit**. Nadimak možete odrediti da Vam pomogne u prepoznavanju određenog uređaja. To ime se čuva u memoriji smartfona i ne mogu ga videti drugi korisnici Bluetooth uređaja.

💡 **Savet:** Odaberite ime koje se lako pamti i prepoznaje. Kasnije, kada vršite pretragu uređaja ili kada uređaj pošalje zahtev za povezivanje, to ime koje ste odabrali će se koristiti se za identifikaciju uređaja.

↳ **Da poništite uparivanje**, otvorite aplikaciju Control panel, odaberite **Bluetooth**, pa kucnite **Paired devices**. Odaberite uređaj sa kojim želite da poništite uparivanje, pa kucnite **Delete**. Ako ste trenutno povezani sa uređajem i obrišete uparivanje sa tim uređajem, uparivanje se odmah poništava i veza se prekida.

↳ **Da ovlastite uparene uređaje**, otvorite Control panel aplikaciju, odaberite **Bluetooth**, a onda kucnite **Paired devices**. Odaberite upareni uređaj koji želite da postavite za ovlašćen, pa kucnite **Edit**. Demarkirajte **Confirm connection requests**: kućicu. Veza Vašeg smartfona i tog uređaja se može uspostaviti bez Vašeg znanja. Nije potrebna nikakva posebna saglasnost ni provera. Ovaj status koristite za sopstvene uređaje, na primer svoj računar, ili uređaje koji pripadaju poverljivim osobama. Ikonica se dodaje pored ovlašćenog uređaja u listi uređaja. **Da postavite upareni uređaj kao neovlašćen**, štiklirajte **Confirm connection requests**: kućicu. Zahtevi za povezivanje od ovog uređaja se uvek moraju prvo prihvatiti.

Povezivanje Vašeg smartfona sa kompatibilnim računarom

Svoj smartfon možete da povežete sa kompatibilnim PC računarom pomoću DKU-2 komunikacionog kabla koji se dobija sa njim. Za dodatne informacije o povezivanju sa kompatibilnim računarom preko Bluetooth veze i o

instaliranju programskog paketa Nokia PC Suite 6.41 ili novijeg, vidite "Nokia PC Suite guide" na CD-ROM disku. Za dodatne informacije o korišćenju paketa Nokia PC Suite, vidite PC suite online help.

Završite sve pozive, zatvorite sva dokumenta i zaustavite sve druge aktivne procese svog smartfona pre nego što je povežete pomoću kabla sa PC računarom.

Korišćenje CDROM-a

CDROM u komercijalnom paketu je kompatibilan sa Windows 2000/XP. CDROM bi trebalo da se sam startuje pošto ga ubacite u CDROM dravj svog PC kompatibilnog računara. Ako se to ne dogodi, uradite sledeće:

- 1 U programu Windows kliknite **Start** pa odaberite Programs > Windows Explorer.
- 2 Na CDROM disku nađite datoteku Nokia7710.exe i kliknite dva puta na nju. Otvara se CDROM interfejs.
- 3 Programski paket Nokia PC Suite 6.41 ili noviji se nalazi u delu "Install Software" na CD-ROM disku. Dva puta kliknite na "Nokia PC Suite 6" Instalacioni čarobnjak će Vas voditi kroz proces instaliranja.

Korišćenje smartfona kao modema

Imajte na umu da ne možete da upućujete telefonske pozive dok svoj smartfon koristite kao modem.

Za informacije o povezivanju Vašeg smartfona sa kompatibilnim PC računarom, pogledajte dokumentaciju priloženu uz Nokia PC Suite. Za informacije o korišćenju

aplikacija za data veze, pogledajte dokumentaciju koju ste dobili.

Nokia PC Suite

Paket Nokia PC Suite se nalazi na CDROM-u koji dobijate sa smartfonom. Na primer, pomoću paketa Nokia PC Suite možete sinhronizovati sadržaj telefonskog imenika i kalendarske beleške između svog smartfona i PC računara, praviti rezervne kopije na PC računaru, kao i raditi sa fotografijama snimljenim pomoću kamere smartfona.

Za više informacija o aplikacijama u paketu Nokia PC Suite, pogledajte uputstvo za Nokia PC Suite na CDROM-u i interaktivnu pomoć svake od aplikacija.

Da biste koristili paket Nokia PC Suite, instalirajte ga na kompatibilan PC računar i povežite smartfon sa PC računarom pomoću Bluetooth veze ili preko USB kabla DKU-2.

Kopiranje podataka sa kompatibilnih uređaja

Informacije i podatke iz velikog broja različitih modela Nokia telefona ili iz PC računara možete kopirati u svoj smartfon koristeći programski paket Nokia PC Suite 6.41 ili noviji. Za detalje vidite "Nokia PC Suite Guide" na CD-ROM disku komercijalnog paketa proizvoda. CD-ROM u komercijalnom paketu je kompatibilan sa Windows 2000/XP.

Daljinsko konfigurisanje (mrežni servis)

Idite u **Desk** (Radni sto) > **Device manager** (Menadžer uređaja).

Aplikacija Device manager (Menadžer uređaja) pomaže Vam da konfigurirate parametre veze svog smartfona, npr. podešavanja za e-mail, multimedija poruke ili Internet. Daljinsko konfigurisanje obično pokreće server kada je potrebno ažurirati parametre u smartfonu.

Daljinsko konfigurisanje se vrši putem GSM data poziva ili GPRS veze.

Aplikacija Remote configuration (Daljinsko konfigurisanje) koristi SyncML Device Management tehnologiju verzije 1.1.1. Za informacije o kompatibilnosti Remote Configuration, molimo kontaktirajte dobavljača konfiguracione opcije koju želite da koristite u podešavanjima svog smartfona.

↳ Za početak konfigurisanja otvorite aplikaciju Device manager (Menadžer uređaja). Odaberite profil iz liste, pritisnite i odaberite **Configuration** (Konfigurisanje) > **Start** (Početak).

↳ Za pregled dnevnika konfiguracije, kucnite na **Log** (Dnevnik) nakon što se konfigurisanje završi. Dnevnik pokazuje status konfigurisanja odabranog profila.

↳ Da onemogućite konfigurisanje pritisnite i odaberite **Configuration** (Konfigurisanje) > **Disable all**

(Onemogućiti sve). Ne možete primiti konfiguracione parametre ni od jednog konfiguracionog servera za koji imate profil. Demarkirajte ovu komandu da biste omogućili prijem konfiguracionih parametara od onih servera za koje imate profil i za koje ste dozvolili konfigurisanje.

Kreiranje novog profila konfiguracionog servera

Profil konfiguracionog servera čine parametri za udaljeni server. Možete kreirati nekoliko profila ako postoji potreba za pristupom na više servera.

Parametre profila konfiguracionog servera možete primiti u vidu specijalne poruke od svog provajdera servisa.

- 1 Otvorite aplikaciju Device manager (Menadžer uređaja) i pritisnite . Odaberite **Profile** > **New...** Odaberite da li želite da iskopirate vrednosti iz postojećeg profila radi korišćenja kao osnove za novi profil.
- 2 Otvara se Profile Wizard (Čarobnjak za profile). Definišite sledeće:
 - Server name:** - Upišite naziv konfiguracionog servera.
 - Server ID:** - Upišite jedinstveni identifikacioni broj konfiguracionog servera. Za ispravnu vrednost se obratite provajderu ili administratoru sistema.
 - Password:** - Upišite lozinku kojom se Vaš smartfon identifikuje serveru. Potvrdite lozinku.

Access point: - Odaberite pristupnu tačku koju želite da koristite za data vezu sa serverom.

Host address: - Upišite URL adresu servera. Za ispravnu vrednost se obratite provajderu ili administratoru sistema.

Port: - Upišite broj porta servera. Za ispravnu vrednost se obratite provajderu ili administratoru sistema.

User name: - Upišite svoje korisničko ime za server.

Password: - Upišite svoju lozinku za server i potvrdite je.

Allow configuration: - Odaberite ovo da biste omogućili serveru da inicira konfigurisanje.

Auto-accept sync requests: - Ovo odaberite ako ne želite da server od Vas traži potvrdu kada započinje sinhronizaciju.

3 Kucnite na **OK** da sačuvate parametre.

↳ **Za izmenu parametara konfiguracionog profila** odaberite profil i kucnite na **Settings** (Podešavanja).

Data transfer

Idite u **Desk > Data transfer**.

Aplikacija Data transfer Vam omogućava da sinhronizujete ili kopirate datoteke kalendara ili kontakata između Vašeg smartfona i drugog mobilnog telefona sa Bluetooth funkcijom.

↳ **Da uključite čarobnjak transfera podataka**, kucnite **New** i pratite uputstva. Možete odrediti tip i smer transfera i da odaberete šta želite da prenesete.

Sinhronizacija

Idite u **Desk > Sync**.

Sync (Sinhronizacija) aplikacija Vam omogućava usaglašavanje, sinhronizaciju, sadržaja Vašeg kalendara ili adresara sa različitim aplikacijama tog tipa na kompatibilnom računaru ili na Internetu. Daljinska sinhronizacija se obavlja preko GSM data veze ili preko GPRS veze, a lokalna sinhronizacija se obavlja preko Bluetooth i USB veze.

Aplikacija Sync za daljinsku sinhronizaciju koristi SyncML tehnologiju (verzija 1.1.1). U vezi SyncML kompatibilnosti, obratite se isporučiocu programa kalendara ili adresara sa kojim želite da sinhronizujete podatke u svom smartfonu.

↳ **Da sinhronizujete podatke**, otvorite aplikaciju Sync, odaberite neki skup sinhronizacije (profil) iz liste i kucnite **Synchronise**. Bićete obavešteni kada se sinhronizacija završi.

↳ **Da vidite dnevnik sinhronizacije**, kucnite **Log** kada se sinhronizacija završi. Dnevnik sinhronizacije sadrži podatke o statusu sinhronizacija za odabrani skup sinhronizacije (profil), kao i koliko je slogova, stavki, kalendara i kontakata dodato, ažurirano, obrisano ili odbačeno (nije sinhronizovano) u smartfonu ili na serveru.

Kreiranje novog skupa sinhronizacije

Skup sinhronizacije, profil, su podešavanja, parametri udaljenog servera. Ako je potrebno da izvršite sinhronizaciju sa više servera ili aplikacija, možete napraviti nekoliko skupova sinhronizacije.

Podešavanja sinhronizacije možete da primite i kao posebnu poruku od svog provajdera servisa.

- 1 Otvorite aplikaciju Sync i pritisnite . Odaberite [Profile](#) > [New...](#) Odaberite da li želite da iskopirate vrednosti iz postojećeg profila radi korišćenja kao osnove za novi profil.
- 2 Otvara se Profile Wizard (Čarobnjak za profile). Definišite sledeće:
 - Name:** – Napišite opisni naziv, ime skupa.
 - Data bearer:** – Definišite da li želite da se sinhronizacija obavlja preko Interneta ili koristeći lokalne veze.
 - Access point:** – Odaberite pristupnu tačku koju želite da koristite za data vezu.
 - Host address:** – Za ispravni podatak se obratite provajderu ili administratoru sistema.
 - Port:** – Za ispravni podatak (broj porta) se obratite provajderu ili administratoru sistema.
 - User name:** – Vaše korisničko ime, identifikacija, za sinhronizacioni server. Za Vašu ispravnu identifikaciju obratite se provajderu ili administratoru sistema.
 - Password:** – Unesite svoju lozinku, pa je zatim potvrdite. Za ispravnu vrednost se obratite provajderu ili administratoru sistema.

- 3 Odaberite šta želite da sinhronizujete: podatke kontakata ili kalendara.
- 4 Ako je potrebno, ukucajte tačnu putanju do lokalnog kalendara ili baze podataka kontakta. Unesite takođe i ispravnu putanju do udaljenog kalendara ili adresara na serveru. Definišite i vrstu, smer sinhronizacije koji želite ([Normal](#), [To device only](#), [To server only](#)).
- 5 Kucnite **Finish** da sačuvate podešavanja.

➔ **Da izmenite podešavanja skupa sinhronizacije,** odaberite željeni skup sinhronizacije pa kucnite **Settings**. Pored podešavanja koja su postavljena u toku kreiranja skupa usaglašavanja, možete definisati i sledeće:

Allow sync requests: – Ako odaberete ovo, sinhronizaciju može da automatski startuje dati server.

Auto-accept sync requests: – Ovo odaberite ako ne želite da server od Vas traži potvrdu kada započinje sinhronizaciju.

Rešavanje problema

Rešavanje problema

- **Smartfon se ne uključuje.**
 - Proverite da li je baterija pravilno postavljena i napunjena.
 - Proverite da li su kontakti na bateriji čisti.
 - Pokušajte da uključite smartfon pritiskom i držanjem glavnog prekidača (ⓘ) nekoliko sekundi.
 - Uklonite bateriju, sačekajte najmanje deset sekundi, pa je zatim vratite.
 - **Ekran ili tasteri telefona bljeskaju kada pokušam da napunim bateriju.**
 - Proverite da li je baterija pravilno postavljena.
 - **Baterija se ne puni pravilno.**
 - Proverite da li je konektor dobro utaknut i da li u utičnici koju koristite ima napajanja.
 - Vašoj bateriji možda ističe radni vek ili je neispravna. Kontaktirajte svog lokalnog Nokia distributera.
 - U toku punjenja, ne koristite aplikacije kao što su Web browser (Veb pretraživač) ili RealOne player koje troše dosta energije. Veliki broj aktivnosti koje troše dosta energije mogu da spreče pravilno punjenje baterije.
 - **Pri svakom uključivanju smartfona na ekranu se pojavljuju bezbojne ili svetle tačke ili neke tačke nedostaju.**
 - Ovo je normalna karakteristika ovakvog tipa ekrana.
- **Dodirni ekran deluje neprecizno.**
 - Kalibrišite ekran. Pomoću tastera za pretraživanje otvorite aplikaciju Control Panel (Kontrolna tabla), odaberite [Screen calibration](#) (Kalibracija ekrana) i pratite uputstva.
 - **Smartfon je prestao da reaguje na neke ili na sve komande.**
 - Malo sačekajte. Neki procesi mogu da potraju nešto duže. Ako uređaj još uvek ne reaguje, možda je tome razlog neka aplikacija koja je zauzela previše memorije. Isključite smartfon. Ako to ne pomogne, izvadite bateriju, sačekajte najmanje deset sekundi, pa je zatim vratite.
 - **Aplikacije i glavni prekidač ne reaguju.**
 - Uklonite bateriju, sačekajte najmanje deset sekundi, pa je zatim vratite.
 - Pokušajte da napunite bateriju smartfona. Ako navedena procedura nije pomogla, kao poslednju opciju pre nego što kontaktirate svog lokalnog distributera pokušajte da formatizujete internu memoriju smartfona. **Imajte na umu da formatizovanjem memorije uklanjate sve stavke, osim standardnih aplikacija koje su fabrički instalirane u ROM memoriji!** Ako ste napravili rezervnu kopiju na memorijskoj kartici, pogledajte "Rad sa memorijskim karticama" na stranici 132.

Kada formatizujete internu memoriju, sva podešavanja, dokumenti i ostale datoteke koje ste kreirali ili modifikovali u internoj memoriji će biti obrisana i poništena. Da formatizujete internu memoriju, uradite sledeće:

- 1 Iskopčajte punjač, pa zatim uklonite bateriju.
 - 2 Sačekajte najmanje deset sekundi, pa ubacite bateriju da startujete smartfon.
 - 3 Kada ugledate Nokia Welcome screen (ekran sa dobrodošlicom), odmah pritisnite i držite + + tastere. Taster bi trebalo pritisnuti kasnije.
 - 4 Potvrdite da želite da formatizujete. Formatizovanje počinje.
- **Ne mogu da upućujem niti da primam pozive.**
 - Proverite da li ste možda odabrali Flight način rada. Kada je aktiviran ovaj način rada, ne možete upućivati niti primati pozive.
 - Ako možete da otvorite samo aplikaciju Telephone i da samo inicirate hitne pozive, Vaša SIM kartica nije ubačena.
 - Proverite podešavanja ograničavanja i preusmeravanja poziva. Otvorite aplikaciju Telephone (Telefon), pritisnite i odaberite *Tools > Settings > Call barring...* ili *Call divert...*
 - Smartfon je možda zauzet: šalju se ili primaju podaci, ili se smartfona koristi kao faks modem. Sačekajte da se završi prenos podataka ili prekinite data poziv.
 - **Kvalitet veze je loš.**

- Možda Vaša lokacija ne omogućava bolji kvalitet veze. Pomerite se na mesto gde je bolji prijem radio signala. Prijem je obično bolji iznad zemlje, na otvorenom prostoru i u stanju mirovanja. Ponekad će čak i neznatno pomeranje aparata poboljšati prijem.

- **Ne mogu da preusmerim niti da ograničim govorne ili data pozive.**
 - Možda niste pretplaćeni na konkretnu uslugu ili možda ona nije podržana na mreži.
 - Proverite da li su podešeni broj centra za poruke i broj na koji želite da preusmerite svoje pozive i da li su oni ispravni.
- **Ne mogu da šaljem niti da primam poruke i e-mail.**
 - Možda niste pretplaćeni na konkretnu uslugu ili možda ona nije podržana na mreži.
 - Proverite da li ste konfigurisali odgovarajuće parametre.
 - Možda je memorija smartfona popunjena.
 - Možda je format broja koji koristite neispravan.
 - Smartfon je možda zauzet: šalju se ili primaju podaci, ili se koristi kao faks modem. Sačekajte da se završi prenos podataka ili prekinite data poziv.
- **Ne mogu da šaljem multimedija poruke.**
 - Možda niste pretplaćeni na konkretnu uslugu ili možda ona nije podržana na mreži.
 - Proverite da li ste konfigurisali odgovarajuće parametre.
 - Možda je memorija smartfona popunjena.
 - Ako dobijete poruku o grešci dok ubacujete multimedija snimak u poruku, proverite da

podešavanje *Multimedia mode* u aplikaciji Multimedia message, General page nije podešeno na *Restricted mode*:

- **Ne mogu da prekinem Bluetooth vezu.**
 - Ako se drugi aparat uparuje sa Vašim smartfonom i ostavi otvorenu vezu a ne šalje podatke, tada je način da se veza prekine, kompletno isključivanje Bluetooth veze. Otvorite aplikaciju Control panel (Kontrolni panel) i odaberite *Bluetooth*. Demarkirajte *Switch Bluetooth on*: kućicu.
- **Ne mogu da pronađem drugi aparat koji ima Bluetooth funkciju.**
 - Proverite da li su oba aparata aktivirala Bluetooth.
 - Proverite da li je rastojanje između dva aparata manje od 10 metara i da li između aparata nema zidova ili drugih prepreka.
 - Proverite da drugi aparata nije "hidden" (skriven).
- **Ponestaje memorije u smartfonu.**
 - Proverite da li ste možda primili mnogo e-mail poruka ili ste memorisali velike slike ili druge datoteke koje koriste puno memorije. Da biste oslobodili memoriju aparata, obrišite nepotrebne podatke, premestite velike datoteke na memorijsku karticu ili ih, ako je moguće, prenesite na kompatibilni PC računar. Da biste proverili zauzetost memorije, otvorite aplikaciju Control panel (Kontrolni panel) i odaberite *Memory* (Memorija).
- **Imam problema sa priključivanjem na PC računar.**

- Proverite da li je na Vašem PC računaru instaliran i pokrenut paket Nokia PC Suite 6.41 ili noviji. Za više informacija, pogledajte "PC Suite Guide".

- Ako koristite kablovsku vezu, proverite da li je kabl pravilno priključen na oba kraja.

Ako koristite Bluetooth vezu, proverite da li je PC računar Bluetooth kompatibilan i da li su instalirani i aktivirani drajveri za Bluetooth vezu.

- Za sve druge probleme sa paketom Nokia PC Suite, vidite "Nokia PC Suite Guide".

- **Ne znam koji su moji pristupni kodovi.**

- Podrazumevana šifra blokade Vašeg smartfona je **12345**. Ako ste šifru blokade zaboravili ili izgubili, kontaktirajte distributera/prodavca od koga ste nabavili aparat.

- Ako zaboravite ili izgubite PIN ili PUK kod, ili ako ih niste ni dobili, kontaktirajte svog dobavljača mrežnih usluga.

Informacije o bateriji

Punjenje i pražnjenje

Vaš aparat se napaja energijom iz punjive baterije. Pone eksploatacione karakteristike nove baterije se postižu tek posle dva ili tri kompletna ciklusa punjenja i pražnjenja. Baterija se može puniti i prazniti stotine puta ali će se na kraju istrošiti. Kada se aktivno vreme i vreme u pasivnom režimu značajno skrate, kupite novu bateriju. Koristite samo baterije koje je odobrila Nokia i punite ih samo punjačima koje je Nokia odobrila za ovaj model aparata.

Kada se punjač ne koristi, iskopčajte ga iz električne utičnice i iz aparata. Ne ostavljajte bateriju povezanu na punjač. Prekomerno punjenje može da joj skрати životni vek. Ako se ne koristi, potpuno puna baterija će se vremenom sama isprazniti. Ekstremni temperaturni uslovi mogu da utiču na sposobnost punjenja baterije.

Upotrebljavajte bateriju samo za ono za šta je namenjena. Nikada ne koristite oštećeni punjač ili bateriju.

Ne izlažite bateriju kratkom spoju. Do slučajnog kratkog spoja može da dođe kada neki metalni predmet, novčić, spajalica ili pero, napravi direktan kontakt pozitivnog (+) i negativnog (-) izvoda baterije. (Izvodi su metalne tračice na bateriji.) To može da se desi, recimo, kada rezervnu bateriju nosite u džepu ili tašnici. Kratkim spajanjem izvoda može da se ošteti baterija ili predmet kojim se spaja.

Ostavljanje baterije na toplim ili hladnim mestima, kao što je zatvoreni automobil u letnjim ili zimskim uslovima, smanjuje kapacitet i vek trajanja baterije. Trudite se da bateriju uvek

držite na temperaturi između 15°C i 25°C (59°F and 77°F). Aparat sa zagrejanom ili hladnom baterijom može privremeno da ne radi, čak i kada je baterija potpuno napunjena. Eksploatacione karakteristike baterije su posebno ograničene pri temperaturama znatno ispod tačke mržnjenja.

Ne bacajte baterije u vatru! Baterije odlažite u skladu sa lokalnim propisima. Molimo da ih po mogućstvu recirkulirate. Ne odlažite ih kao kućni otpad.

ČUVANJE I ODRŽAVANJE

Vaš aparat je proizvod visokog kvaliteta konstrukcije i izrade i njime treba postupati pažljivo. Naredne sugestije će Vam pomoću da očuvate pravo na garanciju kojom je pokriven ovaj proizvod.

- Aparat održavajte suvim. Atmosferske padavine, vlaga, kao i sve vrste tečnosti ili vlage mogu da sadrže minerale koji prouzrokuju koroziju elektronskih kola. Ako se aparat pokvasi, izvadite bateriju i ostavite aparat da se potpuno osuši pre nego što u njega vratite bateriju.
- Ne upotrebljavajte aparat, niti ga držite na prašnjavim i prljavim mestima. Njegovi pokretni delovi i elektronske komponente se mogu oštetiti.
- Nemojte držati aparat na mestima sa visokom temperaturom. Visoke temperature mogu da skrate vek trajanja elektronskih uređaja, da oštete baterije i da deformišu ili istope neke plastične materijale.
- Nemojte držati aparat na mestima sa niskom temperaturom. Kada se aparat zagreje do svoje normalne temperature, u unutrašnjosti može da se formira vlaga i da ošteti ploče sa elektronskim kolima.
- Ne pokušavajte da otvarate aparat osim na način koji je opisan u ovom uputstvu.
- Aparat nemojte da ispuštate, protresate ili udarate. Grubo rukovanje može da prouzrokuje lomljenje unutrašnjih ploča i precizne mehanike.
- Za čišćenje aparata ne upotrebljavajte jake hemikalije, rastvarače za čišćenje, ili jake deterdžente.
- Ne bojte telefon. Boja može da blokira pokretne delove aparata i da omete pravilan rad.

- Za čišćenje sočiva (kamera, senzor rastojanja i senzor osvetljenja) koristite meku, čistu i suhu tkaninu.
- Koristite samo isporučenu antenu ili odobrenu zamensku antenu. Neodobrene antene, modifikacije ili dodaci mogu da oštete aparat i da predstavljaju kršenje propisa kojima se regulišu radio uređaji.

Sve gornje sugestije se u istoj meri odnose na ovaj aparat, na punjač i na sva proširenja. Ako neki aparat ne funkcioniše ispravno, odnesite ga u najbliži ovlašćeni servis.

DODATNE INFORMACIJE U VEZI BEZBEDNOSTI

Radno okruženje

Imajte na umu da treba da se pridržavate svih posebnih propisa koji važe na datoj lokaciji i da isključite svoj aparat uvek kada je zabranjena njegova upotreba, ili kada ona može da prouzrokuje smetnje ili opasnost. Koristite aparat samo u njegovim normalnim radnim položajima. Da biste očuvali usklađenost sa smernicama o izloženosti zračenju radiofrekventnih talasa, koristite samo proširenja koja je odobrila Nokia za ovaj aparat. Kada je aparat uključen i nosi se prislonjen uz telo, uvek koristite odobrenu futrolu ili torbicu.

Delovi ovog aparata imaju magnetna svojstva. Ovaj aparat privlači metalne delove; zato osobe sa slušnim aparatima ne treba da ga drže na uhu na kojem je slušni aparat. Aparat uvek držite u držaču pošto zvučnica može da privuče metalne materijale. Ne stavljajte kreditne kartice ili druge medije sa magnetnim zapisom u blizinu telefona pošto se tako mogu izbrisati podaci koji se nalaze na njima.

Medicinski uređaji

Rad svih radiopredajnih uređaja, uključujući i bežične telefone, može da stvara smetnje u funkcionisanju neadekvatno zaštićenih medicinskih uređaja. Konsultujte lekara ili proizvođača medicinskog uređaja da utvrdite da li je dati uređaj adekvatno zaštićen od energije spoljašnjih radiofrekventnih talasa, kao i za sva druga pitanja. Isključite svoj aparat u zdravstvenim ustanovama kada to nalažu u njima istaknuta pravila. Bolnice ili zdravstvene ustanove možda

koriste opremu koja može da bude osetljiva na energiju spoljašnjih radiofrekventnih talasa.

Pejsmejeri Proizvođači pejsmejera preporučuju minimalno rastojanje od 6 inči (15,3 cm) između bežičnog telefona i pejsmejera kako bi se izbegle moguće smetnje kod rada pejsmejera. Ove preporuke se poklapaju sa nezavisnim istraživanjima i preporukama Wireless Technology Research. Osobe sa pejsmejerima treba da:

- aparat, kada je uključen, uvek držite na rastojanju većem od 6 inči (15,3 cm) od svog pejsmejera,
- ne nose aparat u džepu na grudima, i
- da aparat držite na uhu na suprotnoj strani od pejsmejera kako bi mogućnost stvaranja smetnji svele na minimum.

Ukoliko imate bilo kakav razlog da posumnjate da dolazi do smetnji, odmah isključite ovaj aparat.

Slušni aparati Neki digitalni bežični aparati mogu da stvaraju smetnje izvesnim slušnim aparatima. Ako se smetnje jave, obratite se svom provajderu servisa.

Motorna vozila

Radiofrekventni signali mogu da utiču na nepropisno instalisane ili neadekvatno zaštićene elektronske sisteme u motornim vozilima kao što su elektronski sistemi za ubrzavanje goriva, elektronski sistemi za zaštitu od proklizavanja (zaštitu od blokiranja), elektronski sistemi za regulaciju brzine, sistemi sa vazдушnim jastukom. Za dodatne

informacije se obratite proizvođaču ili predstavniku proizvođača vozila ili opreme koja je naknadno ugrađena.

Samo kvalifikovano osoblje bi trebalo da servisira ovaj aparat ili da ga instalira u motorno vozilo. Pogrešno instalisanje ili servisiranje može da budu opasno i da poništi sve garancije za ovaj aparat. Proveravajte redovno da li je celokupna oprema bežičnog aparata u vašem vozilu propisno montirana i da li pravilno funkcioniše. Ne držite niti nosite zapaljive tečnosti, gasove ili eksplozivne materije na istom mestu na kojem držite ovaj aparat, njegove delove ili proširenja. Kod motornih vozila koja su opremljena vazдушnim jastukom, imajte u vidu da se vazdušni jastuci naduvavaju velikom silom. Ne postavljajte nikakve predmete, uključujući fiksne i prenosne bežične uređaje, u prostor iznad vazдушnih jastuka, niti u zonu naduvavanja vazdušnog jastuka. Ukoliko je bežični uređaj za automobil nepropisno instalisan a vazdušni jastuk se naduva, može doći do ozbiljnih povreda.

Upotreba ovog aparata u avionu je zabranjena u toku leta. Isključite svoj aparat pre ulaska u avion. Upotreba bežičnih telekomunikacionih aparata i uređaja u avionu može da predstavlja opasnost za funkcionisanje aviona, da dovede do prekida bežične telefonske mreže, i da bude protivzakonita.

Potencijalno eksplozivne sredine

Isključite svoj aparat kada se nalazite u nekoj sredini sa potencijalno eksplozivnom atmosferom i pridržavajte se svih znakova i uputstava. Potencijalno eksplozivne atmosfere obuhvataju i ona mesta na kojima se obično preporučuje da isključite motor u vozilu. Varnice u takvim sredinama mogu da prouzrokuju eksploziju ili požar koji za rezultat imaju telesne povrede ili čak i smrt. Isključite ovaj aparat na mestima dolivanja goriva; u blizini pumpi u servisima.

Pridržavajte se ograničenja upotrebe radio uređaja u skladištima goriva, magacinima i distributivnim centrima, hemijskim postrojenjima ili na mestima na kojima se odvija miniranje. Zone sa potencijalno eksplozivnom atmosferom su često, ali ne uvek, jasno obeležene. One obuhvataju potpalublja plovnih objekata, objekte za prenos ili skladištenje hemikalija, vozila na tečni gas (propan ili butan gas), kao i zone u kojima se u vazduhu nalaze hemijska isparenja ili čestice kao što su žitarice, prašina ili metalni prah.

Hitni pozivi

Važno: Bežični telefoni, uključujući i ovaj uređaj, za svoj rad koriste radio signale, bežične mreže, zemaljske žičane mreže i funkcije koje programira sam korisnik. Iz tog razloga se ne može garantovati uspostavljanje veze u svim uslovima. Ne bi trebalo da se nikada oslanjate isključivo na bežični aparat za kritične komunikacije kao što su medicinski hitni slučajevi.

Slanje hitnih poziva:

- 1 Uključite aparat ukoliko nije uključen. Proverite da li je jačina signala adekvatna.
- 2 Pritisnite i držite da na ekranu prikazete numeričku tastaturu telefona.
- 3 Unesite zvanični broj službe pomoći za datu lokaciju. Brojevi službe pomoći su različiti za različite lokacije.
- 4 Pritisnite taster .

UPOZORENJE: U Flight načinu rada ne možete da upućujete (niti da primate) pozive, uključujući i hitne pozive, niti možete da koristite druge funkcije koje

zahtevaju mrežno pokrivanje. Da biste uputili poziv, prvo morate da aktivirate funkciju telefona menjanjem način rada. Ako je uređaj zaključan, unesite šifru zaštite.

Ako je potrebno da uputite hitan poziv dok je uređaj zaključan ili kada je aktiviran Flight način rada, prethodno programirani broj za hitne pozive možete da unesete u polje za zaštitnu šifru - zatim kucnite **Call**. Vaš uređaj će potvrditi da ćete izaći iz Flight načina rada i uputiti hitan poziv.

Pogledajte ovo uputstvo ili se obratite svom provajderu servisa za detaljnije informacije.

U nekim komunikacionim mrežama je potrebno da je važeća SIM kartica pravilno uložena u aparat.

Kada šaljete poziv službi pomoći, dajte sve neophodne informacije što je moguće tačnije. Vaš bežični aparat može da bude jedino sredstvo komunikacije na mestu nesreće. Ne prekidajte vezu sve dok Vam se to ne dopusti.

Informacije o sertifikaciji (SAR)

OVAJ APARAT ZADOVOLJAVA MEĐUNARODNE SMERNICE KOJE SE ODOSE NA IZLOŽENOST RADIO TALASIMA

Vaš mobilni aparat je radio predajnik i prijemnik. On je projektovan i proizveden tako da ne prelazi granične vrednosti izloženosti energiji radiofrekventnih talasa koje preporučuju međunarodne smernice (ICNIRP). Te granične vrednosti su deo sveobuhvatnih smernica i one određuju dopuštene nivoe energije radiofrekventnih talasa za opštu populaciju. Ove smernice su razvile nezavisne naučne organizacije putem periodičnih i detaljnih procena naučnih studija. Ove smernice sadrže i značajnu sigurnosnu rezervu koja je namenjena da

osigura bezbednost svih osoba bez obzira na starosnu dob ili zdravstveno stanje.

Standard za izloženost za mobilne aparate koristi jedinicu mere koja se naziva stepen specifične apsorpcije, ili SAR (Specific Absorption Rate). SAR granična vrednost naznačena u tim međunarodnim smernicama iznosi 2,0 W/kg*. Testovi za određivanje SAR vrednosti sprovode se za standardne radne položaje sa aparatom koji emituje na svojoj najvećoj atestiranoj snazi u svim ispitivanim frekventnim opsezima. Mada je SAR vrednost ustanovljena za najveći atestirani nivo snage, stvarna SAR vrednost aparata u radu može da bude značajno ispod te maksimalne vrednosti. Ovo je stoga što je ovaj aparat projektovan da radi na više nivoa snage kako bi koristio samo onoliko snagu koja je potrebna da dospe do mreže. Generalno, što ste bliže baznoj stanici, snaga predaje aparata je niža.

Najviša SAR vrednost za ovaj aparat pri testiranju za držanje na uhu iznosi 0,53 W/kg.

Ovaj aparat zadovoljava smernice za izloženost radiofrekventnim talasima kada se koristi bilo u normalnom položaju, uz uho, ili kada je odvojen od tela najmanje 2,2 cm. Kada se koristi futrola, kopča za pojas ili držač za nošenje na telu, isti ne bi trebalo da sadrži metal i trebalo bi da održava proizvod odvojen od tela najmanje 2,2 cm.

Za slanje datoteka ili poruka, ovom aparatu je neophodna kvalitetna veza sa komunikacionom mrežom. U nekim slučajevima, slanje datoteka i poruka može da bude odloženo sve dok takva veza ne postane dostupna. Obezbedite da se ova rastojanja ispoštuju sve dok se predaja ne završi.

* SAR granična vrednost za mobilne aparate u javnoj upotrebi iznosi 2,0 vata po kilogramu (W/kg) u proseku raspoređeno na

deset grama telesnog tkiva. Smernice sadrže i značajnu sigurnosnu rezervu radi dodatne zaštite ljudi kao i na račun kompenzacije mogućih odstupanja u izmerenim vrednostima. SAR vrednosti mogu biti različite u zavisnosti od nacionalnih zahteva za izveštavanjem kao i od frekventnog opsega komunikacione mreže. Podatke o SAR vrednostima u drugim regionima možete naći u sklopu informacija o proizvodu na adresi www.nokia.com.

Indeks

A

- adrese (bukmark oznake) 72
- alarmi 100
 - kalendar 65
- aplikacije
 - grupe 32
 - instalacija 27
 - otvaranje 19
 - uklanjanje 104
 - vidi detalje za 104
- Application manager 104
- autentikacija sertifikatom 128
- automatsko korišćenje velikih slova 34

B

- baterija
 - indikator statusa 23
 - informacije 147
 - instalacija 13
 - punjenje 16
 - vađenje 14
- bezbednost
 - kodovi 116
 - sertifikati 105
- biranje stavki 19
- blokada tastature 25
- Bluetooth
 - sinhronizacija 142

Bluetooth veze 137

- autentikacija,
 - utvrđivanje identiteta 138
 - prijem podataka 138
 - slanje podataka 138
 - uparivanje 138
- brisanje** 123
- serveri VPN polisa 125
 - VPN polise 122, 123
- brzo biranje** 37, 62

C

- Camera 75
 - fotografisanje 75
 - podešavanja 76
- CBS 135
 - liste tema 135
 - podešavanja 136
- CD-ROM 140
- cene
 - GPRS i aplikacije 30
- Contacts (Kontakti) 61
 - sinhronizovanje 142
- Control panel (Kontrolni panel) 104
- crtanje
 - alati 82
 - transformacije 82

Ć

- Ćeljski info (CBS) 135
 - liste tema 135
 - podešavanja 136

D

- daljinska sinhronizacija 142
 - podešavanja 143
- daljinsko konfigurisanje 141
 - podešavanja 141
- data
 - brojač 134
 - indikator veze 23
 - kopiranje 140
 - pristupne tačke 30, 109
 - veze 30
- data pozivi 29, 30
 - GSM 29
 - velikih brzina 29
- data pozivi velikih brzina 29
- data pozivi velikih brzina (HSCSD) 30
- Data transfer 142
- data veze 29
- datoteke
 - JAD i .JAR datoteke 26
 - .SIS datoteke 26
 - organizovanje 131

datum

- format 115, 116
- podešavanja 107
- ubacivanje 94

delovi

- ekrana 18
- uređaja 12

Desk 31

- grupe 32
- povratak u 19
- taster 12

Device manager

(Menadžer uređaja) 141

- podešavanja 141

digitalni sertifikati 105

Diktafon 89

- podešavanja 90

dnevnik događaja 133

dotirni ekran

- podešavanja 117
- zaključavanje 25

Dokumenti 94

Vidi i *tekstualni dokumenti*

DTMF tonovi 42

E

ekran

- delovi 18
- kalibracija 117
- komandna dugmad 20

palette alata 18, 20

podešavanja 107

Vidite *ekran*

zaključavanje 25

ekranska tastatura 35

e-mail

- formatiranje 52
- Inbox (Prijemno sanduče) 46
- odgovaranje 51
- Outbox (Otpremno sanduče) 47
- podešavanja 48
- preuzimanje iz poštanskog sandučeta 50
- prilozi 53
- pristupne tačke 109
- slanje 51

F

File Manager (Menadžer datoteka) 131

Find 21

Flight način rada 44

folderi

organizovanje 132

format broja 116

format valute 116

formatiranje

e-mail 52

formatizovanje radnih listova 97

fotografije

kamera 75

fotografisanje 75

funkcije

zajedničke 21

G

glasovne komande 63

glasovno biranje 39, 63

govorna pošta

- podešavanja 41
- pozivanje 38

GPRS 29, 30

brojač podataka 134

cene 30

Podešavanja Internet veze 113

grafici 97

grafikoni 97

grupe

- aplikacije 32
- kontakt kartice 64
- napomene o obavezama 68

GSM data pozivi 29

H

hendsfri 26

HSCSD 29

I

ID (identifikator) vizuelnog servisa 92

ikonice

- data veze 23
- jačina signala 23
- kalendar 67

- napomene o obavezama 69
- nivo (napunjenosti) baterije 33
- status traka 22
- ikonice statusa** 22
- Images (Slike)**
 - alati za crtanje 82
 - izmene 81
 - organizovanje 79
 - podešavanja 81
 - pozadinska slika 32
- Inbox (Prijemno sanduče)** 47
- simboli 46
- indikatori**
 - Vidite *ikonice*
- indikatori jačine signala** 23
- instalacija**
 - aplikacije i softver 26
 - baterija 13
 - memorijske kartice 15
 - SIM kartica 13
- instalacioni dnevnik** 105
- instaliranje**
 - podešavanja servera VPN polisa pomoću SIS datoteka 123
 - VPN polise 120, 126
- Internet**
 - podešavanja pristupne tačke 109
 - podešavanja veze 112
 - preduslovi za pristup 108
 - Vidite i *Veb*

- IP adrese** 111
- istekli sertifikati** 122
- izbor jezika** 118
- izgled**
 - personalizacija 117
- J**
 - jačina zvona** 45
 - jačina zvuka**
 - podešavanje u toku poziva 38
 - Java aplikacije** 26
 - instalacija 27
 - jezik uređaja** 118
 - još uvek nevažeći sertifikati** 122
- K**
 - Kalendar** 65
 - alarm 65
 - dnevni prikaz 65
 - ikonice 67
 - sedmični prikaz 66
 - sinhronizovanje 142
 - unos 65
 - kalibracija ekrana** 117
 - Kalkulator** 102
 - keš** 73
 - kodovi** 24, 116
 - PIN kodovi 117
 - PUK kod 117
 - šifra blokade 116
 - šifra zabrane (poziva) 117
 - vreme autoblokade 116

- kolačići** 74
- komandna dugmad** 20
- komunikacije** 137
 - Bluetooth 137
 - kompatibilni računari 139
 - modemi 140
 - PC Suite 140
 - sinhronizacija 142
- konektori** 12
- konferencijska veza** 38
- kontakt kartice** 61
 - brojevi za brzo biranje 62
 - glasovne komande 63
 - izmene 61
 - kontakt grupe 64
 - kopiranje iz SIM kartice 18
 - kopiranje u i iz SIM kartice 63
 - kreiranje 61
 - lični tonovi zvona 62
 - polja 62
 - SIM kontakt kartice 62
 - slanje 63
- Kontakti**
 - Pogledajte i *kontakt kartice*
- kontrola jačine zvuka** 25
- kontrole** 12
- kopiranje podataka**
 - iz drugih uređaja 140
- korišćenje velikih slova** 34

kratke poruke

Vidite *tekstualne poruke*

kretanje 19

veb 72

kuckanje 19

L

lični tonovi zvona 62

List 96

liste numera 88

liste reprodukcije 88

liste tema za CBS 135

Log (Dnevnik) 133

Brojač GPRS podataka 134

prethodni pozivi 133

trajanje poziva 134

lozinke 24

lozinke spremišta ključa

kreiranje 127

o 127

unošenje 127

M

markiranje stavki 19

matični grad 101

memorija 24

keš 73

na raspolaganju 113

memorijske kartice 132

instalacija 15

pravljenje rezervnih kopija

podataka 132

preimenovanje 132

rekonstruisanje podataka 132

vađenje 15

menadžer sertifikata 105

meni 19

taster 12

Messaging (Poruke) 46

"smart" poruke 60

e-mail

Inbox (Prijemno sandučće) 47

multimedija poruke 56

Outbox (Otpremno sandučće) 47

potpisi 54

servisne poruke 60

tekstualne poruke 54

zakazivanje 53

metoda lociranja 113

MMS

Vidite *multimedija poruke*

modemi 140

multimedija poruke 56

dodavanje stranica 57

kreiranje 57

podešavanja 59

primanje 59

restricted mode

(ograničeni režim) 60

Muzički centar 86

liste numera 88

prebacivanje numera sa

PC računara 86

N

Načini rada 44

Flight način rada 44

izmene 45

napelnice 24

napajanje

uključivanje i isključivanje 16

napredna podešavanja Interneta 110

nedostajući sertifikati 122

numere

prebacivanje sa PC računara 86

O

Obaveze 68

ikonice 69

odbijanje poziva 38

odgovaranje na e-mail 51

odgovaranje na poziv 38

Oflajn režim 44

ograničavanje poziva 40

organizovanje slika 79

oslobađanje memorije 25

otključavanje dodirnog ekrana 25

otvaranje

aplikacije 19

Desk 19

meni 19

Outbox (Otpremno sanduče) 47

P

paketni prenos podataka 29

palette alata 18, 20

PC Suite 140

personalizacija 117

PIN code request

(Zahtev za PIN kodom) 117

PIN kod 24

PIN kodovi

promena 117

unos 16, 17, 117

pisanje 33

ekranska tastatura 35

podešavanja unosa olovkom 35

prepoznavanje rukopisa 33

podešavanja

Camera 76

čelijski info 136

daljinsko konfigurisanje 141

datum i vreme 107

Diktafon 90

dodirni ekran 117

ekran 107

e-mail 48

format broja 116

format datuma 115, 116

format valute 116

format vremena 115

govorna pošta 41

Internet pristupna tačka 109

multimedija poruke 59

regionalna 115

slike 81

telefon 39

teme 117

veb pretraživač 74

podešavanja adaptera za slušni

aparati 108

podešavanja praćenja pozicije 113

podešavanja privatnosti 114

podešavanja proksija 111

podešavanja unosa olovkom 35

podešavanje jačine zvuka 25

jačina zvona 45

podešavanje sandučeta 48

polja

Certificate status 121

Confirm 127

Internet access point 124

Next passcode 128

Password 127

Policy server address 124

Policy server name 121, 124

Policy server password 125

Policy server user name 125

Updated: 122

User identity 126

VPN passcode 128

VPN password 128

VPN user name 128

Polje "Certificate status" 121

Polje "Confirm" 127

Polje "Internet access point" 124

Polje "Next passcode" 128

Polje "Password" 127

Polje "Policy server address" 124

Polje "Policy server name" 121, 124

Polje "Policy server password" 125

Polje "Policy server user name" 125

Polje "Updated" 122

Polje "User identity" 126

Polje "VPN passcode" 128

Polje "VPN password" 128

Polje "VPN user name" 128

poruke o greškama 128

pošta

Vidite *e-mail*

povratak u Desk 19

pozadinska slika 32

pozivanje 37

pozivi

brzo biranje 37

data pozivi 30

glasovno biranje 39

govorna pošta 38

konferencijska veza 38

odbijanje 38

odgovaranje 38

- podešavanja 39
- podešavanje jačine zvuka 38
- prethodni pozivi 133
- preusmeravanje 39
- trajanje 134
- zabrana 40
- PPP kompresija 112
- pravljenje rezervnih kopija
 - podataka 132
- prebacivanje
 - kontakt kartice 18
 - podataka iz drugih uređaja 140
- prečice 31
- prepoznavanje rukopisa 33
 - individualni stil 34
- prethodni pozivi 133
- pretraživač
 - Vidite Veb
- pretraživanje veba 72
- preusmeravanje poziva 39
 - data i faks pozivi 40
- preuzimanje e-maila 50
- Prezentacije 99
- pribor 108
- Prikaz lozinke spremišta ključa 127
- prikazivanje
 - prezentacije 99
 - slike 79
 - Visual Radio sadržaj 92

- prilozi
 - e-mail 53
- pristupne tačke 30
 - postavljanje 109
- pristupni kodovi 24, 116
- promena imena memorijskih kartica 132
- proširenja 108
- PUK kod 24, 117
- punjenje baterije 16

R

- radne sveske 96
- radni listovi 96
 - formatiranje 97
- ramovi 74
- RealPlayer 83
 - podešavanja 115
- regionalna podešavanja 115
- rekonstruisanje podataka 132
- reprodukovanje
 - muzika 86
 - video snimci 83
- restricted mode (ograničeni režim) 60
- rešavanje problema 144

S

- Sat 100
 - alarmi 100
 - gradovi 101
- SecurID šifra 128

sertifikati

- autentikacija na serveru
 - VPN polisa 123
- korisnički identifikacioni
 - podaci 126
- prijavljivanje 126
 - status 122
- Server polisa se trenutno koristi 129
- serveri VPN polisa
 - brisanje 125
 - dodavanje 124
 - instaliranje podešavanja
 - pomoću SIS datoteka 123
 - povezivanje 123
 - rad sa 123
- servisne poruke 60
- SIM kartica
 - instalacija 13
- skrin sejver 18, 108
- skriptovi za prijavljivanje 111
- slajdovi 99
- slanje
 - e-mail 51
 - kontakt kartice 63
 - multimedija poruke 57
 - podataka preko Bluetooth 138
 - tekstualne poruke 54
 - tekstualni dokumenti 94
- slušalice 26
 - podešavanja 108

"smart" poruke 60
SMS
pisanje i slanje 47
snimanje govornih napomena 89
softver
autentičnost 105
instalacija 27
uklanjanje 104
vidi detalje za 104
specifična autentifikacija 128
specijalni znaci
ubacivanje 94, 96
startovanje 17
stilovi pasusa 95
stoni kalkulator 102
Sync 142
podešavanja 143
Š
šifra blokade 24, 116
unos 17
šifra zabrane (poziva) 24, 117
širina kolone 97
T
tapet 32
tastatura 35
Taster "change password - promeni
lozinku" 127
Taster "clear log - isprazni dnevnik" 127
Taster "delete - obriši" 122, 125

tasteri 12
zaključavanje 25
Tater "refresh - osveži" 127
tekstualne poruke 54
podešavanja 55
primanje 55
slanje 54
tekstualni dokumenti 94
izmena stilova pasusa 95
slanje 94
ubacivanje datuma 94
ubacivanje specijalnih
znakova 94, 96
Telefon
Takođe pogledajte *pozivi*
telefon 37
Takođe pogledajte *pozivi*
Telephone (Telefon) 37
DTMF tonovi 42
preusmeravanje data i faks
poziva 40
Teme 117
"till roll" kalkulator 102
tonovi zvona 45
traženje 21
U
ubacivanje
datum 94
ubacivanje specijalnih znakova 94, 96
udaljeno poštansko sandučće 48

uklanjanje
aplikacije 104
uključivanje i isključivanje 16
unos
Vidite *pisanje*
uparivanje Bluetooth uređaja 138
utvrđivanje identiteta
Bluetooth uređaja 138
uvežbavanje
rukopis 34
uzimanje e-mail poruke 50
V
vađenje
baterija 14
memorijske kartice 15
video plejer 83
visina reda 97
Visual Radio 91
gledanje sadržaja 92
ID (identifikator) vizuelnog
servisa 92
VPN
autentifikacija na 128
korišćenje aplikacijama 127
o 119
uvod 119
VPN dnevnik
pražnjenje 127
prikaz 126

VPN polisa:

rad sa 120

VPN polise 123

ažuriranje 122

brisanje 122

detalji 121

instaliranje 120

o 120

status 122

vreme

format 115

podešavanja 107

vreme autoblokade 116

W

Web (Veb) 70

adrese (bukmark oznake) 72

detalji 73

druga podešavanja 112

IP adrese 111

keš 73

kolačići 74

kretanje 72

napredna podešavanja 110

parametri data poziva 110

podešavanja pretraživača 74

podešavanja proksija 111

pretraživač 71

ramovi 74

skriptovi za prijavljivanje 111

World Wide Web

Vidite Veb

Z

zabrana

data pozivi 107

pozivi 40

zabrana data poziva 107

zabrana poziva 40, 107

zadaci 68

zajedničke funkcije 21

zaključavanje

dodirni ekran i tastatura 25

zvučni snimci 89

zvučnik 26

zvuk

isključivanje 20